

A. PTŠOLKO · G. POLJAK

ARITMEETIKA

ÕPIK

III KLASSILE

A-22364

A. PTŠOLKO JA G. POLJAK

ARITMEETIKA

ÕPIK

ALGKOOLI III KLASSILE

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS
TALLINN 1959

Originaali tiitel:

А. С. Пчёлко и Г. Б. Поляк. АРИФМЕТИКА. Учебник для 3-го класса
начальной школы. Учпедгиз, 1958.

Утверждён Министерством просвещения РСФСР.

Tõlkinud K. Kallaste.

Tõlge kinnitatud Eesti NSV Haridusministeeriumi poolt.

TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU

TEISES KLASSIS LÄBIVÕETU KORDAMINE

Liitmine ja lahutamine

1. Klassis on 19 poissi ja 20 tüdrukut. Mitu õpilast on klassis?

2. 52+36	28+4	36+36	23+38
28+32	37+6	47+24	37+59
13+57	75+9	56+18	16+75

3. Lapsed käisid kaks korda metsas marjul. Esimesel korral korjasid nad 18 klaasi marju, teisel korral aga 12 klaasi rohkem. Mitu klaasi marju korjasid lapsed üldse?

4. Vend ja õde läksid metsa seenele. Vend leidis 26 puravikku, õde aga 6 seent rohkem. Mitu puravikku leidsid nad üldse?

5. Üks õpilane luges suvel läbi 9 raamatut, teine 3 raamatut rohkem kui esimene, kolmas aga 2 raamatut rohkem kui teine. Mitu raamatut luges läbi kolmas õpilane?

6. 42+26	25+ 8	28+28	68+25
36+54	6+49	47+47	24+57
17+63	8+67	39+39	19+66

7. Käsitöötunniks muretseti 75 poognat punast ja rohelist paberit, nendest 40 poognat punast. Mitu poognat muretseti rohelist paberit?

8. 56—35	42—6	56—28	63—35
40—24	71—5	31—14	92—78
80—46	83—7	72—47	74—46

9. Kooli näitusel oli 2 kõrvitsat. Üks kõrvits kaalus 25 kg, teine aga 3 kg vähem. Kui palju kaalusid kõrvitsad kokku?

10. Muusikaringis oli 25 õpilast, spordiringis aga 20. Muusikaringi astus veel 5 õpilast, spordiringi aga 17. Kui palju on nüüd spordiringis õpilasi rohkem kui muusikaringis?

11. Vend kuivatas 15 vahtralehte ja 9 tammelehte, õde aga 13 vahtralehte ja 14 tammelehte. Mitu lehte kuivatas õde rohkem kui vend?

12.	$37-20$	$40-28$	$34-17$	$28+59$
	$48-35$	$80-57$	$56-28$	$94-68$
	$79-54$	$32-8$	$63-45$	$22+49$
	$83-63$	$61-5$	$92-86$	$75-66$

13. Missuguse kahe arvu liitmisel saadakse 50?

14. Pargis kasvas 50 kaske. Sügisel istutati parki veel mõned kased ja nüüd on neid seal 70. Mitu kaske istutati parki sügisel?

15.	$20+x=60$	$x+20=50$	$26+x=38$
	$12+x=27$	$x+45=60$	$x+52=70$

16. Kooliõpilased istutasid õunapuud. Kui 30 õunapuud oli istutatud, siis jäi neid istutada veel 12. Mitu õunapuud oli tarvis üldse istutada?

17.	$x-10=30$	$x-5=20$	$x-12=18$
	$x-20=50$	$x-8=40$	$x-25=15$

18. Klassi raamatukogust anti välja 36 raamatut. Pärast seda jäi raamatukokku veel 60 raamatut. Kui palju oli üldse raamatukogus raamatuid?

19.	$40+x=70$	$x+10=60$	$x-20=80$
	$22+x=40$	$x+36=42$	$x-15=17$
	$35+x=56$	$x+14=32$	$x-27=23$

20. Koostage 4 harjutust liitmise kohta nii, et liitmise tulemusena saaksite igas harjutuses arvu 75.

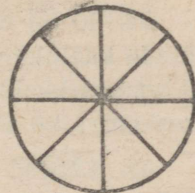
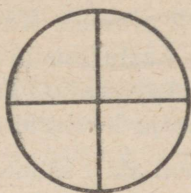
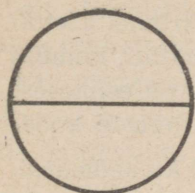
Korrutamine ja jagamine

21. Turistid läbisid kahe linna vahelise kauguse 5 tunniga, kusjuures nad liikusid kiirusega 4 km tunnis. Leida nende linnade vaheline kaugus.

22. Kooli aeda istutati 24 kaske kolme ritta nii, et igas reas oli kaski võrdselt. Mitu kaske istutati igasse ritta?

23.	2×8	4×8	$18 : 2$	$20 : 4$	$24 : 3$
	3×7	4×6	$21 : 3$	$27 : 3$	$28 : 4$
	3×9	4×9	$32 : 4$	$24 : 4$	$36 : 4$

24. Näidata poolt ringi; neljandikku ringi; kaheksandikku ringi.

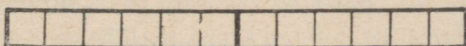

25. Laual on 12 pliiatsit. Õpilane peab võtma nendest kolmandiku. Mitu pliiatsit peab ta võtma?

26. 24 m pikkusest nööri lõigati neljandik kiige jaoks. Mitu meetrit nööri lõigati kiige jaoks?

27. Riidekangas oli 27 m riidet. Uhele ostjale müüdi kolmandik sellest kangast, teisele aga 10 m. Mitu meetrit riidet jäi kangasse?

28. Joonistada vihikusse 3 rida, 12 ruutu igas ribas. Esimene rida jaotada kaheks võrdseks osaks, nagu näidatud joonisel. Teine

rida jaotada kolmeks ja kolmas neljaks võrdseks osaks.

29.	$4 \times 6 : 3$	$(15 + 17) : 4$	$(41 - 17) : 3$
	$21 : 3 \times 2$	$(16 + 8) : 3$	$(40 - 12) : 4$
	$36 : 4 \times 2$	$(17 + 19) : 4$	$(45 - 27) : 3$

30. Kumb on suurem:

6×6 või 5×7 ?

7×6 või 5×9 ?

Kumb on väiksem:

6×9 või 7×8 ?

6×8 või 7×7 ?

31.	$35 : 5$	$48 : 6$	$42 : 6$	$45 : 5$	$42 : 7$	$63 : 7$
	$30 : 6$	$35 : 7$	$30 : 5$	$49 : 7$	$40 : 5$	$54 : 6$

32. Joonistada ühte ritta 2 ringi, teise 5 korda rohkem, kolmandasse aga 5 ringi võrra rohkem kui esimesse.

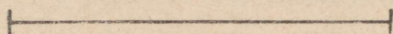
33. 1) Missugune arv on 5-st 7 korda suurem? 5-st 7 võrra suurem?

2) Missugune arv on 30-st 6 korda väiksem? 30-st 6 võrra väiksem?

34. Kooli näitusel oli 2 arbuusi. Kui väiksem arbuus asetati ühele kaalukausicale, teisele kaalukausicale aga 2 kaaluvihti, kumbki 5 kg, siis kaalukausicad olid tasakaalus. Teine arbuus oli esimesest raskem 1 kg võrra. Kui palju kaalusid mõlemad arbuusid koos?

35. Lapsed korjasid kooli aiast esimesel korral 5 kg aedmaasikaid, teisel korral 8 korda rohkem kui esimesel, kolmandal korral aga 4 kg võrra rohkem kui teisel korral. Kui palju aedmaasikaid korjasid lapsed üldse?

36. 1) Mõõta sirglõigu pikkus. Joonistada vihikusse niisama pikk lõik.

2) Joonistada sirglõik, mis oleks esimesest 5 korda lühem.

37. $30 : 6 \times 7$	$(18 + 17) : 5$	$(66 - 17) : 7$
$35 : 5 \times 8$	$(19 + 23) : 7$	$(64 - 16) : 6$
$42 : 7 \times 9$	$(26 + 28) : 6$	$(73 - 28) : 5$

38. Kumb on suurem:

$8 \times 5 \text{ või } 6 \times 7?$

$8 \times 7 \text{ või } 9 \times 6?$

39. 1) Missugune arv on 9-st 5 korda suurem? 9-st 5 võrra suurem?

2) Missugune arv on 90-st 9 korda väiksem? 90-st 9 võrra väiksem?

40. $48 : 6$	$72 : 8$	$63 : 7$	$56 : 8$	$48 : 8$	$81 : 9$
$36 : 9$	$54 : 9$	$42 : 7$	$72 : 9$	$45 : 9$	$63 : 9$

41. 32 kg vaarikaid ja 27 kg kirsse asetati korvidesse: vaarikaid 8 kg igasse korvi, kirsse aga 9 kg igasse korvi. Mitu korvi vajati üldse selleks?

42. Vanalt õunapuult korjati 70 kg õunu, noorelt 10 kg.

1) Mitme kilogrammi võrra korjati vanalt õunapuult rohkem õunu kui noorelt?

2) Mitu korda korjati vanalt õunapuult rohkem õunu kui noorelt?

43. Lapsed korjasid igalt neljalt kirsipuult 9 kg kirsse ja kahelt sõstrapõõsalt kummaltki 3 kg sõstraid. Mitu korda korjati kirsse rohkem kui sõstraid?

44. Piirata ruudulises vihikus joonega 4 rida ruute, igas reas 9 ruutu, ja teise joonega 2 rida ruute, igas reas 3 ruutu. Arvutada, mitu ruutu on esimeses ristkülikus rohkem kui teises.

45. $48 : 8 \times 7$	$(29 + 19) : 8$	$(91 - 27) : 8$
$72 : 9 \times 8$	$(25 + 29) : 9$	$(84 - 28) : 7$
$63 : 7 \times 6$	$(18 + 38) : 7$	$(92 - 29) : 9$

46. Võimlemistunnis rivistusid õpilased kahte ritta, kumbagi ritta 18 õpilast. Mitu õpilast oli kahes reas kokku?

47. 15×3	27×3	2×18	3×29	6×13
17×5	38×2	4×19	2×47	3×28
16×6	24×4	7×13	4×25	5×19

48. 76 rubla eest osteti 3 kg küpsiseid, 12 rubla kilogramm, ja 10 kg õunu. Kui palju maksab kilogramm õunu?

49. 20-st meetrist riidest õmmeldi 3 kleiti ja mõned põlled. Igale kleidile kulus 4 m, põllele aga 2 m riiet. Mitu põlle õmmeldi?

50. Lastekodus õmmeldi 56-st meetrist riidest 12 kleiti ja teatud hulk särke. Igale kleidile kulus 3 m, särgile aga 2 m riiet. Mitu särki õmmeldi?

51. $15 \times 5 + 17$	$2 \times 28 - 39$	$14 \times 4 : 8$
$19 \times 3 + 38$	$5 \times 19 - 78$	$24 \times 3 : 9$
$14 \times 4 + 29$	$3 \times 28 - 36$	$18 \times 3 : 6$

52. Kahe klassi vahel jaotati võrdselt 72 õpikut. Mitu õpikut sai kumbki klass?

53. $56 : 2$	$64 : 4$	$84 : 6$	$81 : 3$	$72 : 6$
$72 : 3$	$92 : 4$	$91 : 7$	$98 : 7$	$52 : 4$
$51 : 3$	$80 : 5$	$96 : 8$	$85 : 5$	$84 : 7$
$87 : 3$	$95 : 5$	$90 : 6$	$78 : 6$	$57 : 3$

54. Ema ostis 30 rubla eest 5 tassi. Lastele meeldisid tassid väga ja seepärast ostis ema veel 3 niisugust tassi. Mitu rubla maksis ema nende 3 tassi eest?

55. 3 kg küpsiste eest maksti 39 rubla. Kui palju maksab 5 kg niisuguseid küpsiseid?

56. Kooli remondiks osteti 3 kasti naelu, kokku 96 kg. Remondiks kulus 2 kasti naelu. Mitu kilogrammi naelu kulus remondiks?

57. Joonistada vihikusse riba, milles on 18 ruutu. Jaotada see kuueks võrdseks osaks. Arvutada, mitu ruutu on neljas niisuguses osas.

58. 70 : 2	54 : 3	56 : 4	85 : 5	(47 + 29) : 4
48 : 3	96 : 2	87 : 3	84 : 6	(80 - 26) : 3
60 : 5	95 : 5	68 : 4	91 : 7	(91 - 13) : 6

59. Mitu tundi kulub jalgratturil 45 km sõitmiseks, kui ta sõidab kiirusega 15 km tunnis?

60. 50 : 25	56 : 14	70 : 14	78 : 13	84 : 12
51 : 17	84 : 28	92 : 23	72 : 24	96 : 16
72 : 36	76 : 19	85 : 17	90 : 15	91 : 13

61. 8-st poognast paberist valmistati kaks ühesugust taskuraamatut. Mitu niisugust raamatut saab valmistada 20-st poognast paberist?

62. 75 kopika eest osteti 25 ümbrikku. Kui palju niisuguseid ümbrikke saab osta 30 kopika eest?

63. 28-st meetrist sitsist õmmeldi 14 põlle. Mitu niisugust põlle saab valmistada 50-st meetrist sitsist?

64. 36 : 18	48 : 16	72 : 18	12 × 5 : 15
52 : 13	74 : 37	90 : 15	24 × 4 : 16
42 : 14	60 : 12	81 : 27	12 × 6 : 36

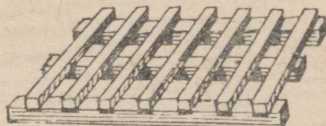
Ülesandeid ja harjutusi kõigile tehetele

65. Missuguse kahe arvu liitmisel saadakse 74?

Missuguse kahe arvu korrutamisel saadakse 48? 72? 54?

66. Poisid püüdsid kalu. Üks püüdis 16 kala, teine 5 kala võrra rohkem kui esimene, kolmas aga 2 korda rohkem kui teine. Mitu kala püüdsid poisid üldse?

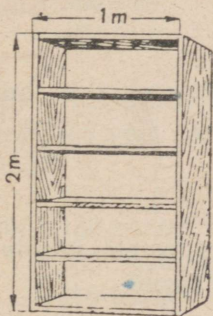
67. Jalapuhastusresti valmistamiseks kulus 3 latti ja 7 liistu. Mitu latti ja mitu liistu kulub 4 niisuguse resti valmistamiseks?

68. Pioneerid läksid rännakule.

Kui nad olid ära käinud 4 km, siis ütles teejuht: „Meil jääb käia veel 2 korda rohkem, kui oleme käinud.“ Mitu kilomeetrit pidid pioneerid üldse ära käima?

69. 1) Mitu meetrit lauda vajatakse joonisel kujutatud raamaturiiuli ehitamiseks?

2) Mitu viie meetri pikkust lauda vajatakse niisuguse riivi ehitamiseks?

70. Kooli näitusele valiti kolmandast klassist 34 joonist. 8 õpilast andsid igaüks 2 joonist, mõned õpilased aga igaüks 3 joonist. Mitu õpilast andsid kolm joonist?

71. Jalgratturil tuli sõita 36 km. Esimesel tunnil läbis ta kolmandiku sellest vahemaast, teisel tunnil aga 14 km. Mitu kilomeetrit jäi tal veel sõita?

72. 24-st meetrist riidest õmmeldi 8 särki.

Mitu niisugust särki saab õmmelda 42-st meetrist riidest?

73. 7 kapi ehitamiseks kulus 28 m lauda. Mitu meetrit lauda kulub 18 niisuguse kapi ehitamiseks?

74. $36 + 28 = 15$ $54 : 6 \times 8$ $16 \times 6 : 4$

$80 - 57 + 28$ $84 : 6 \times 7$ $81 : 27 \times 19$

$91 - 72 + 48$ $92 : 23 \times 18$ $68 : 17 \times 16$

75. Asetada järgmistes harjutustes punktide asemele tehete märgid (harjutuste lahendused kirjutada vihikusse):

$32 \dots 8 = 24$ $36 \dots 18 = 2$ $28 \dots 4 \dots 5 = 12$

$48 \dots 6 = 54$ $16 \dots 4 = 64$ $5 \dots 8 \dots 4 = 36$

$7 \dots 8 = 56$ $45 \dots 3 = 15$ $36 \dots 3 \dots 5 = 60$

T u h a t

Liitmine

Peast liitmine

76. Liita 100-le 100-kaupa seni, kuni saab 1 000.

77. 300+300	500+500	700+200	100+700
400+400	100+600	300+500	200+800

78. Jätkata arvude rida:

100 110 120 130 ... (kuni 300)

79. Nimetada arvud, mis sisaldavad:

3 sajalist, 6 kümnelist ja 8 ühelist;

5 sajalist, 3 kümnelist ja 1 ühelise;

7 sajalist ja 4 kümnelist;

8 sajalist ja 5 ühelist.

Kirjuta need arvud numbritega.

80. Suusabaasis oli 120 paari suuski. Talveks osteti juurde veel 60 paari. Mitu paari suuski on nüüd suusabaasis?

81. 100+70	160+10	610+50	930+40
200+40	440+20	720+60	810+70
300+80	720+30	540+50	420+50

82. Möödunud aastal oli kolhoosis 640 lammast, käesoleval aastal on neid aga 120 võrra rohkem. Mitu lammast on kolhoosis?

83. 160+110	230+230	350+410	720+260
130+150	460+420	570+120	130+850
120+170	340+330	540+230	240+630

84. Suvel oli pioneerilaagris esimeses vahetuses 110 last, teises vahetuses aga 20 lapse võrra rohkem. Mitu last oli laagris kahe vahetuse jooksul?

85. Lapsed kogusid lilleseemneid: nelja pakki igäühte 25 g ja kolme pakki igäühte 30 g. Mitu grammi seemneid korjasid lapsed üldse?

86.	$150+30$	$140+110$	$210+(14\times 3+8)$
	$360+20$	$360+320$	$140+(51:3+13)$
	$510+80$	$630+250$	$530+(19\times 4-46)$
	$820+50$	$120+870$	$650+(46\times 2-52)$

87. Jätkata arvude ridu:

1)	100	150	200	250... (kuni 800)
2)	800	820	840	860... (kuni 1 000)

88. Möödunud aastal oli kolhoosis 150 vasikat, käesoleval aastal on neid aga 50 võrra rohkem. Mitu vasikat on käesoleval aastal kolhoosis?

89.	$280+20$	$590+10$	$330+70$	$620+80$
	$360+40$	$750+50$	$810+90$	$540+60$
	$470+30$	$680+20$	$440+60$	$950+50$

90. Koolimaja ehitusplatsile toodi algul 650 tahvlit plekki, hiljem aga veel 150 tahvlit. Mitu tahvlit plekki toodi üldse ehitusplatsile?

91.	$150+150$	$270+130$	$280+320$	$630+170$
	$180+120$	$750+150$	$490+210$	$420+380$
	$160+140$	$340+360$	$270+430$	$110+590$

92. Linnas oli 180 kauplust. Aasta pärast nende arv suurenes 20 võrra, siis aga veel 30 võrra. Mitu kauplust on nüüd linnas?

93. Lapsed korjasid kooli aiast esimesel korral 3 korvi tomateid, igasse korvi 20 kg, teisel korral korjasid nad aga 40 kg rohkem tomateid kui esimesel korral. Mitu kilogrammi tomateid korjasid lapsed kahel korral kokku?

94.	$110+90$	$250+150$	$130+(48:16+67)$
	$430+70$	$370+130$	$210+(68:17+86)$
	$720+80$	$680+220$	$390+(72:3-14)$
	$840+60$	$190+710$	$580+(74:2-17)$

95. Koolis oli 80 pioneeri. Pioneeriks võeti veel 30 õpilast. Mitu pioneeri on nüüd koolis?

96. $50+60$ $60+70$ $180+40$ $570+60$
 $40+80$ $50+90$ $290+50$ $690+80$
 $20+90$ $80+80$ $460+60$ $740+90$

97. Kolhoosist viidi veoautol Moskvasse puuvilja. Pärast seda kui veoauto oli sõitnud 180 km, jäi tal sõita veel 140 km. Kui kaugel asetses kolhoos Moskvas?

98. $160+160$ $240+170$ $350+280$ $180+680$
 $180+180$ $350+190$ $230+490$ $260+570$
 $170+150$ $560+180$ $540+270$ $190+630$

99. Koolimaja ehitusplatsile toodi nelja suure veoautoga igaüheda 20 palki ja kolme väikesega igaüheda 10 palki. Mitu palki toodi üldse koolimaja ehitusplatsile?

100. Kolhoosi kioskist müüdi 740 kg õunu. Pärast müüki jäi kioskisse veel 4 kasti õunu, igaüheda 20 kg. Mitu kilogrammi õunu oli kioskis enne müüki?

101. Pärast seda kui kolhoosi kioskist oli müüdud 850 kg mett, jäi sinna veel 2 plekknõu meega, kummaski 20 kg. Mitu kilogrammi mett oli kioskis enne müüki?

102. $80+80$ $140+180$ $230+50+70$
 $50+90$ $370+370$ $460+30+80$
 $140+70$ $250+490$ $120+140+160$
 $290+60$ $560+280$ $350+220+150$

103. Kui „huvitavas ruudus“ liita arvud igas reas, siis tulemusena saadakse üks ja sama arv. Kontrollida, kas see on nii.

10	60	50
30	40	0
30	20	70

Kirjalik liitmine

104. Külas on 2 kooli: ühes koolis on 345 õpilast, teises 134. Mitu õpilast on koolides kokku?

105. $\begin{array}{r} + 230 \\ 628 \end{array}$ $\begin{array}{r} + 372 \\ 523 \end{array}$ $\begin{array}{r} + 423 \\ 456 \end{array}$ $\begin{array}{r} + 73 \\ 456 \end{array}$ $\begin{array}{r} + 836 \\ 52 \end{array}$

$$106. \text{ (Peast.) } \begin{array}{r} 5+0 \\ 8+0 \end{array} \quad \begin{array}{r} 0+3 \\ 0+9 \end{array} \quad \begin{array}{r} 0+7 \\ 4+0 \end{array} \quad \begin{array}{r} 0+0 \\ 0+1 \end{array}$$

$$107. \quad \begin{array}{r} + 235 \\ \hline 420 \end{array} \quad \begin{array}{r} + 340 \\ \hline 534 \end{array} \quad \begin{array}{r} + 703 \\ \hline 205 \end{array} \quad \begin{array}{r} + 803 \\ \hline 66 \end{array} \quad \begin{array}{r} + 90 \\ \hline 702 \end{array}$$

108. Jahimeeste artell sai septembris 320 oravat, oktoobris 136 orava võrra rohkem kui septembris, novembris aga 140 orava võrra rohkem kui oktoobris. Mitu oravat said jahimehed novembris?

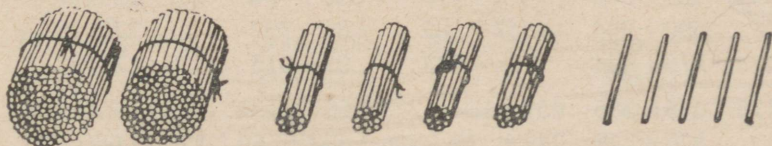
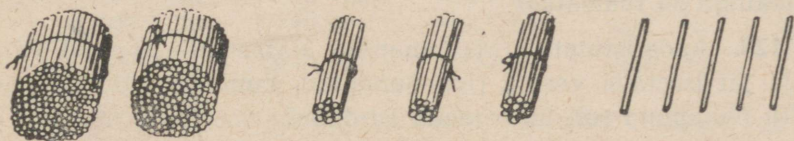
109. Kooli aiast korjati esimesel päeval 110 kg õunu, teisel päeval aga 48 kg võrra rohkem. Mitu kilogrammi õunu korjati kahe päevaga?

$$110. \quad \begin{array}{r} + 732 \\ \hline 163 \end{array} \quad \begin{array}{r} + 431 \\ \hline 506 \end{array} \quad \begin{array}{r} + 304 \\ \hline 573 \end{array} \quad \begin{array}{r} + 635 \\ \hline 54 \end{array} \quad \begin{array}{r} + 42 \\ \hline 856 \end{array}$$

$$111. \quad \begin{array}{l} 372+415 \\ 140+635 \end{array} \quad \begin{array}{l} 304+505 \\ 236+52 \end{array} \quad \begin{array}{l} 36+652 \\ 70+804 \end{array} \quad \begin{array}{l} 84:14+0 \\ 72:18+0 \end{array}$$

$$112. \text{ (Peast.) } \begin{array}{r} 7+6+5 \\ 3+9+7 \\ 9+8+4 \end{array} \quad \begin{array}{r} 80:16+9 \\ 78:26+8 \\ 84:14+7 \end{array} \quad \begin{array}{r} 72:12+0 \\ 60:15+0 \\ 78:39+0 \end{array}$$

113. Kauplus müüs ühel päeval 235 pliitsit, teisel päeval aga 245. Mitu pliitsit müüdi kahe päevaga?

$$114. \quad \begin{array}{r} 165+125 \\ 156+624 \\ 312+68 \end{array} \quad \begin{array}{r} 737+103 \\ 401+509 \\ 306+84 \end{array} \quad \begin{array}{r} 125+137 \\ 244+328 \\ 536+45 \end{array} \quad \begin{array}{r} 435+209 \\ 308+507 \\ 404+78 \end{array}$$

115. Kaks poissi tulid erinevatest puiestee otstest teineteisele vastu. Esimene poiss käis kuni kohtumiseni 135 m, teine aga 145 m. Kui pikk oli puiestee?

116. Kahest linnast väljusid teineteisele vastu kaks rongi. Esimene rong läbis kohtumiseni 215 km, teine aga 12 km rohkem. Leida linnadevaheline kaugus.

117. 432+529	104+769	367+523	76 : 19+8
218+675	409+306	501+229	98 : 14+5
349+ 37	625+365	204+ 66	78 : 26+0

118. Lahendada peast ümardamise teel:

$$15+19 = (15+20) - 1 = 35 - 1 = 34$$

12+19	38+19	39+27	72+19
16+18	56+29	49+15	29+48
18+19	62+19	29+24	39+52

119. Raamatukogule osteti esimesel korral 355 raamatut, teisel korral aga 172 raamatu võrra rohkem. Mitu raamatut osteti teisel korral?

120. 254+473	760+194	456+253	516+390
362+584	540+280	372+ 37	380+420
186+672	325+490	83+765	470+ 89

121. Kolhoosnik ostis 6 m riidet, 16 rubla meeter. Pärast seda jäi tal järele 350 rubla. Kui palju raha oli kolhoosnikul enne ostu?

122. Õpilane luges raamatut kahel päeval, kummalgi päeval 36 lehekülge. Pärast seda jäi tal lugeda veel 140 lehekülge. Mitu lehekülge on raamatus?

123. Aeda istutati 3 rida õunapuid, igasse ritta 30 puud. Pärast seda jäi istutada veel 2 rida õunapuid, kumbagi ritta 28 puud. Mitu õunapuud tuli üldse aeda istutada?

124. 465+382	495+410	350+ 94	65 : 13×17
590+294	357+ 82	82+757	81 : 27×18
275+634	76+893	93+815	68 : 17×23

125. 445+385	657+184	245+555+132	37+293+408
336+276	248+ 76	386+474+ 65	638+ 66+273

126. Peeter aitas isal vaarikaid ümber kaevata. Isa kaevas ümber 76 põõsast, Peeter aga 2 korda vähem. Mitu põõsast kaevati üldse ümber?

127. Malle aitas vanaemal istutada maasikataimi. Vanaema istutas 96 taime, Malle aga 4 korda vähem. Pärast seda jäi neil istutada veel 100 taime. Mitu taime pidid nad istutama?

128. Metsa harvendamisel raiuti ühelt metsalangilt maha 90 puud, teiselt 2 korda vähem, kolmandalt aga 56 puud rohkem kui esimeselt. Mitu puud raiuti maha kolmelt metsalangilt?

129. $276+389$ $637+293$ $172+628+102$ $76:4+37$
 $139+705$ $472+68$ $438+95+216$ $92:2-18$
 $378+496$ $54+786$ $590+276+34$ $81:3-19$

Lahutamine

Peast lahutamine

130. Lahutada 1 000-st 100-kaupa seni, kuni saab 0.

131. Jätkata arvude ridu:

1) 1 000 800 600 ...
 2) 180 160 140 ...

132. $600-300$ $700-200$ $500-400$ $1\ 000-300$
 $800-400$ $800-300$ $900-500$ $700-600$

133. Juurviljaaia pikkus on 180 m, tema laius aga 60 m võrra väiksem. Kui lai on juurviljaaed?

~~134.~~ $150-30$ $480-40$ $770-30$ $980-60$
 $190-50$ $690-20$ $560-50$ $890-70$
 $180-60$ $360-40$ $450-30$ $780-50$

135. Kool sai 350 ruudulist vihikut, joonelisi vihikuid aga 120 võrra vähem. Mitu joonelist vihikut sai kool?

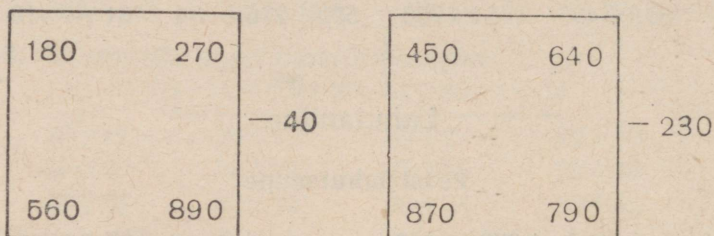
136. $280-140$ $560-250$ $670-430$ $880-750$
 $270-110$ $480-320$ $950-720$ $790-560$
 $260-150$ $350-140$ $560-330$ $970-840$

137. Sportlane ujus 280 m. Pärast seda jäi tal ujuda veel 160 m vähem, kui ta oli ujunud. Mitu meetrit pidi sportlane ujuma?

138. Kolhoosi aeda istutati 280 vaarikapõõsast, sõstrapõõsaid 50 võrra vähem kui vaarikapõõsaid, karusmarjapõõsaid aga 120 võrra rohkem kui vaarikapõõsaid. Mitu marjapõõsast istutati üldse kolhoosi aeda?

139. $160-40$ $250-110$ $350-140$ $15 \times 6 : 2$
 $380-30$ $470-140$ $930-710$ $28 \times 2 : 4$
 $760-50$ $860-430$ $490-370$ $18 \times 4 : 3$

140.

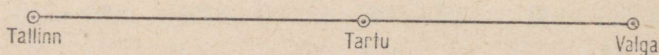
141. Kahe aasta jooksul ehitati linnas 200 maja, nendest esimesel aastal ehitati 80 maja. Mitu maja ehitati teisel aastal?

142. $200-50$ $400-40$ $800-20$ $700-70$
 $300-20$ $600-30$ $900-60$ $600-90$
 $500-10$ $300-50$ $500-80$ $900-40$

143. Kaks poissi võistlesid 500 m jooksus. Kui esimene lõpetas, siis teine oli jooksnud 480 m. Mitu meetrit jäi teine poiss esimesest maha?

144. $200-150$ $600-230$ $700-250$ $500-360$
 $300-120$ $400-180$ $900-110$ $800-620$
 $200-170$ $300-160$ $600-340$ $900-580$

145. Tallinnast Tartuni on 200 km, Tartust Valgani aga 120 km võrra vähem. Mitu kilomeetrit on Tallinnast Valgani?

146. Kalurid püüdsid suuri kalu 300 kg, väikesi aga 180 kg võrra vähem. Mitu kilogrammi kalu püüdsid kalurid?

147. Kolme päevaga läbisid turistid 700 km. Esimesel päeval läbisid nad 200 km, teisel päeval aga 40 km rohkem. Mitu kilomeetrit läbisid turistid kolmandal päeval?

148.	200—80	300—120	180	(62—8) : 3 = 18
	500—30	600—240	360	(65—17) : 16 = 3
	400—90	900—450	450	(91—23) : 17 = 4
	700—60	800—570	230	(84—19) : 13 = 5

149. Kolhoosis oli varem 80 hobust, nüüd aga 120. Mitu hobust on nüüd kolhoosis rohkem?

150.	110—50	120—50	220—50	630—80
	130—60	140—70	310—60	380—90
	140—80	170—80	440—70	720—60

151. Ehitustöölised pidid koolimaja ehitama 210 päevaga, ehitasid aga 190 päevaga. Mitu päeva enne tähtaega oli koolimaja valmis?

152.	210—150	410—150	730—260	860—190
	320—140	640—180	550—470	970—280
	240—170	350—160	620—180	710—150

153. Möödunud aastal oli rajoonis 170 traktorit, kombaine aga 80 võrra vähem. Tänavu on rajoonis 210 traktorit ja 120 kombaini. Kui palju suurenes aasta jooksul traktorite ja kui palju kombainide arv?

154.	130—80	210—150	250+70—130
	150—90	340—180	140+180—250
	640—70	560—270	510—360+170
	810—60	720—360	920—780+160

155. Mis arv tuleb lahutada 80-st, et jääks järele 70?

156. $100 - x = 64$ $250 - x = 120$ $300 - x = 180$

157. Kolm sportlast jooksid 400 m. Sel ajal, kui esimene sportlane lõpetas jooksu, jäi teisel joosta veel 20 m, kolmandal aga 50 m. Mitu meetrit jõudis joosta selle ajaga teine ja mitu kolmas sportlane, kui esimene lõpetas?

158. Kolm kolhoosnikut pidid istutama igauks 500 taime. Esimesel kolhoosnikul jäi istutada veel 40 taime ja teisel 30, kui juba kolmas lõpetas istutamise. Mitu taime jõudis sel ajal istutada esimene kolhoosnik ja mitu teine?

159.	$70 - x = 50$	$180 - x = 30$	$16 \times 6 : 2$
	$40 - x = 18$	$260 - x = 120$	$18 \times 4 : 3$
	$81 - x = 25$	$370 - x = 140$	$48 : 16 \times 25$
	$74 - x = 47$	$650 - x = 290$	$92 : 23 \times 17$

160.	$86 - 24$	$380 - 120$	$5 - 5$	$7 - 0$
	$90 - 63$	$500 - 150$	$9 - 9$	$4 - 0$
	$79 - 56$	$810 - 260$	$6 - 6$	$0 - 0$

Kirjalik lahutamine

161. Kooliõpilased kogusid 378 g lilleseemneid; 125 g andsid nad naaberkoolile. Mitu grammi seemneid jäi neile endile?

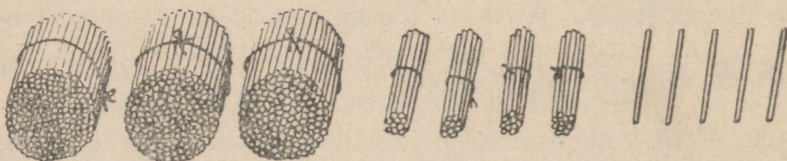
162.	$\begin{array}{r} 486 \\ - 124 \\ \hline 784 \\ - 320 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 798 \\ - 567 \\ \hline 692 \\ - 501 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 964 \\ - 854 \\ \hline 903 \\ - 403 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 639 \\ - 432 \\ \hline 890 \\ - 670 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 895 \\ - 65 \\ \hline 947 \\ - 30 \\ \hline \end{array}$
------	--	--	--	--	--

Palju jääb järele, kui 947-st lahutada 30? Palju saadakse, kui 947 vähendada 30 võrra? Mitme võrra on 947 suurem 30-st? Mitme võrra on 30 väiksem 937-st?

163. Soo kuivendamiseks kaevati kolm kraavi: esimese pikkus oli 388 m, teise pikkus oli 136 m esimesest lühem, kolmas aga 140 m teisest lühem. Mitu meetrit kaevati soo kuivendamiseks kraavi?

164.	$\begin{array}{r} 956 \\ - 735 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 875 \\ - 325 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 768 \\ - 407 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 697 \\ - 75 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 869 \\ - 50 \\ \hline \end{array}$
------	---	---	---	--	--

165.	$368 + 579$	$60 : 5 \times 7$	$84 : 6 \times 4$
	$637 + 290$	$91 : 7 \times 6$	$51 : 3 \times 5$

166. Kaupluses oli 345 sulepead. Koolile osteti 128 sulepead. Mitu sulepead jäi kauplusse?

167.	572—234	593—306	860—325	690—208
	854—428	741—537	780—547	580—372
	685—59	924—816	970—56	935—128

168. Kui palju on 672 suurem 154-st? Kui palju on 154 väiksem 672-st?

169. Uhes kolhoosis oli 250 lehma, teises aga 270 lehma. Aasta pärast oli esimeses kolhoosis 80, teises aga 90 lehma rohkem. Kumbas kolhoosis on nüüd rohkem lehma ja kui palju rohkem?

170. Töölisasulas oli 138 kivimaja ja 160 puumaja. Viimastel aastatel ehitati juurde veel 146 kivimaja ja 55 puumaja. Kui palju on nüüd kivimaju rohkem kui puumaju?

171.	485—237	792—485	780—139	237+365
	946—318	652—309	690—253	590+369
	884—57	576—368	880—74	87+765

172. Lahendada peast ümardamise teel:

$$\underline{27-9=(27-10)+1=17+1=18}$$

33—9	54—9	44—19	75—29
42—9	85—9	87—19	63—39
76—9	68—9	51—19	82—49

173. Töökojas oli 426 rulli niiti. Töölistele anti välja 165 rulli. Mitu rulli jäi järele?

174.	548—265	612—472	705—384	504—390
	926—672	423—80	608—268	906—45
	815—544	736—96	909—814	408—78

175. Kolmes sigalas on 607 siga. Esimeses sigalas on 236 siga, teises sigalas on aga 45 siga vähem kui esimeses. Kui palju sigu on kolmandas sigalas?

176. Spordivõistlustest võttis osa 318 sportlast; nendest võistles ujumises 85 sportlast, kergejõustikus 90 sportlast rohkem kui ujumises, ülejäänud sportlased võistlesid sõudmises.

Mõelda küsimus ja lahendada ülesanne.

177.	637—485	735—475	407—167	107+796
	918—753	608—372	305—85	648+57
	826—94	503—290	916—76	94+879

178. Postkontoris oli 425 ümbriku. Nendest müüdi 148. Mitu ümbriku jäi järele?

179.	742—567	940—875	425—387	702—562
	934—686	631—286	614—286	811—394
	523—397	830— 72	346— 98	910—589

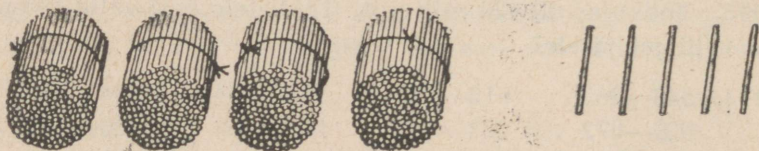
180. Kolme kuuga elektrifitseeriti 220 kolhoosniku maja; esimesel kuul 45 maja, teisel kuul aga 2 korda rohkem kui esimesel. Mitu maja elektrifitseeriti kolmandal kuul?

181. Õpilased istutasid 206 puud; nendest 29 puud istutati lastesõime õuele, lasteaia õuele aga 3 korda rohkem. Ülejäänud puud istutati parki. Mitu puud istutati parki?

182.	534—176	730—584	850—376	$(47+37) : 28$
	625—488	920— 76	403—173	$(91-26) : 13$
	863—795	810— 47	628— 70	$(83-19) : 16$

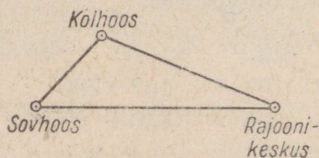
183.	(Peast.) 70—6	100—3	500—7	700—4
	90—8	400—2	800—9	900—1

184. Kioskis oli 405 pliatsit, nendest 138 müüdi lasteaiale. Mitu pliatsit jäi kioskisse?

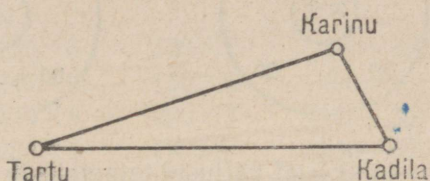

185.	602—156	806—487	500—275	900—824
	704—268	503—496	700—169	800— 77
	901—575	405— 49	600—382	400— 86

186. Sovhoosist võib rajoonikeskusesse sõita kas otse või naaberkolhoosi kaudu. Sovhoosist rajoonikeskusesse on otse 87 km, sovhoosist naaberkolhoosi 34 km ja naaberkolhoosist rajoonikeskusesse 68 km. Mitu kilomeetrit on sovhoosist rajoonikeskusesse otse vähem kui naaberkolhoosi kaudu?

187. Tartust Kadila külani on otseteed 96 km. Tartust Karinuni on 87 km, Karinust Kadilani aga kolm korda vähem. Mitu kilomeetrit on Tartust Kadilasse otse vähem kui Karinu kaudu?

188.	401—175	300—147	356+479	87 : 29
	804—638	700—629	87+868	91 : 13
	503—297	900— 53	735+ 90	76 : 38

Korrutamine ühekohalise arvuga

Peast korrutamine

189. Korrutada iga esimese rea arv iga teise rea arvuga:

7	5	9
9	6	8

190.

$$\underline{3 \times 4}$$

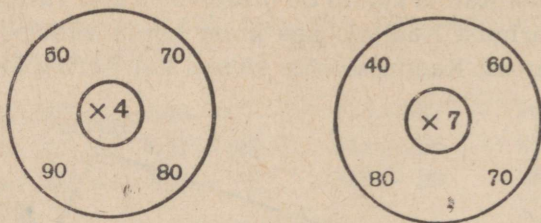

$$\underline{30 \times 4}$$

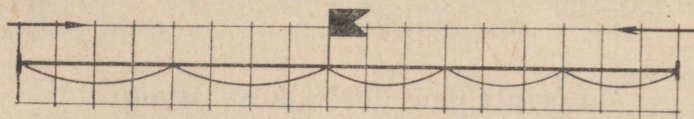
191.	6×3	7×5	9×4	8×6	5×9
	60×3	70×5	90×4	80×6	50×9

192. Kolhoosikülas oli 80 mesipuud. Aasta pärast suurenes mesipuude arv kaks korda. Kui palju on nüüd kolhoosikülas mesipuid?

193.

194. Kaks jalakäijat väljusid teineteisele vastu kahest kolhoosist. Kohtumiseni käis esimene jalakäija 2 tundi, kiirusega 4 km tunnis, teine aga 3 tundi, kiirusega 3 km tunnis. Leida nende kolhooside vaheline kaugus.

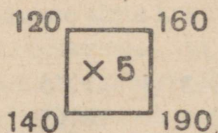
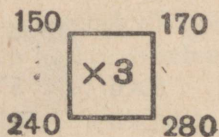
195. Kahest linnast väljusid teineteisele vastu kaks rongi. Kohtumiseni sõitis esimene rong 3 tundi, kiirusega 50 km tunnis, teine aga 2 tundi, kiirusega 40 km tunnis. Leida nende linnade vaheline kaugus.

196.	60×4	80×7	$(130 - 80) \times 7$
	80×5	50×9	$(120 - 90) \times 9$
	90×3	60×8	$(680 - 610) \times 8$
	70×6	90×6	$(590 - 530) \times 9$

197.	13×3	14×4	17×5	26×3
	130×3	140×4	170×5	260×3

198. Tehase töölised saatsid kolhoosi kaks korda raamatuid, kummalgi korral 250 raamatut. Mitu raamatut saatsid töölised kolhoosi?

199.

200. Kioskis oli 900 vihikut. Nädala pärast oli neid järel veel 2 pakki, 150 vihikut kummaski. Mitu vihikut müüdi nädala jooksul?

201. Turistid pidid läbima 980 km. Teekonna esimese päeva lõpul nad arvestasid, et ülejäänud tee läbimiseks kulub neil 3 päeva, kui läbida päevas 240 km. Mitu kilomeetrit läbisid turistid esimesel päeval?

202.	160×2	130×6	120×7	$(70+80) \times 4$
	190×3	240×4	150×5	$(90+50) \times 7$
	180×5	170×5	290×3	$(120-30) \times 5$
	170×4	280×3	140×6	$(750-620) \times 6$

203. 1) Missuguse kahe ühekohalise arvu korrutamisel saadakse 28? 35? 27? 56? 42? 63?

2) 120×3 260×2 180×3 230×4

Kirjalik korrutamine

204. Kaks pioneerisalka korjasid vanarauda. Kumbki salk korjas 124 kg. Mitu kilogrammi vanarauda korjati?

205.	232	143	321	313	212
	$\times 2$	$\times 2$	$\times 3$	$\times 3$	$\times 4$
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>

206. (Peast.) 1) $1 \times 5 = 1 + 1 + 1 + 1 + 1 = 5$

$0 \times 5 = 0 + 0 + 0 + 0 + 0 = 0$

2) 0×4	0×5	0×9	0×1
0×2	0×3	0×7	0×8

207.	302	103	401	203	202
	$\times 2$	$\times 3$	$\times 2$	$\times 3$	$\times 4$
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>

Missugune arv on 202-st suurem 4 korda?

Kui palju saab, kui 202 suurendada 4 korda?

208. Esimesel veerandil oli keskkoolis 78 õppetöö eesrindlast, teisel veerandil oli neid 24 võrra rohkem, aasta lõpuks aga kaks korda rohkem kui teisel veerandil. Mitu õppetöö eesrindlast oli koolis aasta lõpuks?

209. Ajalehe „Säde“ tellis ühes koolis 104 õpilast, teises koolis 28 õpilase võrra rohkem, kolmandas aga kaks korda rohkem kui esimeses. Mitu õpilast tellis kolmes koolis kokku ajalehe „Säde“?

210.	342×2	204×2	122×4	$435 + 287$
	213×3	302×3	103×3	$561 - 274$
	414×2	101×5	101×8	$601 - 429$

211. (Peast.)	40×7	50×9	80×8
	90×7	70×6	90×6
212.	32×6	56×7	225×3
	45×5	74×8	123×4
			438×2
			329×3

213. Aasta esimese 5 kuu jooksul remontis tehas 35 vedurit kuus, ülejäänud 7 kuuga aga igal kuul 38 vedurit. Mitu vedurit remontis tehas aasta jooksul?

214. 6 kana munesid aasta jooksul igaüks 165 muna, 6 parti aga igaüks 50 muna. Kui palju munesid kanad rohkem kui pardid?

215.	42×8	58×7	124×4	(178+169)×2
	74×5	69×8	227×3	(261—176)×8
	96×6	87×9	112×7	(440—358)×9

216. (Peast.)	130×5	170×4	180×5	270×3
---------------	-------	-------	-------	-------

217.	142×4	151×5	136×4	186×5
	253×3	182×4	278×3	124×8
	374×2	161×6	157×6	128×7

218. Kaupluses oli hommikul 40 kleiti, õhtul aga 32. Kui palju raha sai kauplus päevasest kleitide müügist, kui iga kleit maksis 122 rubla?

219. Kaupluses oli 34 raadiovastuvõtjat. Õhtuks oli jäänud neid järele 29. Kui palju raha sai kauplus päevasest raadiovastuvõtjate müügist, kui iga raadiovastuvõtja maksis 175 rubla?

220. Kanade toiduks valmistati 8 kotti hirsitangu, igaühes 75 kg. Kuu aja pärast oli järel veel 5 kotti hirsitangu. Mitu kilogrammi hirsitangu kulutati kanade toiduks kuus?

221.	182×4	238×4	166×6	157×(96 : 24)
	293×3	142×7	279×3	129×(98 : 14)
	171×5	136×6	198×4	256×(84 : 28)

222. Kalurid püüdsid ühel päeval 104 kg kala, teisel päeval aga 2 korda rohkem. Kui palju kala püüdsid kalurid teisel päeval?

223.	204×3	107×6	109×4	105×6
	103×8	108×5	206×3	107×9

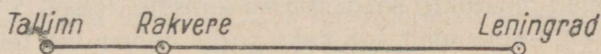
224. Mis tehtega lahendatakse ülesanded, kus antud arvu tuleb suurendada mõne ühelise võrra?

Koostada selline ülesanne.

225. Mis tehtega lahendatakse ülesanded, kus antud arvu tuleb suurendada mingi arv korda?

Koostada selline ülesanne.

226. Tallinnast Rakveresse on 103 km, Rakverest Leningradi

aga 3 korda rohkem. Mitu kilomeetrit on Tallinnast Leningradi?

227. Sügisel oskasid uisutada 108 õpilast, kevadel aga kolm korda rohkem õpilasi. Mitu õpilast õppis talve jooksul uisutama?

228. 106×5 307×3 135×7 107×8
 208×4 109×6 198×4 269×3

229. Kas on õigesti lahendatud järgmised harjutused?

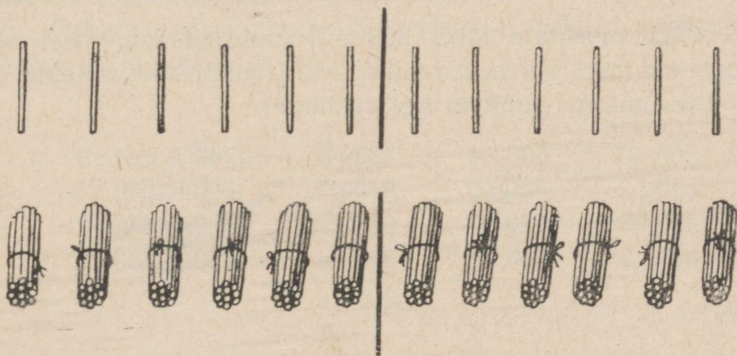
$(411 - 328) \times (85 : 17) = 415$ $(400 - 292) \times (96 : 16) = 648$
 $(700 - 497) \times (72 : 18) = 812$ $(912 - 784) : (91 : 13) = 896$

Jagamine ühekohalise arvuga

Peast jagamine

230.

$$\underline{12 : 2}$$

$$\underline{120 : 2}$$

231. $18 : 2$ $24 : 3$ $30 : 5$ $32 : 4$ $45 : 9$
 $180 : 2$ $240 : 3$ $300 : 5$ $320 : 4$ $450 : 9$

232. Külas on 180 maja; neist pooltel on plekk-katus, kolmandikul aga kivikatus. Mitu maja on plekk- ja mitu kivikatusega?

233. $250 : 5$ $210 : 3$ $350 : 7$ $360 : 9$ $400 : 8$
 $360 : 4$ $420 : 6$ $480 : 8$ $560 : 7$ $810 : 9$

234. Uhelt maatükilt saadi 165 kg kapsaid, teiselt 5 kg vähem kui esimeselt, kolmandalt aga kaks korda vähem kui teiselt. Mitu kilogrammi kapsaid saadi kolmelt maatükilt kokku?

235. Uhelt maatükilt saadi 90 kg sibulaid, teiselt 4 korda rohkem kui esimeselt, kolmandalt aga 6 korda vähem kui teiselt. Mitu kilogrammi sibulaid saadi kolmelt maatükilt kokku?

236. $180 : 3$ $240 : 8$ $270 : 3$ $20 \times 9 : 6$
 $420 : 7$ $280 : 4$ $490 : 7$ $60 \times 4 : 3$
 $450 : 5$ $540 : 6$ $300 : 6$ $40 \times 9 : 6$
 $480 : 6$ $630 : 9$ $720 : 9$ $30 \times 8 : 4$

237. $36 : 3$ $56 : 4$ $60 : 5$ $96 : 8$ $78 : 6$
 $360 : 3$ $560 : 4$ $600 : 5$ $960 : 8$ $780 : 6$

238. Reisija sõitis rongiga 600 km, aurikuga aga 4 korda vähem. Mitu kilomeetrit sõitis reisija üldse?

239. $520 : 2$ $600 : 5$ $640 : 4$ $780 : 2$ $810 : 3$
 $450 : 3$ $750 : 3$ $510 : 3$ $900 : 6$ $950 : 5$

240. Üks tööliste brigaad köitis 5 päevaga 600 raamatut. Teine brigaad köitis niisama palju raamatuid 4 päevaga. Kumb brigaad köitis päevas rohkem raamatuid ja kui palju rohkem?

241. Üks suusataja läbis 800 m 5 minutiga, teine aga sama vahemaa 1 minuti võrra kiiremini. Mitu meetrit läbis teine suusataja ühes minutis rohkem kui esimene?

242. $320 : 2$ $680 : 4$ $480 : 3$ $(340 + 230) : 3$
 $580 : 2$ $720 : 3$ $910 : 7$ $(890 - 250) : 4$
 $420 : 3$ $840 : 6$ $650 : 5$ $(920 - 80) : 7$
 $600 : 5$ $950 : 5$ $920 : 4$ $(810 - 90) : 6$

243.

$32 \left| \begin{array}{l} \\ \\ \end{array} \right. : 4$ $320 \left| \begin{array}{l} \\ \\ \end{array} \right. : 4$ $350 \left| \begin{array}{l} \\ \\ \end{array} \right. : 5$ $480 \left| \begin{array}{l} \\ \\ \end{array} \right. : 6$
 $72 \left| \begin{array}{l} \\ \\ \end{array} \right.$ $720 \left| \begin{array}{l} \\ \\ \end{array} \right.$ $850 \left| \begin{array}{l} \\ \\ \end{array} \right.$ $900 \left| \begin{array}{l} \\ \\ \end{array} \right.$

244. 930 rubla eest osteti 5 kleiti, 90 rubla tükk, ja 4 ühesugust palitut. Kui palju maksis iga palitu?

245. 36-st meetrist riidest õmmeldi 9 kleiti. Mitu niisugust kleiti saab õmmelda 760-st meetrist riidest?

246. Koostada ülesanne, mis lahendatakse järgmiselt:

$$1) 12 \text{ m} : 4 = 3 \text{ m}$$

$$2) 240 \text{ m} : 3 \text{ m} = 140 \text{ (palituted)}$$

V a s t u s: 140 palituted.

247. On antud arvud: 108; 6; 300. Mitu korda on esimene arv suurem teisest? Kui palju on kolmas arv suurem teisest?

248. Sportlane jooksis 500 m 2 minutiga. Mitu meetrit jookseb ta 3 minutiga, kui jooksu kiirus jääb endiseks?

$$249. \quad 360 : 4 \quad 400 : 5 \quad 870 : 3 \quad (470 + 90) : 8$$

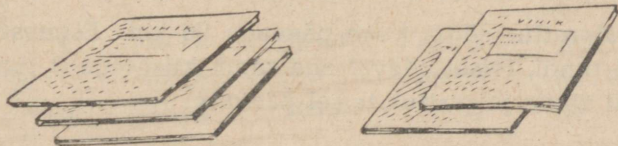
$$680 : 4 \quad 700 : 5 \quad 910 : 7 \quad (830 - 80) : 5$$

$$240 : 3 \quad 420 : 7 \quad 780 : 6 \quad (990 - 310) : 4$$

Ülesandeid

250. Ema ostis vanema tütre kleidi jaoks 4 meetrit riidet ja noorema tütre kleidi jaoks 3 meetrit sedasama riidet. Kogu riide eest maksis ta 140 rubla. Kui palju maksis riide meeter?

251. Vello ostis endale 3 vihikut ja 2 vihikut oma sõbrale. Kõigi vihikute eest maksis ta 70 kopikat. Kui palju maksis 3 vihikut? Kui palju maksis 2 vihikut?

70 kop.

252. Kaks perenaist ostsid 50 rubla eest korvi marju ja jaotasid marjad nii, et üks sai 4 kg, teine aga 6 kg.

Kui palju pidi maksma esimene perenaine?

Kui palju pidi maksma teine perenaine?

253. Kaks pioneerisalka korjasid kokku 300 kg tammetõrusid. Esimene salk korjas 2 kotti tammetõrusid, teine aga 3 kotti. Mitu kilogrammi tammetõrusid korjas kumbki salk?

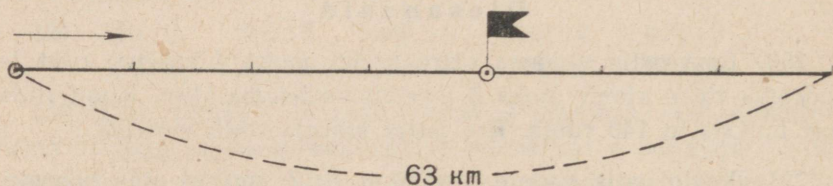
254. Kaks maalrit said katuse värvimise eest 200 rubla. Üks nendest töötas 3 päeva, teine 2 päeva. Mitu rubla sai kumbki maaler?

255. Kaks tiserit said koolipinkide parandamise eest 350 rubla. Üks nendest töötas 3 päeva, teine 4 päeva. (Mõelda küsimus ja lahendada ülesanne.)

256. Koostada ülesanne, milles tuleb kahe puusepa poolt teenitud töötasu jagada nende vahel vastavalt kummagi tööpäevade arvule.

257. 180 koolipinki tuleb jaotada kahe põllumajanduskooli vahel vastavalt klasside arvule. Esimeses koolis on 4 klassi, teises 5. Mitu koolipinki peab saama esimene kool?

258. Suusavõistkond läbis ühtlase kiirusega 63 km. Peatuseni sõitis võistkond 4 tundi, pärast peatust aga 3 tundi. Mitu kilomeetrit läbis võistkond pärast peatust?

259. Uhelt maatükilt saadi 5 korvi porgandeid, teiselt aga 4 samasugust korvi. Kokku saadi 270 kg porgandeid. Mitu kilogrammi porgandeid saadi kummaltki maatükilt?

260. Jalgrattur sõitis kahe päevaga 96 km. Esimesel päeval sõitis ta 5 tundi, teisel päeval aga sama kiirusega 3 tundi. Mitu kilomeetrit sõitis jalgrattur teisel päeval?

Jäägiga jagamine 100 piires

261. 1) Missugused arvud 20-st 30-ni jaguvad 3-ga? 4-ga? 5-ga? 6-ga?

2) Missugused arvud 30-st 40-ni jaguvad 4-ga? 5-ga? 6-ga? 7-ga?

262. Põlleks läheb 2 m riidet. Mitu põlle saab õmmelda 15 meetrist riidest ja mitu meetrit jääb järele?

263.	12 : 2	15 : 3	20 : 4	25 : 5	27 : 5
	13 : 2	17 : 3	23 : 4	26 : 6	29 : 3
	18 : 2	24 : 3	36 : 4	40 : 5	28 : 4
	19 : 2	25 : 3	38 : 4	44 : 5	31 : 4

264.	15 : 2	38 : 5	34 : 4	19 : 3	39 : 4
	20 : 3	30 : 4	14 : 3	49 : 5	26 : 3
	29 : 4	28 : 3	23 : 5	26 : 4	34 : 5
	14 : 5	11 : 2	33 : 4	21 : 5	35 : 4

265. Poisil oli 6 5-kopikast raha. Mitu 4-kopikast sulge saab ta osta selle raha eest ja mitu kopikat jääb tal järele?

266. Missuguse kahe ühekohalise arvu korrutamisel saadakse 48? 63? 49? 56? 72?

267. Missugused arvud 50-st 60-ni jaguvad 6-ga? 7-ga? 8-ga? 9-ga?

268. Mitu vihikut saab teha 20-st poognast paberist, kui iga vihiku jaoks kulub 6 poognat paberit? Mitu poognat paberit jääb seejuures järele?

269.	24 : 6	35 : 7	40 : 8	36 : 9	49 : 7
	25 : 6	40 : 7	47 : 8	40 : 9	54 : 7
	42 : 6	56 : 7	56 : 8	81 : 9	54 : 9
	45 : 6	61 : 7	59 : 8	89 : 9	62 : 9

270. Missugune võib olla suurim jääk jagamisel 8-ga? 6-ga? 9-ga? 7-ga?

271.	15 : 6	36 : 8	51 : 9	44 : 7	26 : 7
	30 : 7	35 : 6	47 : 6	58 : 6	64 : 7
	28 : 8	47 : 9	50 : 8	75 : 9	68 : 8

272.	32 : 6	31 : 7	43 : 6	45 : 8	52 : 9
	18 : 7	28 : 9	67 : 9	32 : 7	63 : 8
	21 : 8	37 : 8	55 : 7	40 : 6	41 : 7

273. Õmblejal oli 15 nõopi. Õmblustöökojast anti talle veel 35 niisugust nõopi. Igale särgile õmbles ta ette 6 nõopi. Mitmele särgile jätkus õmblejal nõope ja mitu nõopi jäi tal järele?

274.	47 : 5	39 : 7	66 : 9	33 : 5	52 : 6
	35 : 4	42 : 5	30 : 4	51 : 8	42 : 8
	23 : 3	59 : 8	54 : 7	49 : 6	77 : 9

275. Lüpsja lüpsis hommikul 7 l piima, päeval aga 3 l võrra rohkem. Kogu piima jaotas lüpsja kaheliitristesse purkidesse. Mitu täis purki saadi ja mitu liitrit piima jäi järele?

276.	38 : 4	40 : 6	71 : 8	54 : 7	51 : 6
	20 : 3	50 : 9	59 : 6	80 : 9	60 : 9
	37 : 5	48 : 7	84 : 9	70 : 8	55 : 8

277. Kas järgmised harjutused on õigesti lahendatud?

$(57 + 186) \times 4 = 972$	$(612 - 536) \times 9 = 684$
$(704 - 637) \times 8 = 536$	$(900 - 768) \times 7 = 924$
$(201 - 76) \times 5 = 625$	$(502 - 428) \times 8 = 592$

278.	480 : 2	690 : 3	640 : 2	990 : 3	5 : 5
	840 : 4	880 : 8	860 : 2	840 : 4	9 : 9

Kirjalik jagamine

279. Kaks puuseppa said maja remondist 844 rubla ja jaotasid selle omavahel võrdseks. Kui palju raha sai kumbki puusepp?

280.	486 : 2	693 : 3	936 : 3	996 : 3	966 : 3
	642 : 2	848 : 4	264 : 2	555 : 5	484 : 4

Kui palju saab, kui 848 jaotada 4-ks võrdseks osaks? kui 848 vähendada 4 korda? Millega võrdub neljandik 484-st?

Mitu korda sisaldub 4 arvus 484? Mitu korda on 484 suurem 4-st?

281. Köitekoja töölised köitsid kolme päevaga 848 raamatut. Esimesel päeval köitsid töölised neljandiku nendest raamatutest, teisel päeval aga 88 raamatut rohkem. Mitu raamatut köitsid töölised kolmandal päeval?

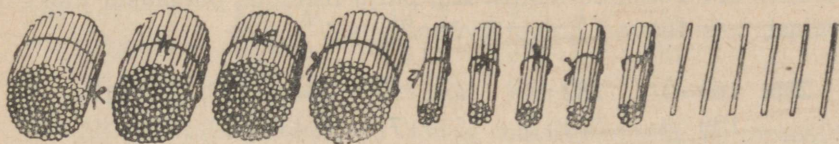
282. Isa töötas kolhoosis aasta jooksul välja 428 normipäeva, poeg kaks korda vähem kui isa, ema aga 78 normipäeva vähem kui isa. Mitu normipäeva töötasid nad välja aasta jooksul?

283.	488 : 2	448 : 4	684 : 2	$(700 - 212) : 4$
	963 : 3	639 : 3	777 : 7	$(604 - 136) : 2$

284. (Peast.) 1) $64 : 4$ $520 : 2$ $7 : 2$ $8 : 3$
 $91 : 7$ $750 : 5$ $9 : 4$ $7 : 4$

2) Mitu ühelist on 1 kümneline ja 4 ühelist? 2 kümnelist ja 8 ühelist? 6 kümnelist ja 5 ühelist?

285. Töökojast saadeti kahte kaupluse 456 lastelabidat, kumbagi kaupluse ühepalju. (Mõelda küsimus ja lahendada ülesanne.)

286. $674 : 2$ $892 : 4$ $490 : 2$ $678 : 6$ $476 : 4$
 $896 : 2$ $676 : 2$ $860 : 4$ $896 : 8$ $687 : 3$
 $678 : 3$ $954 : 3$ $580 : 5$ $798 : 7$ $585 : 5$

287. Oli tarvis ehitada 678 km ulatuses telefoniliini. Esimese kuu jooksul ehitati kolmandik liinist, teise kuu jooksul aga pool kogu liinist. Mitme kilomeetri võrra ehitati teisel kuul liini rohkem kui esimesel?

288. Kahe sadama vahemaa on 560 km. Esimesel päeval läbis aurik viiendiku, teisel päeval aga neljandiku kogu vahemaast. Kummal päeval läbis aurik rohkem kilomeetreid ja kui palju rohkem?

289. $654 : 2$ $298 : 2$ $468 : 4$ $684 : 6$ $214 \times 4 : 2$
 $876 : 4$ $675 : 3$ $595 : 5$ $872 : 4$ $228 \times 3 : 6$

290. (Peast.) 1) $240 : 6$ $480 : 8$ $29 : 3$ $50 : 8$
 $350 : 7$ $810 : 9$ $27 : 5$ $38 : 9$

2) Mitu kümnelist on 1 sajaline? 1 sajaline ja 5 kümnelist? 2 sajalist ja 7 kümnelist? 4 sajalist ja 5 kümnelist?

291. Kaks lukkseppa said tööpingi remondi eest 142 rubla. Kui palju raha sai kumbki, kui nad töötasid võrdselt?

292. $146 : 2$ $355 : 5$ $408 : 8$ $567 : 7$ $486 : 6$
 $219 : 3$ $288 : 4$ $426 : 6$ $549 : 9$ $728 : 8$

293. $196 : 2$ $370 : 5$ $330 : 6$ $684 : 9$ $595 : 7$
 $332 : 4$ $291 : 3$ $455 : 7$ $504 : 8$ $531 : 9$

294. Vabrikus töötab 558 töolist. Möödunud aastal oli ainult kuuendikul neist isiklik raamatukogu. Käesoleval aastal on selliseid töölisi 4 korda rohkem. Mitmel selle vabriku töölisel on nüüd isiklik raamatukogu?

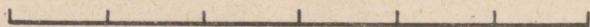
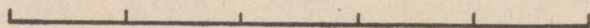
295. Koolis on 470 õpilast. Õppeaasta algul tegi ainult viiendik neist kodus hommikvõimlemist. Poolaasta jooksul niisuguste õpilaste arv kolmekordistus. Kui palju lisandus poolaasta jooksul õpilasi, kes teevad hommikvõimlemist?

296.	168 : 4	232 : 4	432 : 9	(642—357) : (51 : 17)
	189 : 3	504 : 6	539 : 7	(843—358) : (95 : 19)
	405 : 5	592 : 8	516 : 6	(700—196) : (78 : 13)
	260 : 4	252 : 3	376 : 8	(980—278) : (96 : 16)

297. Tööline sai 952 rubla. Neljandiku sellest rahast pani ta hoiukassasse. Kui palju raha pani tööline hoiukassasse?

298.	570 : 2	840 : 5	882 : 7	708 : 4	984 : 8
	672 : 4	936 : 6	965 : 5	903 : 7	852 : 6
	792 : 3	920 : 8	738 : 6	822 : 6	973 : 7
	828 : 6	912 : 4	801 : 3	895 : 5	936 : 4

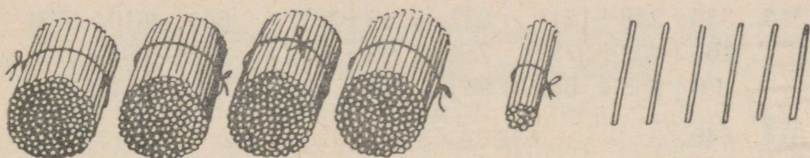
299. Kahe sadama vaheline kaugus on 180 km. Aurik läbis selle vahemaa pärivoolu 5 tunniga, vastuvoolu aga 6 tunniga. Mitu kilomeetrit sõitis aurik tunnis pärivoolu rohkem kui vastuvoolu?

300. Üks tööline tegi 112 detaili 8 tunniga, teine aga niisama palju detaile 7 tunniga. Kumb neist tegi tunnis rohkem detaile ja kui palju rohkem?

301.	875 : 5	918 : 6	996 : 4	(329+127) : 8
	572 : 4	966 : 7	894 : 6	(803—158) : 5
	855 : 3	992 : 8	889 : 7	(900—156) : 6
	976 : 2	792 : 3	952 : 8	(704—156) : 4

302. Kahte karpi jaotati võrdselt 416 pliiatsit. Mitu pliiatsit on kummaski karbis?

303. $612 : 2$ $828 : 4$ $742 : 7$ $745 : 5$ $536 : 8$
 $927 : 3$ $648 : 6$ $963 : 9$ $872 : 8$ $861 : 7$
 $540 : 5$ $921 : 3$ $864 : 8$ $954 : 9$ $576 : 6$

304. Kooliõpilased varusid 735 g maisiseemneid ja jaotasid need võrdselt 7-sse pakki. 4 pakki jätsid nad endale, ülejäänud kinkisid lasteaiale. Mitu grammi seemneid kinkisid nad lasteaiale?

305. Koostage ülesandeid järgmiste andmete põhjal:

1) 5 kotti 350 kg 2) 5 tundi 350 km
 7 kotti x 7 tundi x

306. On antud arvud 8, 432 ja 840. Kui palju on esimene arv suurem teisest? Mitu korda esimene arv on väiksem kolmandast?

307. $436 : 4$ $648 : 6$ $675 : 5$ $106 \times 6 : 3$
 $530 : 5$ $836 : 4$ $954 : 6$ $126 \times 7 : 3$
 $856 : 8$ $972 : 9$ $896 : 7$ $132 \times 6 : 3$

Ülesandeid ja harjutusi kõigile tehetele

308. (Peast.)

$65 : 5 \times 6 + 22$ $(240 + 360) : 5$ $60 \times 6 : 4$
 $72 : 6 \times 7 - 18$ $(180 + 450) : 7$ $80 \times 6 : 3$
 $96 : 24 \times 13 + 19$ $(600 - 520) \times 6$ $560 : 7 \times 9$
 $84 : 14 \times 12 - 29$ $(310 - 180) \times 4$ $680 : 4 \times 5$

309. (Peast.) 1) Missuguse kahe arvu korrutamisel saadakse 48? 75? 84? 96?

2) Missuguse kahe arvu korrutamisel saadakse 180? 240? 360? 450?

310. Nimetage kaks niisugust arvu, milledest teine on 15 võrra väiksem esimesest.

311. Nimetage kaks niisugust arvu, milledest teine on 8 korda väiksem esimesest.

312. Arvu 6 suurendage 15 korda; saadud arvu suurendage 6 võrra, uuesti saadud arvu vähendage 4 korda.

313.	$356+248+151$	$832-(245+387)$	$641-(810-577)$
	$164+409+372$	$754-(96+478)$	$912-(702-436)$
	$76+665+88$	$963-(539+67)$	$700-(511-395)$

314.	$148 \times 3 : 6$	$632 : 4 \times 3$	$918 : 3 : 2$	$864 : 3 : 4$
	$128 \times 7 : 8$	$801 : 9 \times 7$	$732 : 4 : 3$	$522 : 2 : 3$
	$108 \times 6 : 9$	$675 : 5 \times 4$	$855 : 5 : 9$	$936 : 2 : 4$

315. (Peast.) Matil oli esimeses aritmeetika vihikus 6 väga head tööd, teises kaks korda rohkem kui esimeses, kolmandas aga 3 võrra rohkem kui teises. Mitu väga head tööd oli Matil kolmes vihikus kokku?

316. (Peast.) Teine klass andis kooli näitusele 16 joonistust, kolmas klass kaks korda rohkem kui teine, neljas aga 2 joonistust rohkem kui teine ja kolmas kokku. Mitu joonistust andis neljas klass?

317. Kauplus müüs oktoobris 185 raadiovastuvõtjat, novembris 57 raadiot rohkem kui oktoobris, detsembris aga niipalju, kui oktoobris ja novembris kokku. Mitu raadiot müüs kauplus kolme kuuga?

318. Raamatukauplus müüs kolme päevaga 910 õpikut, kusjuures esimesel päeval müüdi 340 õpikut, teisel päeval aga 60 õpikut rohkem kui esimesel. Mitu õpikut müüdi kolmandal päeval?

319. Klassi raamatukogus oli 128 raamatut. Raamatukogu täiendamiseks tõid 14 õpilast igaüks kaks raamatut, 18 õpilast igaüks aga ühe raamatu. Mitu raamatut on nüüd klassi raamatukogus?

320. Põllumajanduskooli õpilased korraldasid ekskursiooni Moskvasse. Koolist jaama sõitsid nad autobussiga 2 tundi, kiirusega 34 km tunnis. Rongiga sõitsid nad 6 tundi, kiirusega 45 km tunnis. Mitu kilomeetrit sõitsid lapsed üldse Moskvani?

321. Sportlasel tuli joosta 1000 m. Ta jooksis kaks 400-meetrist ringi.

Mõelda küsimus ja lahendada ülesanne.

322. 5 kana toitmiseks kulutati 4 päevaga 900 g teri. Kui palju teri tuleb ühe kana kohta päevas?

323. 8 lehma kohta kulutati 7 päevaga 168 kg kliisid. Mitu kilogrammi kliisid tuleb ühe lehma kohta päevas?

324. Lüpsja lüpsis päevas 174 l piima; 6 lehma andsid igaüks 20 l, ülejäänud aga 18 l. Mitu lehma lüpsis lüpsja?

325. Lukksepp valmistab 64 detaili. 3 tunni jooksul tegi ta tunnis 8 detaili, siis aga hakkas valmistama 10 detaili tunnis. Mitu tundi kulus lukksepal kõigi detailide valmistamiseks?

326. Suusataja pidi läbima 50 km. Kaks tundi sõitis ta kiirusega 9 km tunnis, seejärel aga 8 km tunnis. Mitu tundi kulus suusatajal kogu tee läbimiseks?

327. Töökoda pidi remontima 189 traktorit, 7 traktorit päevas. Mitu päeva enne tähtpäeva lõpetas töökoda töö, kui ta remontis päevas 9 traktorit?

328. Mööblitööstus sai tellimuse 288 kapi valmistamiseks, kusjuures ta pidi tegema 6 kappi päevas. Mitu päeva enne tähtpäeva täitis mööblitööstus tellimuse, kui ta valmistab päevas 8 kappi?

329. Kui autojuht sõidaks kiirusega 50 km tunnis, siis jõuaks ta järgmisesse linna 6 tunniga; kuid ta peab sinna jõudma 5 tunniga. Millise kiirusega peab autojuht sõitma?

330. (531—162) : 3	540 : 5 × 9	728 : (68 : 17)
(704—376) : 4	672 : 7 × 8	609 : (91 : 13)
(822—156) : 6	567 : 9 × 7	834 : (90 : 15)
(976—288) : 8	732 : 6 × 5	905 : (65 : 13)

331. Õmbluskombinaat sai esimesel korral 408 m riidet, teisel korral aga 136 m võrra rohkem. Kogu riidest õmmeldi kleite. Iga kleidi õmblemiseks kulus 4 m riidet.

Mõelda küsimus ja lahendada ülesanne.

332. Mööblikaupluses oli hommikul 15 lauda hinnaga 156 rubla laud. Õhtuks oli kauplusesse jäänud järele 9 lauda. Kui palju raha sai kauplus sel päeval laudade müügist?

333. 288 km pikkuse vahemaa läbis üks auto 3 tunniga, teine 4 tunniga. Kumma auto kiirus oli suurem ja kui palju suurem?

334. Kolhoosis põeti lammastelt 949 kg villa: 116 lambalt igaühelt 4 kg, ülejäänud lammastelt igaühelt aga 5 kg. Mitu lammast üldse põeti?

335. (Peast.) Õmbleja õmbles 6 päevaga 18 särki. Mitme päevaga õmbleb ta 30 särki?

336. 1) Uhelt maatükilt saadi 5 kotti kartuleid, teiselt aga 4 niisugust kotti. Kummaltki maatükilt saadi kokku 468 kg kartuleid. Mitu kilogrammi kartuleid saadi kummaltki maatükilt?

2) Koostada ülesanne, mida lahendatakse samal viisil nagu eelnevatki.

337. Kanamuna kaalus 60 g. Kümnendiku tema kaalust moodustas koor, poole — munavalge, ülejäänud osa aga munakollane. Kui palju kaalus munakollane?

338. Õmblustöökoda sai ülesande õmmelda 27 päevaga 216 palitut. Töökoda valmistas 9 palitut päevas. Mitu päeva enne tähtaega oli ülesanne täidetud?

339. Neljandik ühe kooli 140-st pioneerist aitas vanakesi ja invaliide aiatöös, viiendik ahjupuude tegemises talveks, ülejäänud pioneerid koristasid juurvilja. Mitu pioneeri tegeles iga tööga?

340. Õpilased varusid 465 g juurviljaseemneid. Kolmandiku seemnetest moodustasid kurgiseemned, 130 g oli porgandiseemneid, ülejäänud aga peediseemned. Kui palju peediseemneid varusid õpilased?

341. Parimate vihikute näitusel oli ühe klassi 174-st vihikust võetud kolmandik, teise klassi 180-st vihikust aga neljandik. Kumbast klassist võeti näitusele rohkem vihikuid ja kui palju rohkem?

342. Jahimeeste artell andis varumispunkti 435 nahka. Nendest moodustasid rebasenahad viiendiku kõigist nahkadest, jänesnahku oli 85 võrra rohkem kui rebasenahku, ülejäänud olid oravanahad. Kui palju oli oravanahku?

343. Peeter käis kaks korda kuurist puid toomas ja läbis seejuures 116 m. Kui kaugel on kuur majast?

344. Lasteaia jaoks osteti 6 kg küpsiseid...

Täiendada ülesannet nii, et see lahenduks järgmisel viisil:

1) $15 \text{ rubla} \times 6 = 90 \text{ rubla.}$

2) $190 \text{ rubla} - 90 \text{ rubla} = 100 \text{ rubla.}$

3) $100 \text{ rubla} : 20 \text{ rublaga} = 5 \text{ (kg).}$

V a s t u s: Osteti 5 kg kompvekke.

345. Koostada ülesanne, milles tuleb leida, mitme tunni võrra enne tähtaega lõpetasid töölised detailide valmistamise. Ülesanne lahendatakse järgmiselt:

1) $72 \text{ detaili} : 12 \text{ detailiga} = 6 \text{ (tundi)}$.

2) $8 \text{ tundi} - 6 \text{ tundi} = 2 \text{ tundi}$.

V a s t u s: 2 tunni võrra.

346.	$356 + 247 + 98$	$632 : 8 \times 9 - 409$
	$960 - (75 + 588)$	$123 \times 8 : 6 - 87$
	$705 - (814 - 696)$	$801 : 9 \times 8 - 379$
	$912 - (623 - 387)$	$736 : 4 \times 5 - 538$

347.	$(169 + 187) \times (78 : 39)$	$(724 - 388) : (96 : 24)$
	$(501 - 395) \times (81 : 27)$	$(882 - 186) : (84 : 14)$
	$(810 - 685) \times (85 : 17)$	$(900 - 395) : (80 : 16)$
	$(976 - 288) : (96 : 12)$	$(712 - 496) : (92 : 23)$

348. Kas järgmised harjutused on õigesti lahendatud?

$$(512 - 257) \times (72 : 24) = 765$$

$$(904 - 328) : (68 : 17) = 144$$

$$(913 - 198) : (75 : 15) = 143$$

$$(834 - 216) : (57 : 19) = 206$$

$$(856 : 8) \times (95 : 19) = 535$$

$$(936 : 2) : (87 : 29) = 156$$

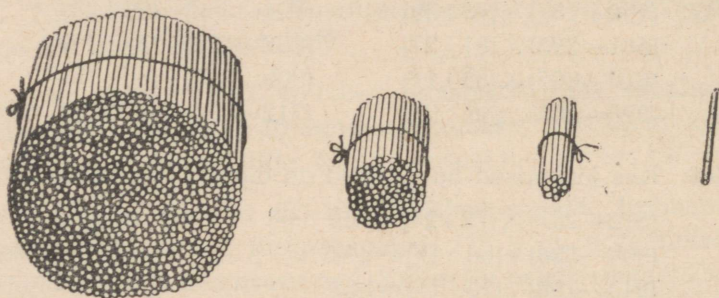
$$(912 : 4) : (94 : 47) = 114$$

$$(804 : 3) : (76 : 19) = 67$$

Mitmekohalised arvud

Mitmekohaliste arvude numeratsioon

349. Mitu ühelist on kümnelises? Mitu kümnelist on sajalises? Mitu sajalist on tuhandelises?

350. Pakis oli 1 000 pliiatsit. Mitu pliiatsit on kahes niisuguses pakis? 3-s? 4-s? 5-s? 6-s? 7-s? 8-s? 9-s niisuguses pakis?

351. Võtta arvelaual üheline. Lisada sellele ühekaupa seni, kuni saadakse 10 ühelist. Asendada 10 ühelist ühe kümnelisega.

Lisada arvelaual kümnelisele kümnekaupa seni, kuni saadakse sajaline. Sajalisele lisada sajakaupa seni, kuni saadakse tuhandeline. Tuhandelisele lisada tuhandekaupa seni, kuni saadakse kümnetuhandeline.

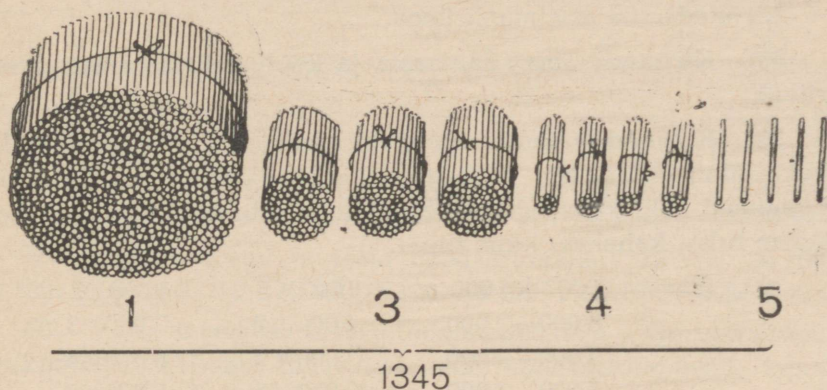
352. Lisada tuhandelisele sajakaupa seni, kuni saadakse kaks tuhandelist.

353. Lisada tuhandelisele 500-kaupa seni, kuni saadakse kaheksa tuhandelist.

354. Lisada tuhandelisele ühekaupa seni, kuni saadakse tuhat kolmkümmend.

355. Nimetada arv, mis sisaldab: 1 tuhandelise 3 sajalist 6 künnelist 2 ühelist; 4 tuhandelist 7 sajalist 5 ühelist; 6 tuhandelist 9 künnelist 1 ühelise; 5 tuhandelist 4 sajalist; 7 tuhandelist 8 künnelist; 2 tuhandelist 9 ühelist.

356. Mitu pulgakest on joonistatud?

Lugeda joonise alla kirjutatud arv.

357. Lugeda tabelisse kirjutatud arvud ja võtta need arvelaual.

Tuhandelised	Sajalised	Künnelised	Ühelised
3	4	5	6
6	2	0	5
5	0	4	8
8	0	0	4
5	0	3	0
7	2	0	0

358. Lugeda järgmised arvud ja võtta need arvelaual:

2 768; 4 281; 3 560; 6 400; 1 704; 6 085;
 9 040; 7 010; 8 002; 5 003; 4 000; 7 000.

359. Võtta arvelauual ja kirjutada numbritega arvud: kolm tuhat nelisada kaheksakümmend üks; kuus tuhat viissada; kaks tuhat kolmkümmend kaheksa; viis tuhat nelikümmend kuus; seitse tuhat kakskümmend; neli tuhat kuus; üheksa tuhat.

360. Suur Sotsialistlik Oktoobrirevolutsioon toimus tuhande üheksasaja seitsmeteistkümnendal aastal.

Kirjutada see arv numbritega.

361. Kirjutada oma sünniaasta ja kooliastumise aasta numbritega.

362. Kirjutada numbritega arvud: kolm tuhat üheksasada kaheksakümmend seitse; kuus tuhat kaheksasada; viis tuhat kakskümmend neli; kaks tuhat üheksakümmend; üheksa tuhat neli; seitse tuhat kaheksa; kuus tuhat.

363. (Peast.)	$3\ 000 + 4\ 000$	$1\ 000 \times 5$	$4\ 000 : 2$
	$8\ 000 - 2\ 000$	$4\ 000 \times 2$	$3\ 000 : 3$
	$9\ 000 - 4\ 000$	$3\ 000 \times 3$	$8\ 000 : 4$
	$7\ 000 - 3\ 000$	$2\ 000 \times 4$	$5\ 000 : 5$

364. (Peast.) Kolhoosis oli 1 000 kana. Aasta pärast nende arv kahekordistus, viisaastaku lõpuks aga suurenes veel 7 000 võrra. Kui palju oli kolhoosis viisaastaku lõpuks kanu?

365. (Peast.) $5\ 000 + 1\ 000 - 4\ 000 + 3\ 000$

$$2\ 000 \times 4 : 2 + 1\ 000$$

$$6\ 000 : 3 \times 4 - 5\ 000$$

$$8\ 000 : 4 : 2 - 1\ 000$$

366. Kui palju saadakse, kui 9 ühelisele lisatakse juurde 1 üheline? kui 9 tuhandelisele lisatakse juurde 1 tuhandeline?

367. Kastis on 10 tuhat pliiaatsit. Mitu pliiaatsit on kahes niisuguses kastis? 3-s? 4-s? 5-s? 6-s? 7-s? 8-s? 9-s niisuguses kastis?

368. 1) Lisada arvelauual tuhandele tuhandekaupa seni, kuni saadakse kümme tuhat.

2) Lisada arvelauual kümnele tuhandele kümne tuhande kaup seni, kuni saadakse üheksakümmend tuhat.

369. 1) Lisada kümnele tuhandele 1 000-kaupa seni, kuni saadakse kolmkümmend tuhat.

2) Lisada kolmekümnele tuhandele 5 000 kaup seni, kuni saadakse üheksakümmend tuhat.

370. Lugeda tabelisse kirjutatud arvud. Võtta need arvelaual.

Kümne- tuhandelised	Tuhande- lised	Sajalised	Kümmelised	Uhelised
3	5	4	8	2
7	6	0	2	4
5	3	0	0	8
1	0	0	0	0
8	0	5	0	6
3	8	0	7	0

371. Lugeda arvud ja võtta need arvelaual: 11 111; 34 268; 85 400; 90 803; 72 045; 46 020; 5 100; 50 100; 72 003; 91 000; 8 025.

372. Võtta arvelaual ja kirjutada numbritega järgmised arvud: nelikümmend kaheksa tuhat kolmsada kaheksakümmend; kaks-kümmend tuhat kuussada kolmkümmend; üheksakümmend kolm tuhat kakssada viis; kolmkümmend kuus tuhat viissada; kuus-kümmend tuhat kaheksa; seitsekümmend tuhat.

373. Viisaastaku esimesel aastal laskis tehas välja kaheksa-teist tuhat kolmsada autot, viisaastaku viimasel aastal kaks-kümmend viis tuhat viissada autot. Kirjutada need arvud numbritega.

374. Kirjutada numbritega järgmised arvud: kolmkümmend viis tuhat nelisada kuusteist; kaheksakümmend tuhat kolmsada üheksakümmend viis; viiskümmend üks tuhat ükssada nelikümmend; seitsekümmend tuhat kuussada; kaks-kümmend kaheksa tuhat kolmkümmend viis; üheksakümmend tuhat kuuskümmend; nelikümmend tuhat viis; kaheksakümmend tuhat.

375. (Peast.) $12\ 000 + 16\ 000$ $7\ 000 \times 5$ $24\ 000 : 4$
 $28\ 000 - 13\ 000$ $12\ 000 \times 4$ $68\ 000 : 2$
 $75\ 000 - 20\ 000$ $16\ 000 \times 6$ $75\ 000 : 3$

376. (Peast.) Laste mängumuru korrastamiseks kulutati 6 000 rubla, pioneerilaagri korrastamiseks aga 4 korda rohkem. Kui palju raha kulutati laste mängumuru ja pioneerilaagri korrastamiseks kokku?

377. Kui palju saadakse, kui 9 kümnelisele lisada 1 kümneline? kui 9 kümnetuhandelele lisada 1 kümnetuhandeline?

378. Tehas peab valmistama kuus 100 000 elektrilampi. Mitu elektrilampi peab tehas valmistama kahes kuus? 3-s? 4-s? 5-s? 6-s? 7-s? 8-s? 9-s kuus?

379. 1) Lisada arvelaual kümnetuhandelisele kümne tuhande kaupa seni, kuni saadakse sajatuhandeline.

2) Lisada arvelaual sajatuhandelisele saja tuhande kaupa seni, kuni saadakse kümme sajatuhandelist ehk üks miljon.

380. 1) Lisada sajatuhandelisele 10 000 kaupa seni, kuni saadakse kakssada tuhat.

2) Lisada kaheksajale tuhandele 50 000 kaupa seni, kuni saadakse üheksasada viiskümmend tuhat.

381. Lugada tabelisse kirjutatud arvud. Võtta need arvelaual.

Saja- tuhande- lised	Kümne- tuhande- lised	Ühe- tuhande- lised	Sajalised	Kümne- lised	Ühe- lised
3	2	5	1	4	0
2	6	1	8	0	0
4	0	5	3	2	0
6	3	0	0	5	0
8	0	0	0	0	0
2	0	0	4	5	0

382. Lugada järgmised arvud ja võtta need arvelaual:

111 111; 186 436; 214 800; 530 705; 40 060; 600 480; 910 025; 702 008; 500 090; 100 000; 10 001; 320 047; 999 999.

383. Võtta arvelaual ja kirjutada numbritega järgmised arvud: kaheksa tuhat viis; nelikümmend seitse tuhat kaksteist; kolmsada nelikümmend kuus tuhat kakssada kolmkümmend; kaheksasada kümme tuhat nelisada; seitsesada kaks tuhat kolmsada kaksteist; nelisada tuhat viissada nelikümmend; kolmsada kolm tuhat viis; seitsesada tuhat.

Arvu, mille kirjutamiseks vajatakse ühte numbrit, nimetatakse **ühekohaliseks**. Arvu, mille kirjutamiseks vajatakse kahte, kolme, nelja jne. numbrit, nimetatakse vastavalt **kahekohaliseks**, **kolmekohaliseks**, **neljakohaliseks** jne.

384. Kirjutada suurim kolmekohaline arv; suurim neljakohaline arv.

385. Raamatukogus on sada kolmkümmend kaheksa tuhat seitsesada viis raamatut.

Kirjutada see arv numbritena. Mitu numbrit vajatakse selle arvu kirjutamiseks?

386. Kirjutada numbritena järgmised arvud: viissada kaksteist tuhat kaheksasada kuusteist; nelisada tuhat viissada seitsekümmend; sada neli tuhat kolmsada; seitsesada tuhat viissada; üheksasada seitse tuhat kuuskümmend; kuussada kakskümmend tuhat kaheksa; kaheksasada tuhat.

387. (Peast.) Jalatsivabrik valmistas aasta jooksul 60 000 paari meestejalatseid, naistejalatseid 40 000 paari võrra rohkem, lastejalatseid aga 2 korda rohkem kui naistejalatseid. Mitu paari lastejalatseid valmistas vabrik aasta jooksul?

388. (Peast.) $200\ 000 + 300\ 000$ $100\ 000 \times 8$ $800\ 000 : 2$
 $700\ 000 - 400\ 000$ $300\ 000 \times 2$ $600\ 000 : 3$

389. Lageda järgmised arvud:

2	200	20 000
20	2 000	200 000

390. Kirjutada numbritena järgmised arvud: 6 ühelist; 6 kümnelist; 6 sajalist; 6 tuhandelist; 6 kümnetuhandelist; 6 sajatuhandelist.

391. Mitmendale kohale paremalt kirjutatakse ühелиsed? kümnelised? sajalised? tuhandelised? kümnetuhandelised? sajatuhandelised?

Ühелиsi nimetatakse 1. järgu ühikuteks, nad kirjutatakse arvus paremalt **esimesele** kohale.

Kümnelisi nimetatakse 2. järgu ühikuteks; nad kirjutatakse **teisele** kohale.

Sajalisi nimetatakse 3. järgu ühikuteks; nad kirjutatakse **kolmandale** kohale.

Tuhandelisi nimetatakse 4. järgu ühikuteks; nad kirjutatakse **neljandale** kohale.

Kümnetuhandelisi nimetatakse 5. järgu ühikuteks; nad kirjutatakse **viidendale** kohale.

Sajatuhandelisi nimetatakse 6. järgu ühikuteks; nad kirjutatakse **kuuendale** kohale.

392. Missugust arvu tähistab number 4 paremalt esimesel kohal? teisel kohal? kolmandal? neljandal? viiendal? kuuendal kohal?

393. Kirjutada numbritaega arvud, mis sisaldavad:

8 3. järgu ühikut; 6 4. järgu ühikut;

7 5. järgu ühikut; 9 6. järgu ühikut.

394. Kirjutada numbritaega järgmised arvud: seitse tuhat kaheksakümmend; viiesteist tuhat kolmsada; sada tuhat nelisada kaheksa; viissada tuhat üheksakümmend kuus; kolmsada kuusteist tuhat neli.

395. Kirjutada numbritaega arvud, mis sisaldavad:

6 2. järgu ühikut; 3 4. järgu ühikut;

1 5. järgu ühiku; 8 6. järgu ühikut.

396. Lugeda järgmise tabeli ridades asetsevad arvud:

Teine klass — tuhandeliste klass			Esimene klass — üheliste klass		
sajalised	kümnelised	ühelised	sajalised	kümnelised	ühelised
3	4	5	2	7	6
1	9	0	4	2	5
7	0	0	0	0	0

Järgud jaotatakse **klassideks**, kusjuures igas klassis on kolm järku.

Ühelised, kümnelised ja sajalised moodustavad **üheliste** ehk **esimese klassi**.

Tuhandelised, kümnetuhandelised ja sajatuhandelised moodustavad **tuhandeliste** ehk **teise klassi**.

397. Joonistada vihikusse klasside ja järkude tabel. Mõtelda viis mitmekohalist arvu ja kirjutada need tabelisse.

398. Kirjutada numbritaega järgmised arvud, mis sisaldavad:

1) 156 teise klassi ühelist ja 840 esimese klassi ühelist;

2) 180 teise klassi ühelist ja 300 esimese klassi ühelist;

- 3) 92 teise klassi ühelist ja 50 esimese klassi ühelist;
 4) 8 teise klassi ühelist ja 6 esimese klassi ühelist.

399. Mitu ühelist on kümnelises? kümnelist sajalises? sajalist tuhandelises? tuhandelist kümnetuhandelises? kümnetuhandelist sajatuhandelises?

400. 1) Mitu ühelist on:

- 1 kümneline 6 ühelist? 4 kümnelist 8 ühelist?
 7 kümnelist 5 ühelist?

2) Mitu kümnelist on:

- 1 sajaline 4 kümnelist? 3 sajalist? 9 sajalist 3 kümnelist?

3) Mitu sajalist on:

- 1 tuhandeline 5 sajalist? 2 tuhandelist? 6 tuhandelist
 7 sajalist?

4) Mitu tuhandelist on:

- 1 kümnetuhandeline 8 tuhandelist? 5 kümnetuhandelist
 4 tuhandelist?

401. 1) Mitu ühelist on:

- 4 kümnelist 9 ühelist? 7 kümnelist 6 ühelist? 6 kümnelist
 8 ühelist?

2) Mitu kümnelist on:

- 5 sajalist 2 kümnelist? 6 sajalist 8 kümnelist? 9 sajalist
 1 kümneline?

3) Mitu sajalist on:

- 6 tuhandelist 7 sajalist? 4 tuhandelist 9 sajalist? 8 tuhan-
 delist 2 sajalist?

402. 40 ühelist = ... kümnelist

78 ühelist = ... kümnelist ... ühelist

20 kümnelist = ... sajalist

60 kümnelist = ... sajalist

17 kümnelist = ... sajalist ... kümnelist

30 sajalist = ... tuhandelist

70 sajalist = ... tuhandelist

14 sajalist = ... tuhandelist ... sajalist

20 tuhandelist = ... kümnetuhandelist

25 tuhandelist = ... kümnetuhandelist ... tuhandelist

403. (Peast.) Töökojas valmistati septembris 8 000 näärikuuse ehet, oktoobris 4 000 võrra rohkem, novembris aga kaks korda rohkem kui septembris. Mitu ehet valmistati kolme kuuga?

404. (Peast.) Kahele kauplusele saadeti joonlaudu: ühele 3 kasti, teisele 4 samasugust kasti; kokku 14 000 joonlauda. Mitu joonlauda saadeti kummalegi kauplusele?

405. $324 + 476 + 85$	$962 - (518 - 379)$
$290 + 68 + 537$	$504 - (830 - 648)$
$816 - (256 + 187)$	$701 - (912 - 507)$
$930 - (168 + 375)$	$621 - (724 - 589)$

406. $174 \times 5 : 3$	$528 : 4 \times 6$	$930 : 5 : 3$	$714 : 3 : 2$
$246 \times 4 : 6$	$740 : 5 \times 3$	$816 : 2 : 6$	$912 : 4 : 3$
$96 \times 9 : 8$	$872 : 8 \times 5$	$756 : 4 : 9$	$792 : 2 : 9$
$84 \times 6 : 8$	$792 : 3 \times 2$	$522 : 3 : 2$	$708 : 4 : 3$

407. 1) Koostada ülesanne, mida lahendatakse kahe tehtega: lahutamise ja liitmisega.

2) Koostada ülesanne, mida lahendatakse kahe tehtega: korrutamise ja jagamisega.

408. $(932 - 256) : (68 : 17)$	$(414 - 135) : 3 \times 7$
$(830 - 345) : (75 : 15)$	$(906 - 258) : 6 \times 9$
$(915 - 168) : (87 : 29)$	$(328 + 576) : 2 : 4$
$(864 - 288) : (84 : 14)$	$(368 + 496) : 4 : 3$

Pikkusmõõdud

409. Milliseid mõõte kasutatakse suurte vahemaade mõõtmiseks?

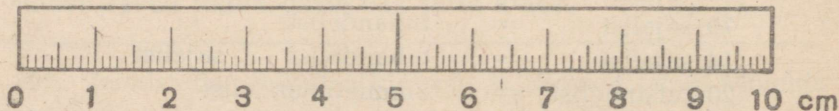
410. Mitu kilomeetrit on teie linnast või külast lähima asulani?

411. Nimetada koht, mis asetseb 1 kilomeetri kaugusel koolist.

412. Mitu meetrit on kilomeetris?

413. (Peast.) Õpilase kahe sammu pikkus on 1 m. Mitu sammu peab õpilane tegema, et läbida 1 km?

Detsimeeter

414. Mitu detsimeetrit on meetris? Mitu sentimeetrit on meetris?

Mitu sentimeetrit on detsimeetris? Mitu millimeetrit on sentimeetris?

Pikkusmõõtude tabel

Täielik kirjutusviis	Lühendatud kirjutusviis
1 kilomeeter = 1 000 meetrit	1 km = 1 000 m
1 meeter = 10 detsimeetrit ehk 100 sentimeetrit	1 m = 10 dm = 100 cm
1 detsimeeter = 10 sentimeetrit	1 dm = 10 cm
1 sentimeeter = 10 millimeetrit	1 cm = 10 mm

415. Mõõta klassi, tahvli ja õpiku pikkus ning laius.

416. Joonistada tahvlile sirglõigud pikkusega: 1 dm; 4 dm; 5 dm 6 cm.

417. Joonistada vihikusse sirglõigud pikkusega: 1 dm 2 cm; 4 cm 8 mm.

418. Teha paksust paberist või kartongist meeter. Jaotada see detsimeetriteks ja sentimeetriteks. Üks sentimeeter jaotada millimeetriteks.

419. Mõõta oma toa pikkus ja laius. Mõõta oma pikkus. Mõõtmistulemused kirjutada vihikusse.

420. 1) Näidata joonlaua 2 dm. Mitu sentimeetrit see on?

2) Näidata joonlaua 2 dm 8 cm. Mitu sentimeetrit see on?

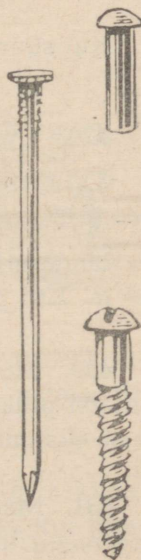
421. Mõõta naela, puukruvi ja needi pikkus millimeetrites ja kirjutada mõõtmistulemused vihikusse.

422. Kaks ujumat ujusid teineteisele vastu kahest punktist, millede vahemaa oli 1 km. Kui kaugel olid ujumad teineteisest siis, kui esimene oli ujunud 360 m, teine aga 400 m?

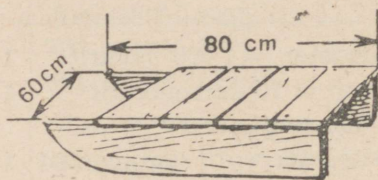
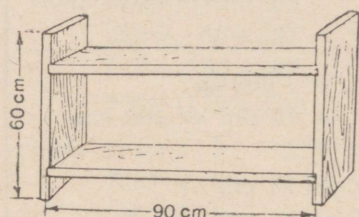
423. Teetöölised parandasid päeva jooksul 2 km ulatuses maanteed. Mitu meetrit see on?

424. Pioneerid läbisid rännakul 7 km 500 m. Mitu meetrit see on?

425. Sportlane hüppas kaugust 400 cm. Mitu meetrit see on?

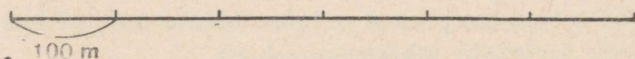

426. Õpilane tahab teha niisuguse raamaturiiuli, mis on kujutatud joonisel. Mitu meetrit lauda vajab ta selle valmistamiseks?

427. Poiss tahab teha niisuguse kelgu, nagu on kujutatud joonisel. Mitu meetrit lauda vajab ta kelgu valmistamiseks?

428. Õpilased kujutasid vahemaa koolist tekstiilivabrikuni, kuhu nad korraldasid ekskursiooni, vähendatud kujul. Iga 100 m tee asemel joonestasid nad väikese sirglõigu.

Kui suur on kooli ja tekstiilivabriku vaheline kaugus?

429. Õpilased määrasid silma järgi kaugusi.

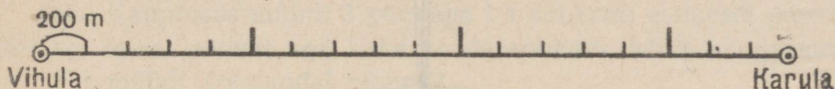
Vello ütles, et koolikrundi pikkus on 75 m, mõõtmisel aga saadi 82 m. Kui palju ta eksis?

Linda ütles, et koolikrundi laius on 52 m, mõõtmisel aga saadi 48 m. Kui palju ta eksis?

430. Määrata silma järgi laua ja vihiku pikkus ning laius ja pliatsi pikkus. Kontrollida iga kord mõõtmise teel, kas on tegemist eksimistega ja kui suurtega.

431. Määrata silma järgi hoovi või juurviljaaia pikkus. Mõõta see meetrites. Kui palju te eksisite?

432. Vihula ja Karula vaheline kaugus on esitatud joonisel vähendatud kujul. Leida see vahemaa.

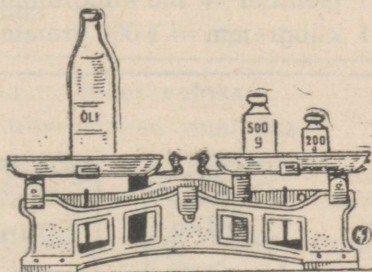
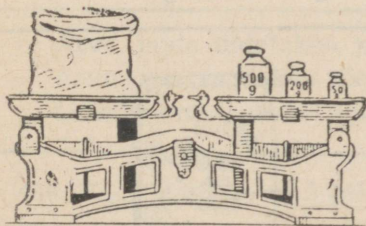
433. $(258+693) : 3$ $(348+594) : 6$ $845 : 5 \times 3$
 $(185+590) : 5$ $(912-144) : 4$ $288 : 3 \times 4$
 $(455+189) : 7$ $(704-136) : 8$ $658 : 7 \times 8$
 $(378+534) : 6$ $(981-567) : 9$ $856 : 8 \times 9$

434. Kirjutada numbritega järgmised arvud, mis sisaldavad: 5 3. järgu ühikut; 2 4. järgu ühikut; 1 5. järgu ühiku; 8 6. järgu ühikut.

Raskusmõõdud

435. Kaaluda 1 kg liiva, 300 g liiva, 750 g liiva.

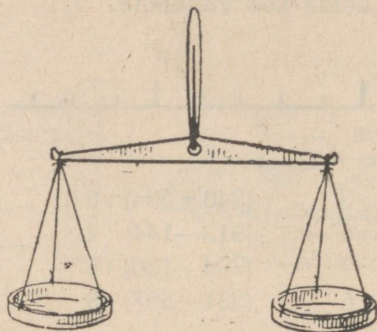
436. 1) Määrata joonise järgi, kui palju kaalub kott tangu. 2) Tühi pudel kaalub 310 g. Määrata joonise järgi, kui palju kaalub õli pudelis.

437. Ühel kaalukaasil asetseb viht 500 g, teisel paberkott suhkrut kaaluga 300 g. Kui palju suhkrut tuleb juurde panna, et kaunid oleksid tasakaalus?

438. Ühel kaalukaasil asetseb nõu meega, teisel 1 kg raskune viht. Kaalukaunid on tasakaalus. Kui palju kaalub mesi, kui nõu kaalub 300 g?

439. Valmistage väikesed mängukaalud.

440. Kergeid esemeid kaalutakse kilogrammide ja grammidega, raskeid aga tsentnerites ja tonnides.

Raskusmõõtude tabel

Täielik kirjutusviis	Lühendatud kirjutusviis
1 tonn = 1 000 kilogrammi ehk 10 tsentnerit	1 t = 1 000 kg ehk 10 ts
1 tsentner = 100 kilogrammi	1 ts = 100 kg
1 kilogramm = 1 000 grammi	1 kg = 1 000 g

441. Kott kartuleid kaalub 50 kg. Mitu sellist kotti tuleb võtta, et saada 1 ts kartuleid?

442. Kott suhkrut kaalub 100 kg. Mitu sellist kotti suhkrut tuleb võtta, et saada 1 t suhkrut?

443. Talveks tehti sisse 2 ts kapsaid. Mitu kilogrammi see on?

444. Kolhoosnik sai normipäevade eest 2 t 5 ts teravilja. Mitu tsentnerit see on?

445. Kaupluses müüdi 3 päevaga 1 t suhkrut: esimesel päeval 300 kg, teisel päeval aga kaks korda rohkem. Mitu kilogrammi suhkrut müüdi kolmandal päeval?

446. Kolmelt maatükilt saadi kokku 1 t kartuleid: esimeselt 450 kg, teiselt kaks korda rohkem. Mitu kilogrammi kartuleid saadi kolmandalt maatükilt?

447. Kirjutada numbritega järgmised arvud, mis sisaldavad: 40 teise klassi ühikut ja 76 esimese klassi ühikut; 806 teise klassi ühikut ja 5 esimese klassi ühikut.

448.	567+389	139+206+387	325+ 47+288
	608+298	405+168+ 54	96+175+549
	487+ 96	194+307+ 86	85+667+ 54
	75+829	77+584+ 59	49+708+ 66

Mitmekohaliste arvude liitmine

449.

$$\begin{array}{r} + 316 \\ \hline 245 \end{array} \left. \vphantom{\begin{array}{r} + 316 \\ \hline 245 \end{array}} \right\} \text{liidetavad}$$

561 summa

Arve, mida liidetakse, nimetatakse **liidetavateks**.

Arvu, mis saadakse liitmisel, nimetatakse **summaks**.

Liitmise märk on + (pluss).

450. Üks liidetav on 3 241, teine 1 635. Leida nende arvude summa.

451.	7 346+1 452	34 265+23 724	324 715+253 164
	6 581+ 315	80 461+19 328	456 028+ 42 051
	9 065+ 723	56 070+ 3 624	35 704+124 085
	841+4 057	7 306+41 092	8 092+631 607

452. Trükikoda trükkis ühel päeval 13 140 õpikut, teisel päeval aga 1 205 õpiku võrra rohkem. (Mõelda küsimus nii, et ülesanne lahenduks kahe tehtega.)

453. Uhes raamatukogus oli 40 750 raamatut, teises 24 135 ja kolmandas 32 608. Aasta jooksul kasvas raamatute arv esimeses raamatukogus 4 235 võrra, teises 5 360 ja kolmandas 6 090 võrra. Mitu raamatut on nüüd igas raamatukogus?

454. Lahendada peast:

$8+7$

$80+70$

$800+700$

$8\ 000+7\ 000$

Koostada veel niisuguseid harjutusi ja lahendada need.

455. $3\ 462+5\ 218$

$45\ 824+32\ 069$

$2\ 634+6\ 293$

$241\ 452+56\ 397$

$7\ 456+830$

$604\ 736+103\ 853$

$935+8\ 625$

$74\ 527+806\ 371$

456. Septembris laskis tehas välja 1 380 autot, oktoobris 250 auto võrra rohkem kui septembris, novembris aga 275 auto võrra rohkem kui oktoobris. Mitu autot laskis tehas välja novembris?

457. Uhelt maatükilt saadi 1 065 ts maisitõlvikuid, teiselt aga 328 ts võrra rohkem. Esimeselt maatükilt saadi 12 340 ts haljasmassi, teiselt aga 4 850 ts võrra rohkem. Kui palju tõlvikuid saadi kahelt maatükilt kokku? Kui palju haljasmassi saadi kahelt maatükilt kokku?

458. $37\ 284+2\ 507$

$128 \times 6+950$

$5\ 052+32\ 675$

$932-186+872$

$248\ 724+534\ 163$

$705-248+629$

459. „Huvitavas ruudus“ iga rea arvude summa on üks ja sama. Kontrollida, kas see on nii.

600	100	800
700	500	300
200	900	400

460.	865 + 479	423 486 + 59 344
	3 725 + 4 185	82 764 + 647 538
	7 856 + 308	574 807 + 346 196
	297 + 9 856	5 098 + 726 907

461. Sovhoos andis riigile teravilja kolmel päeval, iga päev 286 t. Pärast seda jäi tal anda veel 570 t. Mitu tonni teravilja pidi sovhoos andma riigile?

462. Kolhoosis kulutati nelja kuu jooksul igal kuul 236 t silo. Järelejäänud silo jätkub veel kolmeks kuuks, kui kuus kulutada 245 t. Mitu tonni silo oli kolhoosis valmistatud?

463.	45 968 + 7 275	834 : 6 × 4 + 978
	72 405 + 89 097	576 : 4 × 5 + 865
	356 078 + 495 824	900 — 356 + 759

464. Lahendada peast ümardamise teel:

36 + 19	58 + 99	199 + 65	199 + 135
49 + 28	99 + 73	399 + 86	248 + 199

465. Leida arvude 14 ja 18 summa.

Leida arvude 18 ja 14 summa.

466. Teostada liitmine, liites liidetavad algul ülevalt alla, siis aga alt üles.

$$\begin{array}{r} + 3\ 256 \\ 2\ 731 \\ \hline \end{array}$$

Liidetavate ümberasetamisel summa ei muutu.

Selleks et kontrollida liitmist, liidetakse liidetavad teises järjekorras. Kui tehe on tehtud õigesti, siis saame sama tulemuse.

467. Teostada liitmine ja kontrollida:

5 764 + 4 385	67 485 + 93 076	135 476 + 674 865
9 807 + 6 098	9 758 + 74 509	706 593 + 95 308

468. Ühel metsalangil kasvas 1 645 puud. Sinna istutati veel 1 280 puud. Teisel metsalangil kasvas aga 1 280 puud. Sinna istutati juurde 365 puu võrra rohkem, kui seal enne oli. Mitu puud kasvab nüüd kummalgi metsalangil?

469. Lahendada peast liidetavate ümberpaigutamise teel:

$$\underline{92 + 56 + 8 = (92 +) + 56 = 100 + 56 = 156}$$

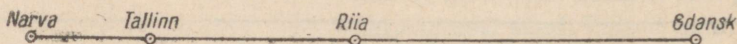
$$\begin{array}{ccc} 95 + 67 + 5 & 64 + 77 + 36 & 75 + 56 + 25 + 44 \\ 88 + 53 + 12 & 52 + 93 + 48 & 6 + 87 + 13 + 94 \end{array}$$

470. $3\ 576 + 4\ 892 + 540 + 62$ $37\ 284 + 65\ 704 + 8\ 056$
 $6\ 954 + 276 + 9\ 085$ $7\ 720 + 36\ 455 + 270\ 590$
 $2\ 896 + 675 + 8\ 049$ $45\ 638 + 240\ 196 + 755$
 $507 + 9\ 478 + 637$ $186\ 512 + 7\ 028 + 76\ 093$

471. Kingsepatöökojas parandati kuu aja jooksul 940 paari meestejalatseid, naistejalatseid 185 paari võrra vähem kui meeste omi, lastejalatseid aga 236 paari võrra vähem kui naistejalatseid. Mitu paari jalatseid parandati üldse selle kuu jooksul?

472. Kolhoos koristas 1 126 t nisu, rukist 178 t võrra vähem kui nisu, otra aga kaks korda vähem kui rukist. Kui palju teravilja koristas kolhoos?

473. Mõõda merd on Narvast Tallinnasse 210 km, Tallinnast Riiga 2 korda rohkem, Riist Gdanskisse 3 korda rohkem kui Narvast Tallinnasse. Leia kaugus Narvast Gdanskisse mereteed mööda.

474. $488 + 573 + 6\ 345$ $942 - 576 + 1\ 548$ $625 - 386$
 $42\ 755 + 37\ 648 + 8\ 470$ $801 - 465 + 75\ 634$ $902 - 798$
 $36\ 080 + 9\ 875 + 7\ 069$ $732 - 335 + 68\ 049$ $514 - 388$
 $8\ 475 + 53\ 098 + 3\ 706$ $900 - 597 + 92\ 708$ $700 - 406$

Mitmekohaliste arvude lahutamine

475. $782 -$ vähendatav
 $548 -$ lahutatav

 $234 -$ vahe ehk jääk

Arvu, millest lahutatakse, nimetatakse **vähendatavaks**.
 Arvu, mida lahutatakse, nimetatakse **lahutatavaks**.
 Arvu, mis saadakse lahutamisel, nimetatakse **vaheks**.
 Lahutamise märk on — (miinus).

476. 1) Vähendatav on 5 786. Lahutatav 3 152. Leida vahe.
 2) Vähendatav on 9 768. Lahutatav 527. Leida vahe.

477. $74\ 685 - 32\ 565$ $38\ 726 - 15\ 714$ $568\ 794 - 315\ 402$
 $48\ 906 - 5\ 703$ $65\ 907 - 4\ 305$ $685\ 307 - 24\ 105$

478. Naftasaaduste laos oli 1 875 t naftat, bensiini 623 t võrra vähem, petrooleumi aga 744 t võrra vähem kui naftat. Mitu tonni naftasaadusi oli laos?

479. $487\ 045 - 236\ 025$ $5\ 760 + 34\ 896 - 10\ 546$
 $960\ 876 - 40\ 621$ $54\ 805 - 3\ 602 + 78\ 968$

480. 1) Vähendatav on 110, lahutatav 30. Leida vahe.
 2) Nimetada kaks arvu, millede vahe on 50.

481. Kassas oli 5 872 rubla. Sellest anti välja 2 348 rubla. Kui palju raha jäi kassasse?

482. $8\ 756 - 4\ 218$ $54\ 728 - 31\ 564$ $64\ 059 - 50\ 724$
 $9\ 580 - 6\ 345$ $85\ 607 - 20\ 350$ $96\ 408 - 32\ 905$

483. $460\ 785 - 315\ 412$ $856\ 948 - 675\ 302$ $35\ 784 - 8\ 560$
 $581\ 398 - 238\ 176$ $609\ 703 - 188\ 401$ $286\ 320 - 54\ 910$

484. Tellisetehases valmistatud telliseplonnid kaaluvad märjalt igaüks 4 500 g. Kuivamisel kaotab telliseplonn oma kaalust 800 g, põletamisel aga veel 200 g. Kui palju kaalub valmis tellis pärast põletamist?

485. Plaani järgi peab veski jahvatama kuu jooksul 2 795 ts jahu. Kuu esimesel poolel jahvatas ta 1 460 ts, teisel poolel aga 35 ts võrra rohkem. Kui palju ületas veski kuuplaani?

486. $36\ 836 - 5\ 219$ $372 : 4 \times 9 - 375$
 $87\ 504 - 63\ 283$ $855 : 9 \times 7 - 490$
 $376\ 160 - 35\ 420$ $736 : 8 \times 9 - 356$

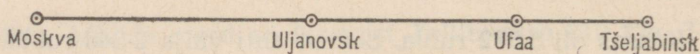
487. Missugused arvud puuduvad „huvitavas ruudus“?

30	100	50
70		90

488. Kaks aurikut väljusid teineteisele vastu kahest sadamast, millede vaheline kaugus on 1 382 km. Esimene aurik läbis kohtumiseni 756 km. Mitu kilomeetrit läbis kohtumiseni teine aurik?

489. 4 324—2 186 34 820—12 756 320 425—112 235
 9 540—6 375 68 702— 3 982 572 348— 7 199
 8 127— 937 92 376—80 288 814 603— 48 572

490. Moskvast Tšeljabinskisse on 1 909 km. Moskvast Uljanovskisse 894 km, Uljanovskist Ufaasse aga 626 km. Mitu kilomeetrit on Ufaast Tšeljabinskisse?

491. 5 214— 834 42 352—18 560 351 614— 28 744
 6 022—4 516 75 134— 9 728 816 276— 9 498
 7 286—6 295 81 263— 894 638 547—560 478

492. 1) Suusavõistlustest võttis osa 200 õpilast linnadest ja 180 maarajoonidest. Mitu õpilast võttis üldse osa suusavõistlustest?

2) Suusavõistlustest võttis osa 380 õpilast, nendest 200 linnadest, ülejäänud maarajoonidest. Mitu maarajoonide õpilast võttis osa suusavõistlustest?

493. $30 + x = 80$ $x + 60 = 100$ $x + 752 = 930$
 $25 + x = 40$ $x + 50 = 120$ $684 + x = 1\,190$

494. 1) Liitmine:

Liitmise kontroll:

$$\begin{array}{r} + 356 \\ + 238 \\ \hline 594 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} - 594 \\ - 356 \\ \hline 238 \end{array}$$

või

$$\begin{array}{r} - 594 \\ - 238 \\ \hline 356 \end{array}$$

Selleks et kontrollida kahe arvu liitmist, lahutatakse sum-
mast üks liidetav.

Kui tehe on teostatud õigesti, siis tulemusena saadakse
teine liidetav.

2) Teostada liitmine ja kontrollida lahutamisega:

$$\begin{array}{r} 1\ 356 + 5\ 238 \\ 37\ 642 + 1\ 285 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 356\ 472 + 21\ 815 \\ 632\ 543 + 239\ 306 \end{array}$$

495. Jalgrattur läbis 3 tunniga 37 km. Esimese tunniga sõitis
ta 14 km, esimese ja teisega kokku aga 26 km. Mitu kilomeetrit
sõitis ta teise ja mitu kolmanda tunniga?

496. Kolm salk pioneere korjasid 160 kg tammeterõusid. Esi-
mene salk korjas 63 kg, esimene ja teine salk kokku aga 112 kg.
Kui palju tammeterõusid korjas teine ja kui palju kolmas salk?

497. Teostada liitmine ja kontrollida lahutamisega:

$$\begin{array}{r} 5\ 708 + 6\ 970 \\ 28\ 954 + 4\ 280 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 37\ 653 + 96\ 077 \\ 215\ 488 + 56\ 904 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 247\ 380 + 39\ 605 \\ 805\ 692 + 190\ 706 \end{array}$$

498. Saadud föötasust pani tööline hoiukassasse 300 rubla. Pä-
rast seda jäi talle 700 rubla. Kui palju raha sai tööline?

$$\begin{array}{r} 499. \quad x - 40 = 60 \\ \quad \quad x - 90 = 20 \end{array} \qquad \begin{array}{r} x - 200 = 300 \\ x - 140 = 120 \end{array} \qquad \begin{array}{r} x - 258 = 134 \\ x - 365 = 280 \end{array}$$

500. Uues sovhoosis pidi aasta jooksul ehitama 90 maja.
Esimese poolaasta lõpuks jäi ehitada veel 40 maja. Mitu maja
ehitati esimesel poolaastal?

$$\begin{array}{r} 501. \quad 50 - x = 30 \\ \quad \quad 100 - x = 20 \\ \quad \quad 120 - x = 50 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 600 - x = 100 \\ 250 - x = 210 \\ 400 - x = 180 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 625 + 248 = \\ x - 248 = 625 \\ 873 - x = 625 \end{array}$$

502. Kolhoosis kulutati talve jooksul 560 t heina ja 825 t juur-
vilja. Kevadeks jäi 148 t heina ja 415 t juurvilja. Kui palju heina
ja kui palju juurvilja varuti kolhoosis?

503. Kariloomade toiduks varuti kolhoosis 708 t heina ja
1 040 t juurvilja. Kevadeks jäi 148 t heina ja 215 t juurvilja. Kui
palju heina ja kui palju juurvilja kulutati talve jooksul?

$$\begin{array}{lll}
 504. & 530 + 340 = & x - 375 = 896 & 610 - x = 250 \\
 & x - 340 = 530 & x - 132 = 578 & 823 - x = 167 \\
 & 870 - x = 530 & x - 244 = 680 & 916 - x = 270
 \end{array}$$

505. Lahendada peast ümardamise teel:

$$\begin{array}{llll}
 74 - 9 & 96 - 39 & 126 - 99 & 235 - 99 \\
 53 - 19 & 94 - 69 & 168 - 99 & 618 - 99
 \end{array}$$

506. 1) Lahutamine:

$$\begin{array}{r}
 782 \\
 - 524 \\
 \hline
 258
 \end{array}$$

Lahutamise kontroll:

$$\begin{array}{r}
 524 \\
 + 258 \\
 \hline
 782
 \end{array}$$

Selleks et kontrollida lahutamist, liidetakse lahutatav vahega.

Kui tehe on teostatud õigesti, siis saadakse vähendatav.

2) Teostada lahutamine ja kontrollida liitmisega:

$$7\ 892 - 3\ 578 \quad 35\ 680 - 15\ 496 \quad 136\ 857 - 82\ 385$$

507. Keedise valmistamiseks toodi vabrikusse 900 kg vaarikaid. Õhtuks oli järele jäänud 7 korvi vaarikaid, igaühes 20 kg. Mitu kilogrammi vaarikaid keedeti keediseks päeva jooksul?

508. Pagaritööstusse toodi 1 380 kg jahu. Õhtuks oli sellest järele jäänud 8 kotti jahu, igaühes 72 kg. Mitu kilogrammi jahu kulutati päeva jooksul?

509. Teostada lahutamine ja kontrollida liitmisega:

$$36\ 786 - 3\ 958 \quad 128\ 490 - 65\ 385 \quad 275\ 682 - 136\ 496$$

510. Teostada liitmine ja kontrollida lahutamisega:

$$45\ 385 + 78\ 109 \quad 236\ 720 + 58\ 096 \quad 314\ 945 + 146\ 038$$

511. Lahendada peast:

$$\begin{array}{llll}
 1 \text{ kümneline} & - & 1 \text{ üheline} & 40 - 1 \quad 4\ 000 - 2 \\
 1 \text{ sajaline} & - & 1 \text{ kümneline} & 200 - 1 \quad 6\ 000 - 5 \\
 1 \text{ tuhandeline} & - & 1 \text{ sajaline} & 3\ 000 - 1 \quad 8\ 000 - 4
 \end{array}$$

512. 804—536 5 024—3 748 8 010—5 076 7 000—5 692
 701—428 6 005—4 236 9 004—6 908 4 000—1 079
 900—708 7 001—6 235 5 003—4 048 9 000—3 096

513. Kolhoosnikutele anti nisu 1 000 t, rukist 673 t võrra vähem kui nisu, otri aga kolm korda vähem kui rukist. Kui palju vilja anti üldse kolhoosnikutele?

514. On antud arvud 8, 864 ja 2 400. Mitu korda on esimene arv teisest väiksem? Mitme võrra on teine arv kolmandast väiksem?

515. 4 025—1 680 8 000—2 946 7 002—3 458
 3 042—2 792 6 000—4 085 9 004—6 082
 134×6—596
 139×7—178

516. (Peast.) Vähendada kahe ühelise võrra iga järgmist arvu: 5 000, 8 600, 10 000, 100 000.

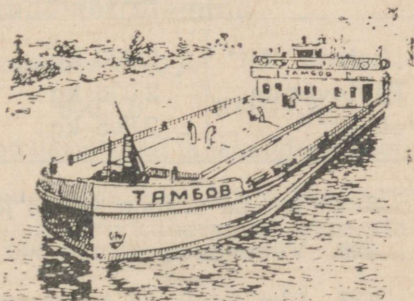
517. Vähendatav on 60 005, lahutatav 15 680. Leida vahe.

518. 40 001—28 364 70 100—32 065 300 000—135 246
 60 004—45 086 99 010—4 928 400 005—75 098
 80 003—75 908 50 100—7 096 600 010—95 492

519. Kolmele lodjale laaditi 3 020 t vilja: esimesele 1 306 t, teisele aga 128 t vähem kui esimesele. Kui palju vilja laaditi kolmandale lodjale?

M ä r k u s. Kontrollige ülesande lahendust.

Liitke igale lodjale laaditud vilja kaalud. Kui ülesanne on lahendatud õigesti, siis summaks saate 3 020 t.

520. Kolmel metsalangil kasvas 5 060 puud: esimesel metsalangil 1 570 puud, teisel 240 võrra rohkem. Kui palju puid kasvas kolmandal metsalangil? (Kontrollida ülesande lahendust.)

521. 70 000—56 082 500 100—84 796 234×3—493
 80 002—48 944 900 010—370 568 118×6—549
 60 100—3 908 701 001—98 025 176×4—308

	Rukist	Nisu	Kaera	Otra	Kokku
Kolhoos „Võit“ andis riigile	256 t	430 t	145 t	87 t	
Kolhoos „Oktoober“ andis riigile	190 t	518 t	94 t	136 t	

Kumb kolhoos andis rohkem teravilja ja kui palju rohkem?

523. Kaks aastat tagasi sai kolhoos oma põldudelt 1 375 t teravilja, möödunud aastal 1 504 t, käesoleval aastal aga 1 723 t. Mitu tonni teravilja sai kolhoos käesoleval aastal rohkem kui möödunud aastal? Mitu tonni teravilja sai kolhoos käesoleval aastal rohkem kui kaks aastat tagasi?

524. Kolhoosnikud said teravilja kahel korral: augustis ja oktoobris (vt. tabelit). Arvutada, kui palju teravilja said kolhoosnikud igas kolhoosis oktoobris. (Arvutused teha vihikusse.)

Kolhoosi nimi	Uldse saadud teravilja	Augustis saadud teravilja	Oktoobris saadud teravilja
„Rahva Võit“	2 720 kg	1 965 kg	
Pavlovi-nim.	2 036 kg	1 260 kg	
„Leek“	2 805 kg	1 875 kg	

525. Jagada arvude 46 028 ja 45 360 vahe 4-ga.

526. Vähendada arvude 300 012 ja 299 250 vahet kolm korda.

527. Uks artell sai tellimuse 6 400, teine 7 250 vormimütsi õmblemiseks. Kuu aja pärast jäi esimesel artellil õmmelda 586, teisel 1 760 vormimütsi. Mitu vormimütsi õmbles esimene artell kuus rohkem kui teine?

528. Lendur lendas kolme päevaga 5 950 km. Esimesel ja teisel päeval lendas ta kokku 3 800 km. Mitu kilomeetrit lendas lendur esimesel ja mitu kolmandal päeval, kui teisel päeval lendas ta 2 000 km?

529. Kolmes laudas on 490 lehma: esimeses 168, esimeses ja teises kokku aga 318. Mitu lehma on teises ja mitu kolmandas laudas?

530. Töölisasulas on 2 vana ja 3 uut koolimaja. Kummaski vanas koolimajas õpib 135 last. Uutes koolimajades õpivad: esimeses 685 last, teises 756, kolmandas aga 119 lapse võrra rohkem kui teises. Kui palju õpib uutes koolimajades lapsi rohkem kui vanades?

531. Vabrikus varuti talveks 840 t sütt. Sellest neljandik jäeti kevadeks. Kui palju sütt kulutati talve jooksul?

532. Söökla varus sügisel 960 ts kartuleid ja 280 ts juurvilja. Kevadeks jäi järele kolmandik varutud kartulitest ja neljandik juurviljast. Kui palju kartuleid ja kui palju juurvilja kulutati talve jooksul?

533. Tehas pidi remontima 185 reisi- ja 456 kaubavagunit. Kuu aja pärast jäi remontida veel viiendik reisivagunitest ja kuuendik kaubavagunitest. Kui palju reisivaguneid ja kui palju kaubavaguneid remonditi kuu jooksul?

534.	630 126—(75 684+149 076)	57×2×6
	142 511—(9 147+ 68 069)	63×4×3
	810 236—(156 032— 75 098)	144×6 : 9
	910 004—(630 050—529 178)	132×7 : 4

Mitmekohaliste arvude korrutamine

Korrutamine ühekohalise arvuga

535. (Peast.) 8×6 80×6 800×6 $8\,000 \times 6$

Koostada veel mõned niisugused harjutused ja lahendada need.

536. Sovhoos saatis linna õunu kolme veoautoga, kusjuures igale veoautole laaditi 3 182 kg õunu. Mitu kilogrammi õunu saatis sovhoos linna?

3 132 kg	
+ 3 132 kg	3 132 kg
3 132 kg	× 3
<hr/>	<hr/>
9 396 kg	9 396 kg

537. 3 124 — korrutatav } tegurid
 × 2 — korrutaja }

 6 248 — korrutis

Arvu, mida me korrutame, nimetatakse **korrutatavaks**.

Arvu, millega me korrutame, nimetatakse **korrutajaks**.

Korrutatavat ja korrutajat nimetatakse ka **teguriteks**.

Arvu, mis saadakse korrutamisel, nimetatakse **korrutiseks**.

Korrutamise märk on \times ehk \cdot (punkt).

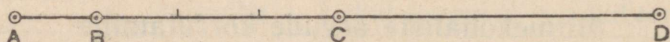
538. 1) Korrutatav on 627, korrutaja 3. Leida korrutis.

$$\begin{array}{cccc} 2) & 714 \times 6 & 619 \times 5 & 562 \times 4 & 974 \times 2 \\ & 826 \times 3 & 923 \times 4 & 683 \times 3 & 461 \times 5 \end{array}$$

539. Ühelt maatükilt koristati 448 t nisu, teiselt kaks korda rohkem kui esimeselt, kolmandalt aga nii palju kui esimeselt kahelt maatükilt kokku. Kui palju nisu koristati kolmelt maatükilt kokku?

540. Punktist A punktini B on 328 km, punktist B punktini C 3 korda rohkem, punktist C punktini D niisama palju kui punktist A punktini C. Mitu kilomeetrit on punktist A punktini D?

Märkus. Teha samasugune joonis ülesande juurde ja lahendada ülesanne.

$$\begin{array}{cccc} 541. & 513 \times 7 & 742 \times 4 & 618 \times 5 & 644 : 4 \times 8 \\ & 816 \times 6 & 892 \times 3 & 942 \times 4 & 543 : 3 \times 7 \end{array}$$

542. Lahendada peast:

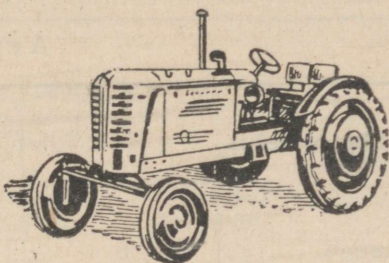
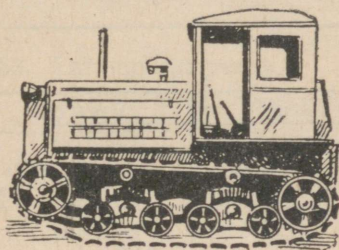
$$\begin{array}{cccc} 1) & 6 \times 7 + 9 & 70 \times 9 & 600 \times 4 & 400 \times 7 \\ & 9 \times 5 + 7 & 80 \times 7 & 300 \times 5 & 500 \times 6 \end{array}$$

2) Korrutatav on 50, korrutaja 8. Leida korrutis.

$$\begin{array}{cccc} 543. & 534 \times 7 & 672 \times 5 & 2875 \times 4 & 3756 \times 9 \\ & 245 \times 6 & 784 \times 6 & 1968 \times 6 & 5698 \times 7 \end{array}$$

544. Viisaastaku algul oli ühes rajoonis 588 veoautot ja 246 sõiduautot. Viisaastaku lõpuks suurenes veoautode arv kolm korda, sõiduautode arv aga 456 võrra. Kui palju veo- ja sõiduautosid oli selles rajoonis viisaastaku lõpuks?

545. Viisaastaku algul oli ühes rajoonis 156 ratastraktorit ja 468 linttraktorit. Viisaastaku lõpuks suurenes ratastraktorite arv 125 võrra, linttraktorite arv aga kaks korda. Kui palju lint- ja ratastraktoreid oli üldse selles rajoonis viisaastaku lõpuks?

546. 396×8 $2\,482 \times 7$ $4\,675 \times 9$ $976 : 2 \times 8$
 654×6 $6\,538 \times 5$ $7\,897 \times 6$ $956 : 4 \times 9$

547. Korrutatav on 34 269. Korrutaja 3. Leida korrutis.

548. $51\,425 \times 4$ $31\,425 \times 7$ $127\,856 \times 6$ $118\,967 \times 8$
 $24\,532 \times 6$ $52\,634 \times 8$ $139\,487 \times 5$ $116\,895 \times 7$

549. Aeda istutati 3 päeva jooksul iga päev 648 puud. Pärast seda jäi istutada veel 470 puud. Kui palju puid tuli aeda istutada?

550. Õmbluskombinaat valmistab esimese 6 päevaga iga päev 235 palitut, järgmise 8 päevaga aga iga päev 256 palitut. Pärast seda jäi õmmelda veel 375 palitut. Kui palju palituid pidi õmbluskombinaat õmblema? (Lahendada kolme tehtega.)

551. $182\,356 \times 4$ $119\,897 \times 6$ $x + 35\,678 = 91\,206$
 $137\,965 \times 5$ $112\,365 \times 8$ $x - 17\,346 = 50\,214$
 $238\,975 \times 3$ $125\,869 \times 7$ $82\,340 - x = 39\,008$

552. Lahendada peast:

0×6 $0 \times 5 + 6$ 104×6 208×4
 0×9 $0 \times 8 + 9$ 107×9 305×3

553. Tehas valmistab päevas 204 atra. Mitu atra valmistab tehas nädalas? (Nädalas on 6 tööpäeva.)

554. 307×5 608×6 $4\,003 \times 5$ $8\,006 \times 5$
 205×9 507×8 $7\,004 \times 4$ $4\,007 \times 8$

555. Koolile osteti mööblit. Kontrollida arvet, mis saadeti koolile mööblikauplusest.

Arve

Kauba nimetus	Hulk	Hind		Väärtus	
		rbl.	kop.	rbl.	kop.
Lauad	6	135	—	810	—
Kapid	4	208	—	832	—
K o k k u				1 642 rbl.	

556. Lasteaia jaoks osteti 9 lastepalitu ja 7 ülikonda. Palitu maksis 250 rubla ja ülikond 106 rubla. Kirjutada selle ostu arve.

557. 405×9 $3\,004 \times 7$ $4\,056 \times 8$ $927 : 3 \times 7$
 408×5 $5\,006 \times 9$ $7\,608 \times 6$ $812 : 2 \times 9$

558. Korrutatav on 15 076. Korrutaja 3. Leida korrutis.

$16\,085 \times 7$ $75\,004 \times 8$ $304\,006 \times 3$ $126\,005 \times 7$
 $24\,608 \times 6$ $90\,007 \times 4$ $200\,568 \times 4$ $100\,706 \times 9$

559. Suhkruvabrik valmistas varem aastas 7 095 t tükksuhkrut ja 12 075 t peensuhkrut. Pärast uute masinate kasutusele võtmist hakkas vabrik tootma tükksuhkrut 2 korda rohkem, peensuhkrut aga 3 korda rohkem. Kui palju suurenes aastane suhkrutoodang?

560. Sovhoos saatis linna 756 kasti viinamarju: esimesel korral ²⁴³ teisel korral ¹⁸⁷ veoautoga, kusjuures igale autole laaditi võrdne kogus kaste. Mitu kasti viinamarju saatis sovhoos linna teisel korral?

561. Kas järgmised harjutused on õigesti lahendatud?

$9\,006 \times 4 \times 3 = 108\,072$ $(3\,758 + 38\,249) \times 8 = 336\,056$
 $8\,009 \times 5 \times 7 = 280\,315$ $(153\,080 - 3\,036) \times 6 = 900\,264$

562. Kontrollida:

1) $6 \times 7 = 7 \times 6$; 2) $2 \times 8 \times 5 = 8 \times 5 \times 2 = 5 \times 2 \times 8$

Koostada veel mõned niisugused harjutused.

Tegurite ümberpaigutamisel korrutis ei muutu.

563. Lahendada peast:

$$25 \times 7 \times 4 = 25 \times 4 \times 7 = 100 \times 7 = 700$$

$$\underline{20 \times 9 \times 5} \quad 15 \times 7 \times 4 \quad 16 \times 4 \times 5$$

564. 356×3 5×427 $4 \times 2\,788$ $7 \times 48\,256$
 3×356 8×635 $6 \times 3\,062$ $9 \times 13\,004$

565. Raamatute kogumisest lasteaiale võttis osa 280 pioneeri. Nendest 74 pioneeri töid igaüks 3 raamatut, ülejäänud aga igaüks 2 raamatut. Mitu raamatut koguti lasteaia jaoks?

566. 350 kooliõpilast aitasid kolhoosil kartuleid võtta. Nendest 45 õpilast võtsid igaüks 6 ts, ülejäänud aga igaüks 8 ts kartuleid. Mitu tsentnerit võtsid kooliõpilased kartuleid?

567. 2×978 $4 \times 3\,685$ $3 \times 48\,257$ $5 \times 128\,572$
 6×507 $7 \times 2\,096$ $8 \times 16\,009$ $9 \times 103\,084$

568. Lahutada arvude 38 046 ja 9 korrutisest 94 788.

569. Lahutada arvude 7 ja 80 705 korrutisest 564 159 ja saadud vahe jagada 8-ga.

Ülesandeid

570. Kaks poissi ostsid ühehinnalisi sulgi. Esimene poiss ostis 6 sulge rohkem ja maksis 18 kop. rohkem kui teine. Kui palju maksis 1 sulg?

571. Esimesel korral ostis perenaine 3 taldrikut. Teisel korral ostis ta 5 samasugust taldrikut ja maksis 12 rubla võrra rohkem kui esimesel korral. Kui palju maksis 1 taldrik?

572. Lasteaiale osteti esimesel korral 5 kappi, teisel korral aga 2 samasugust kappi. Esimesel korral maksti kappide eest 600 rubla võrra rohkem kui teisel korral. Kui palju maksti kappide eest, mis osteti esimesel korral? teisel korral?

573. Kaks maalrit värvisid põrandaid ja said tööpäeva eest ühesuuruse tasu. Esimene maaler töötas 7 päeva, teine aga 4 päeva. Teine maaler sai 108 rubla võrra vähem kui esimene. Kui palju raha sai esimene maaler?

574. Sanatoorium sai augustis 7 kasti puuvilja, septembris aga 9 samasugust kasti. Septembris saadi 60 kg võrra rohkem puuvilja kui augustis. Mitu kilogrammi puuvilja sai sanatoorium augustis ja mitu septembris?

575. Söökklasse toodi esimesel korral 8 nõutäit piima, teisel korral aga 12 samasugust nõutäit. Esimesel korral toodi piima 140 l võrra vähem kui teisel korral. Mitu liitrit piima toodi esimesel korral?

576. Koostada ülesanne, mida lahendatakse järgmiselt:

1) $9 \text{ tundi} - 7 \text{ tundi} = 2 \text{ tundi}$

2) $72 \text{ km} : 2 = 36 \text{ km}$

3) $36 \text{ km} \times 9 = 324 \text{ km}$

4) $36 \text{ km} \times 7 = 252 \text{ km}$

577. Osteti kaks tükki ühesugust riidet. Esimeses tükis oli 5 m, teises aga 3 m riidet. Mõlema riidetüki eest maksti kokku 160 rubla. Kui palju maksis kumbki tükk?

578. Osteti kaks tükki ühesugust riidet. Esimeses tükis oli 5 m, teises aga 3 m riidet. Esimese riidetüki eest maksti 160 rubla võrra rohkem kui teise eest. Kui palju maksis kumbki tükk?

579. Kaks autojuhti vedasid vilja varumispunkti. Päeva jooksul tegi esimene autojuht 4 sõitu, teine 6 sõitu. Teine autojuht vedas 60 ts vilja rohkem kui esimene. Kui palju vilja vedas kumbki autojuht?

580. Sovhoos sai lindude toitmiseks 5 vagunit nisu ja 4 vagunit otra. Igas vagunis oli ühepalju vilja. Üldse sai sovhoos 450 t vilja. Mitu tonni nisu ja mitu tonni otra sai sovhoos?

581. $69\,576 \times 8 + 38\,795$ $864 : 9 \times 2 \times 8$ $876 : 6 \times 4 \times 8$

$16\,485 \times 6 - 83\,072$ $912 : 4 \times 6 \times 5$ $975 : 5 \times 9 \times 6$

$80\,065 \times 7 - 87\,960$ $785 : 5 \times 3 \times 9$ $873 : 3 \times 5 \times 9$

$60\,908 \times 9 - 473\,896$ $537 : 3 \times 6 \times 7$ $567 : 9 \times 7 \times 8$

Korrutamise 10-ga ja 100-ga

582.	1×10	10×10	100×10	$1\,000 \times 10$
	3×10	40×10	500×10	$2\,000 \times 10$
	8×10	70×10	900×10	$6\,000 \times 10$
583.	28×10	134×10	$1\,324 \times 10$	$42\,368 \times 10$
	42×10	256×10	$4\,568 \times 10$	$75\,005 \times 10$
	74×10	418×10	$8\,130 \times 10$	$91\,040 \times 10$
	97×10	720×10	$6\,400 \times 10$	$80\,700 \times 10$

Selleks et korrutada arvu 10-ga, tuleb arvule lisada paremale poole null.

584. Leivatehas sai 10 vagunit rukkijahu, igas vagunis 165 ts, ja 10 vagunit nisujahu, igas vagunis 200 ts. Kui palju sai tehas nisujahu rohkem kui rukkijahu? (Lahendada kahel viisil.)

585. 75×10 $4\,280 \times 10$ $7\,248 \times 10 - 65\,088$
 356×10 $56\,072 \times 10$ $24\,305 \times 10 - 80\,697$

586. Lahendada peast:

$10 \times 10 \times 10 \times 10 \times 10$ $8 \times 10 \times 10 \times 10 \times 10$

587. Sööklale osteti taldrikuid, 4 rubla tükk. Kui palju maksab 10 niisugust taldrikut? Kui palju maksab 100 niisugust taldrikut?

588. 6×100 10×100 25×100 124×100
 9×100 15×100 42×100 218×100
 7×100 18×100 63×100 476×100

Selleks et korrutada arvu 100-ga, tuleb arvule lisada paremale poole kaks nulli.

589. Vagunisse laaditi 10 kotti mannat ja 100 kotti tatratangu. Kott mannat kaalus 80 kg, kott tatratangu aga 20 kg vähem. Kui palju kaalus kogu laadung?

590. Autole laaditi 10 kotti jahu ja 100 kotti kliisid. Kott jahu kaalus 84 kg, kott kliisid aga kaks korda vähem. Leida kogu laadungi kaal.

591. 13×100 $1\,568 \times 100$ $334 : 2 \times 100$
 38×100 $2\,872 \times 100$ $672 : 4 \times 100$
 152×100 $7\,096 \times 100$ $864 : 3 \times 100$

Korrutamine täiskümnete ja täissadadega

592. Karbis on 6 pliiatsit. Kui palju pliiatseid on kahes niisuguses karbis? Kui palju pliiatseid on 20-s niisuguses karbis?
 $6 \times 20 = 6 \times 2 \times 10 = 120$

593. Kast naelu kaalub 32 kg. Kui palju kaalub 40 niisugust kasti naelu?

$$32 \text{ kg} \times 40 = 32 \text{ kg} \times 4 \times 10 = 1\,280 \text{ kg}$$

$$\begin{array}{r} \text{ehk} \quad \times 32 \text{ kg} \\ \quad \quad \times 40 \\ \hline 1\,280 \text{ kg} \end{array}$$

6	6	12
6	6	
6	6	
6	6	
6	6	
6	6	
6	6	
6	6	
6	6	
6	6	
6	6	
6	6	

594. 7×50 16×30 76×80 135×50
 9×40 27×40 97×60 $3\,428 \times 20$
 8×60 63×50 88×90 $1\,307 \times 30$

595. Tehase ehitusplatsile toodi tsementi 26 veoautoga; 6 veoautot tõid igaüks 95 kotti tsementi, ülejäänud aga igaüks 98 kotti. Mitu kotti tsementi toodi tehase ehitusplatsile?

596. 423×80 $3\,742 \times 50$ $12\,453 \times 40$ $756 : 4 \times 60$
 708×60 $5\,407 \times 30$ $16\,074 \times 50$ $912 : 6 \times 90$

597. (Peast.) 1) Missugune arv on 18-st suurem 2 korda? 20 korda?

2) Missugune arv on 14-st suurem 3 korda? 30 korda?

598. Võitööstusse toodi 300 nõu piima, igaühes 35 l. Mitu liitrit piima toodi võitööstusse?

$$35 \text{ l} \times 300 = 35 \text{ l} \times 3 \times 100 = 105 \text{ l} \times 100 = 10\,500 \text{ l}$$

$$\begin{array}{r} \text{ehk} \quad \times 35 \text{ l} \\ \quad \quad \times 300 \text{ l} \\ \hline 10\,500 \text{ l} \end{array}$$

599. 3×300 5×700 14×600 236×400
 6×200 8×400 43×800 413×600
 4×400 9×500 52×900 508×700

600. 4 kasti kompvekke, kaalub 1 ts. Kauplusse toodi 200 niisugust kasti kompvekke. Mitu kilogrammi kompvekke toodi kauplusse?

Märkus. Teisendada 1 ts kilogrammideks.

601. Neljas ühesuuruses tükis on kokku 180 m lõuendit. Mitu meetrit lõuendit on 300-s niisuguses tükis?

602. 69×600	428×500	$738 + x = 1\,020$
76×800	736×400	$x - 356 = 1\,780$
48×900	804×700	$2\,010 - x = 1\,365$

Korrutamise kahekohalise arvuga

603. Korrutada arvu 3 peastarvutamise tabeli rea E iga arvuga (lk. 139).

604. Lasteaia jaoks osteti 14 m riiet, 32 rubla meeter. Kui palju maksis see ost?

$\begin{array}{r} \times 32 \text{ rbl.} \\ 14 \\ \hline 320 \\ 128 \\ \hline 448 \text{ rbl.} \end{array}$	ehk	$\begin{array}{r} \times 32 \text{ rbl.} \\ 14 \\ \hline 128 \\ 32 \\ \hline 448 \text{ rbl.} \end{array}$
---	-----	--

Kui palju maksab 4 m riiet? 10 m? 14 m?

605. 42×14	36×23	52×36	68×24
54×16	28×34	43×64	56×32
43×12	24×47	25×33	72×54

606. Lodjale laaditi 76 t tsementi, lupja 18 t võrra rohkem kui tsementi, liiva aga 12 korda rohkem kui lupja. Mitu tonni ehitusmaterjali laaditi üldse lodjale?

607. 38×13	23×45	72×36	94×43
56×14	36×25	45×53	68×26
75×18	47×38	84×27	76×54

608. Korrutatav on 47, korrutaja 28. Leida korrutis.

609. 67×55	65×88	89×76	99×68
94×67	77×96	47×95	78×96

610. Plaani järgi pidi paberivabrik valmistama kuu jooksul 2 250 t paberit. Iga päev valmistati 94 t paberit. Kui palju valmistas vabrik paberit üle plaani, kui kuus oli 26 tööpäeva?

611. Tehas pidi plaani järgi kuu aja jooksul laskma välja 1 580 heinaniitjat. Iga päev laskis ta välja 75 heinaniitjat. Mitu heinaniitjat laskis tehas välja üle plaani, kui kuus oli 27 tööpäeva?

$$612. \quad \begin{array}{cccc} 56 \times 88 & 84 \times 77 & 69 \times 83 & 388 : 4 \times 56 \\ 95 \times 97 & 68 \times 56 & 76 \times 98 & 632 : 8 \times 75 \end{array}$$

$$613. \quad \begin{array}{cccc} 256 \times 14 & 326 \times 32 & 874 \times 68 & 508 \times 37 \\ 438 \times 15 & 654 \times 57 & 968 \times 75 & 806 \times 94 \end{array}$$

614. Lennuk lendas linnast K linna L kiirusega 325 km tunnis. Kui kaugel oli lennuk linnast L 15 tundi pärast väljalendu, kui sellest ajast peatusteks kulus 3 tundi?

M ä r k u s. Õhuliini mööda on linnade K ja L vaheline kaugus 4 985 km.

615. Koostada ülesanne, mis oleks sarnane eelnevaga.

$$616. \quad \begin{array}{cccc} 346 \times 14 & 645 \times 32 & 408 \times 96 & 976 : 4 \times 67 \\ 572 \times 18 & 976 \times 65 & 706 \times 58 & 865 : 5 \times 84 \end{array}$$

617. Korrutatav on 4 325. Korrutaja 26. Leida korrutis.

$$618. \quad \begin{array}{cccc} 1\,245 \times 13 & 5\,436 \times 44 & 4\,027 \times 68 & 6\,204 \times 58 \\ 3\,648 \times 24 & 7\,582 \times 56 & 6\,007 \times 94 & 7\,005 \times 76 \end{array}$$

619. Uhele maatükile külvati 314 ts nisu, teisele aga 29 ts võrra rohkem. Esimeselt maatükilt saadi nisu 21 korda rohkem, teiselt 24 korda rohkem kui külvati. Kui palju nisu saadi kahelt maatükilt kokku?

620. Uhele maatükile külvati 148 ts hirssi, teisele aga 57 ts võrra rohkem. Esimeselt maatükilt saadi 88 korda rohkem, teiselt aga 95 korda rohkem kui külvati. Kui palju hirssi saadi kahelt maatükilt kokku?

$$621. \quad \begin{array}{ccc} 2\,456 \times 14 & 4\,036 \times 67 & (35\,010 - 34\,338) : 7 \times 84 \\ 3\,748 \times 26 & 8\,009 \times 95 & (108\,024 - 107\,192) : 4 \times 75 \end{array}$$

622. Lahutada arvude 3 008 ja 24 korruptisest 56 980.

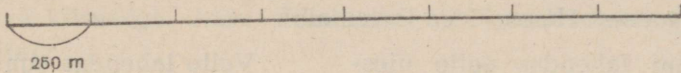
$$623. \text{ (Peast.) } \quad 12 \times 4 \quad 120 \times 4 \quad 1\,200 \times 4 \quad 12\,000 \times 4$$

Koostada veel mõningad niisugused harjutused ja lahendada need peast.

624. Kolhoos saatis linna 8 kasti mune, igas kastis 270 muna. Mitu muna saatis kolhoos linna?

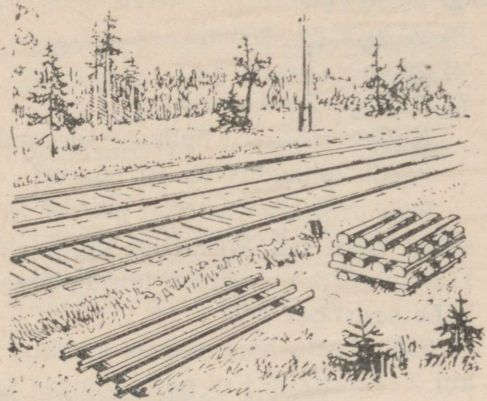
$$\begin{array}{r} 720 \text{ muna} \\ 8 \\ \hline 5\,760 \text{ muna} \end{array}$$

625.	56×3	32×8	630×12	$2\,600 \times 14$
	560×3	$3\,200 \times 8$	570×24	$1\,800 \times 15$

626. Kooli ja raamatukaupluse vahemaa on joonisel kujutatud vähendatud kujul. Mitu meetrit on koolist raamatukaupluseni?

627. Tehase juurde tuleb ehitada kahe rööpmepaariga raudteeharu, pikkusega 8 km. Ühe rööpmepaariga raudtee ehitamisel kulub ühele kilomeetrile 1 350 liiprit. Kohal on 6 875 liiprit. Mitu liiprit tuleb veel tuua?

628. Tehase juurde tuleb ehitada kahe rööpmepaariga raudteeharu, pikkusega 14 km. Selle ehitamiseks toodi esimesel päeval kohale 4 350 liiprit, teisel päeval aga 2 korda rohkem. Mitu liiprit jäi veel tuua, kui ühe rööpmepaariga raudtee ehitamisel kulub ühele kilomeetrile 1 350 liiprit? Mitu meetrit rööpaid läheb vaja selle teeharu ehitamiseks?

629.	470×6	230×16	$680 : 4 \times 15$
	$5\,600 \times 8$	540×38	$810 : 3 \times 58$
	$43\,700 \times 7$	860×73	$950 : 5 \times 67$

630. Korrutatav on 12 436, korrutaja 14. Leida korrutis.

631.	$18\,376 \times 15$	$17\,405 \times 57$	$30\,790 \times 28$
	$27\,648 \times 24$	$16\,086 \times 43$	$59\,800 \times 16$

632. Novembris valmistas artell 165 paari uiske päevas, detsembris 180 paari ja jaanuaris 216 paari päevas. Mitu paari uiske valmistas artell detsembris rohkem kui novembris? jaanuaris rohkem kui detsembris?

M ä r k u s. Novembris oli 24 tööpäeva, detsembris 25 ja jaanuaris 26.

633.	$43\,276 \times 17$	$16\,009 \times 58$	$(72\,315 - 71\,739) : 9 \times 57$
	$27\,942 \times 26$	$40\,680 \times 19$	$(104\,000 - 103\,073) : 3 \times 48$

634. Sovhoos saatis lasteaiale kingiks õunu: esimesel korral 13 kasti, teisel korral 17 samasugust kasti. Teisel korral saadeti 80 kg võrra rohkem õunu kui esimesel korral. Mitu kilogrammi õunu saatis sovhoos üldse lasteaiale?

Kalju lahendas selle ülesande nii:

- 1) $17 \text{ kasti} - 13 \text{ kasti} = 4 \text{ kasti}$
- 2) $80 \text{ kg} : 4 = 20 \text{ kg}$
- 3) $20 \text{ kg} \times 13 = 260 \text{ kg}$
- 4) $20 \text{ kg} \times 17 = 340 \text{ kg}$
- 5) $260 \text{ kg} + 340 \text{ kg} = 600 \text{ kg}$

Vello lahendas aga nii:

- 1) $17 \text{ kasti} - 13 \text{ kasti} = 4 \text{ kasti}$
- 2) $80 \text{ kg} : 4 = 20 \text{ kg}$
- 3) $13 \text{ kasti} + 17 \text{ kasti} = 30 \text{ kasti}$
- 4) $20 \text{ kg} \times 30 = 600 \text{ kg}$

Kuidas mõtlesid õpilased ülesande lahendamisel?

Kumb lahendusviis on parem?

635. Aurik sõitis ühel päeval 16 tundi, teisel päeval 20 tundi, sõites kogu aeg ühesuguse kiirusega. Esimesel päeval läbis aurik 112 km võrra vähem kui teisel päeval. Mitu kilomeetrit läbis aurik kahe päevaga?

636. Teelusikas maksis 4 rubla, 2 supilusikat niisama palju kui 3 teelusikat. Kui palju maksis supilusikas?

637. 1 kg aedmaasikaid maksis 8 rubla, 10 kg aedmaasikaid maksis aga niisama palju kui 16 kg kirsse. Lasteaiale osteti 26 kg kirsse. Kui palju raha kulutati selleks ostuks?

638. Kast kompvekke kaalus 36 kg, 6 kasti küpsiseid kaalus aga niisama palju kui 4 kasti kompvekke. Puhkekodu jaoks osteti 15 kasti küpsiseid. Mitu kilogrammi küpsiseid osteti puhkekodu jaoks?

639. Tuule keskmised kiirused on järgmised:

Missugune tuul	Tuule kiirus sekundis
Nõrk tuul (liigutab lehti)	5 m
Tugev tuul (painutab jämedaid oksid) . .	13 m
Torm (kisub lahti katuseplekki) . . .	24 m
Orkaan (purustab maju)	35 m

Mitu meetrit minutis on tugeva tuule kiirus suurem nõrga tuule kiirusest?

Mitu meetrit minutis on tormi kiirus väiksem orkaani kiirusest?
M ä r k u s. Minutis on 60 sekundit.

640. Puhkuse ajal sõitis tööline koos perekonnaga oma autoga mere äärde, mis asetses 1 300 km kaugusel. Esimesel päeval sõitsid nad 8 tundi kiirusega 65 km tunnis, teisel päeval aga 9 tundi sama kiirusega. Mitu kilomeetrit jäi nendel pärast seda veel sõita?

641. Kiirrong sõitis kiirusega ... km tunnis, kaubarong aga kiirusega ... km tunnis. Mitu kilomeetrit läbis kiirrong ööpäevas rohkem kui kaubarong? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

642.	$128 \times 12 \times 14$	$248 \times (612 : 9)$	$180 \times (261 : 3)$
	$304 \times 16 \times 13$	$506 \times (456 : 6)$	$620 \times (320 : 5)$
	$708 \times 27 \times 15$	$692 \times (308 : 7)$	$570 \times (504 : 9)$
	$966 \times 34 \times 18$	$1\,306 \times (616 : 8)$	$880 \times (602 : 7)$

643.	$736 : 4 \times 80$	$(63\,105 - 62\,490) : 5 \times 46$
	$948 : 6 \times 57$	$(100\,324 - 99\,088) : 4 \times 75$
	$760 : 5 \times 94$	$(260\,001 - 259\,020) : 9 \times 84$
	$872 : 8 \times 68$	$(432\,040 - 431\,576) : 8 \times 99$

Korrutamine kolmekohalise arvuga

644. Lahendada peast:

215×3	217×4	2×324	3×125
3×215	4×217	4×221	6×115

645. Sanatooriumile osteti 126 voodit, hinnaga 132 rubla tükk. Kui palju maksis see ost?

$$\begin{array}{r}
 \times 132 \text{ rubla} \\
 126 \\
 \hline
 792 \\
 + 264 \\
 \hline
 132 \\
 \hline
 16\,632 \text{ rubla}
 \end{array}$$

Kui palju maksab 6 voodit? 20 voodit? 100 voodit? 126 voodit?

646.	524×316	425×343	346×234	628×352
	463×241	234×446	453×362	435×536

647. On antud kolm arvu: esimene arv on 136, teine 214 korda esimesest suurem, kolmas aga 198 võrra teisest suurem. Leida nende kolme arvu summa.

$$648. \quad 248 \times 321 \quad 324 \times 526 \quad 532 \times 427 + 63\,780$$

$$465 \times 513 \quad 648 \times 253 \quad 364 \times 543 - 136\,098$$

649. Üks tegur on 954, teine 358. Leida korrutis.

$$650. \quad 936 \times 772 \quad 673 \times 586 \quad 674 \times 978 \quad 758 \times 697$$

$$867 \times 646 \quad 895 \times 764 \quad 596 \times 397 \quad 649 \times 786$$

Missugune arv on 649-st 786 korda suurem?

651. Kuni Oktoobrirevolutsioonini said ühe rajooni elanikud üldse 137 ajalehte. Nüüd saavad nad ajalehti 128 korda rohkem. Mitme ajalehe võrra saavad nad nüüd rohkem kui enne Oktoobrirevolutsiooni?

652. On antud kaks arvu: esimene arv on 146, teine 132 korda esimesest suurem. Kui palju on teine arv esimesest suurem?

$$653. \quad 638 \times 744 \quad 946 \times 875 \quad 356 \times (10\,156 - 9\,860)$$

$$596 \times 885 \quad 698 \times 586 \quad 427 \times (32\,020 - 31\,708)$$

654. 1) Korrutatav on 36, korrutaja 23. Leida korrutis.
2) Korrutatav on 23, korrutaja 36. Leida korrutis.

Selleks et kontrollida korrutamist, korrutatakse tegurid teises järjekorras.

Kui tehe on sooritatud õigesti, siis saadakse üks ja sama tulemus.

655. Lahendada harjutused ja kontrollida:

$$34 \times 25 \quad 348 \times 234 \quad 642 \times 576 \quad 416 \times 688$$

$$57 \times 64 \quad 245 \times 376 \quad 476 \times 684 \quad 794 \times 389$$

656. Puukoolis on 112 rida kaski, igas reas 138 kaske, ja 138 rida pärni, igas reas 112 pärna. Kui palju on puukoolis kaski ja kui palju pärni?

657. Lahendada peast:

$$108 \times 4 \quad 209 \times 3 \quad 207 \times 4 \quad 305 \times 3$$

$$106 \times 6 \quad 105 \times 7 \quad 109 \times 8 \quad 107 \times 9$$

658. Korrutatav on 206, korrutaja 436. Leida korrutis.

$$659. \quad 305 \times 423 \quad 704 \times 367 \quad 906 \times 468 \quad 918 : 3 \times 248$$

$$206 \times 534 \quad 506 \times 483 \quad 607 \times 576 \quad 728 : 7 \times 568$$

$$503 \times 648 \quad 805 \times 377 \quad 809 \times 967 \quad 836 : 4 \times 796$$

660. Uhele maatükile külvati 208 ts maisi, teisele aga 2 korda vähem. Esimeselt maatükilt saadi maisi 156 korda rohkem, teiselt aga 172 korda rohkem kui külvati. Kui palju maisi saadi kahelt maatükilt kokku?

661. 408×236	$824 : 4 \times 352$	$840 : 8 \times 975$
307×548	$657 : 3 \times 674$	$642 : 6 \times 858$

662. (Peast.) Vähendada arvu 120 arvu 12 võrra ja saadud tulemust suurendada kolm korda.

663. Vähendada arvu 1 860 arvu 1 253 võrra ja saadud tulemust suurendada 436 korda.

664. Kolhoosi farmis oli 296 lehma. Detsembris lüpsiti igalt lehmalt 308 l piima, jaanuaris aga 316 l. Mitu liitrit piima saadi farmis jaanuaris rohkem kui detsembris? (Lahendada kahel viisil.)

665. Kaevanduse ühest laavast saadi 54 vagunit sütt, teisest 59 samasugust vagunit, kusjuures teisest laavast saadi 260 t võrra rohkem sütt kui esimesest. Mitu tonni sütt saadi mõlemast laavast kokku?

666. Vähendada arvu 1 482 arvu 978 võrra ja saadud tulemust suurendada 657 korda.

667. Arvu 705 suurendada 326 korda ja saadud tulemust vähendada 48 960 võrra.

668. Sovhoos saatis linna 103 vagunit nisu, igas vagunis 165 ts. Mitu tsentnerit nisu saatis sovhoos linna?

$$\begin{array}{r}
 \\
 \\
 \\
 \\
 \hline
 + \\
 \\
 \hline
 16\ 995
 \end{array}$$

669. 236×402	372×604	856×507	789×807
523×305	714×503	948×605	867×905
481×206	637×308	599×706	976×609

670. Plaani järgi pidi tehas valmistama päevas 236 atra. Tehas ületas aastaplaani 2 680 adra võrra. Mitu atra valmistas tehas aasta jooksul? (Aastas oli 307 tööpäeva.)

671. 204×302	305×403	706×507	807×669
501×205	602×108	809×703	756×807
406×103	508×306	506×908	909×986

672. Plaani järgi pidi tehas valmistama päevas 107 külvimasiinat. Tehas valmistas aasta jooksul 34 525 külvimasiinat. Mitu külvimasiinat valmistas tehas üle plaani? (Aastas oli 308 tööpäeva.)

673.	324×130	433×650	150×143	490×382
	248×340	584×360	240×324	870×965
	136×520	705×680	610×837	750×409
	644×270	806×790	530×763	690×806

674. Kolhoosis lüpti aasta jooksul 220-lt lehmalt igapäevalt 5 035 l piima plaanilise 4 860 l asemel, ja 130-lt lehmalt igapäevalt 6 350 l plaanilise 6 025 l asemel. Kui palju lüpti piima kõigilt lehmadel aastajooksul rohkem kui nägi ette plaan? (Lahendada viie tehtega.)

675. Kauplusse toodi 528 m riidet, hinnaga 150 rubla meeter. Nädala pärast oli kauplusse jäänud veel kolmandik sellest riidest. Kui palju raha sai kauplus müüdud riidest?

676. Ömbluskombinaadile osteti 310 m musta kalevit, 205 rubla meeter, ja 306 m sinist kalevit, 170 rubla meeter.

Kirjutada selle ostu kohta arve. (Vaadata arvet leheküljel 64.)

677. Korrutada arvude 645 ja 238 summa nende vahega. Korrutiseks peate saama 259 381. Kas te saite selle arvu?

678. Kolhoosis oli 960 lammast. Nendest 475 lammast töid igapäevaks 2 talle, ülejäänud aga igapäevaks 1 talle. Mitu lammast ja talle on kolhoosis kokku?

679. Kumb ja kui palju on raskem: 125 kotti nisu või 125 kotti kaera? (Täiendada ülesannet ja lahendada see.)

680. Kolhoosis oli 67 hobust, lehma aga 5 korda rohkem. Päevas anti igale hobusele 12 kg heina, lehmale aga 4 kg võrra vähem. Kui palju heina anti üldse hobustele ja lehmadele päevas?

681. Supitaldrik maksab 8 rubla, 3 supitaldrikut maksab aga niisama palju kui 4 praetaldrikut. Sööklale osteti 100 praetaldrikut. Kui palju raha kulutati selleks ostuks?

682. Paar suuski maksis 36 rubla, 9 paari uiske maksis aga niisama palju kui 8 paari suuski. Spordibaasile osteti 125 paari uiske. Kui palju raha kulutati selleks ostuks?

683. Möödunud aastal laskis tehas päevas välja 162 jalgratast, käesoleval aastal aga laseb tehas 4 päevaga välja niisama palju jalgrattaid kui möödunud aastal 6 päevaga. Kui palju jalgrattaid laseb tehas välja selle aasta jooksul? (Aastas on 308 tööpäeva.)

$$\begin{array}{lll}
 684. & 376 \times (632 : 4) & 912 : 8 \times 788 & 785 : 5 \times 380 \\
 & 457 \times (531 : 3) & 742 : 7 \times 809 & 672 : 4 \times 590 \\
 & 608 \times (735 : 5) & 882 : 6 \times 958 & 856 : 8 \times 609 \\
 & 570 \times (654 : 6) & 963 : 9 \times 650 & 654 : 6 \times 806
 \end{array}$$

$$\begin{array}{ll}
 685. & (83\ 124 - 82\ 076) : 4 \times 356 & 816 : 2 : 4 \\
 & (110\ 322 - 109\ 272) : 6 \times 708 & 855 : 3 : 5 \\
 & (301\ 010 - 300\ 170) : 5 \times 497 & 972 : 4 : 3 \\
 & (864\ 000 - 863\ 235) : 3 \times 920 & 828 : 2 : 6
 \end{array}$$

Mitmekohaliste arvude jagamine

Jagamine ühekohalise arvuga

686. Lahendada peast:

$$\begin{array}{lllll}
 1) & 72 : 9 & 42 : 6 & 32 : 7 & 51 : 8 & 54 : 7 \\
 & 63 : 7 & 56 : 8 & 47 : 9 & 55 : 6 & 62 : 8
 \end{array}$$

2) Mitu kümnelist on 3 sajalist? 5 sajalist? 5 sajalist ja 7 kümnelist?

3) Mitu sajalist on 4 tuhandelist? 7 tuhandelist? 7 tuhandelist ja 3 sajalist?

$$\begin{array}{r}
 687. \text{ Jagatav } \quad \underline{\quad} \begin{array}{l} 632 \\ 4 \\ \hline 23 \\ \underline{\quad} \\ 20 \\ \hline 32 \\ \underline{\quad} \\ 32 \\ \hline 0 \end{array} \quad \begin{array}{l} | \quad 4 \\ \hline 158 \end{array} \quad \begin{array}{l} \text{jagaja} \\ \text{jagatis} \end{array}
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 360 : 3 = 120 \\
 \text{jagatav} \quad \text{jagaja} \quad \text{jagatis}
 \end{array}$$

Arvu, mida jagatakse, nimetatakse **jagatavaks**.

Arvu, millega jagatakse, nimetatakse **jagajaks**.

Arvu, mis saadakse jagamisel, nimetatakse **jagatiseks**.

Jagamise märk on : (kaksikpunkt).

688. 1 348 vihikut tuleb jaotada võrdselt kahe kooli vahel. Kui palju vihikuid peab saama kumbki kool?

689. Jagatav on 9 752, jagaja 4. Leida jagatis.

690. 7 358 : 2 8 125 : 5 7 524 : 6 2 569 : 7
 5 832 : 3 9 376 : 4 9 168 : 6 5 022 : 9

691. Veskis jahvatati nisu 1 352 t, rukist kaks korda vähem kui nisu, otra aga 48 t võrra vähem kui rukist. Kui palju jahvatati veskis vilja?

692. 5 396 : 4 9 114 : 6 (43 785—38 598) : 3
 7 152 : 3 8 862 : 7 (13 009— 7 485) : 4
 8 970 : 5 9 768 : 6 (20 200—12 874) : 6

693. Jagage peastarvutamise tabeli rea I iga arvu 8-ga (lk. 139).

694. Jagatav on 32 480, jagaja 5. Leida jagatis.

695. 13 452 : 4 40 356 : 6 45 760 : 8 60 760 : 7
 17 364 : 3 29 834 : 7 30 510 : 9 49 500 : 5

696. Aasta jooksul lüpsis üks lüpsja 9-lt lehmalt 38 070 l piima, teine lüpsja aga 8-lt lehmalt 40 960 l. Kui palju piima lüpsis teine lüpsja ühelt lehmalt rohkem kui esimene?

697. Mitu korda on arvude 3 780 ja 6 jagatis suurem arvude 40 ja 8 jagatisest?

698. Mitu korda on arvude 72 ja 18 jagatis väiksem arvude 1 956 ja 3 jagatisest?

699. 36 285 : 5 40 845 : 7 37 080 : 4 568 × 35 : 4
 50 352 : 6 65 392 : 8 43 200 : 9 144 × 156 : 9

700. Kirjutada 20 cm pikkusele ja 15 cm laiuzele paberilehele harjutusi liitmise, lahutamise, korrutamise ja jagamise kohta. Iga harjutuse kõrvale kirjutada, kuidas nimetatakse antud arve ja tehete tulemust.

701. (Peast.) Leida kuuendik arvust 120. Leida viiendik arvust 200.

702. Maja ehitusplatsile oli tarvis tuua 153 460 telliskivi. Nendest neljandik on juba kohale toodud. Mitu kivi on veel tuua?

703. 368 752 : 4 608 130 : 5 612 352 : 8 402 300 : 9
 256 047 : 3 328 272 : 6 435 386 : 7 503 200 : 8

704. 1 320-st kilogrammist jahust küpsetati leiba. Juurdeküpsetis moodustas kolmandiku jahu kaalust. Kui palju saadi küpsetatud leiba?

705. Leivavabrikus küpsetati 1710-st kilogrammist jahust leiba. Juurdeküpsetis moodustas kolmandiku jahu kaalust. Mitu pätsi leiba saadi, kui päts kaalus 2 kg?

706. Leida neljandik arvust 147 240. Leida kuuendik arvust 329 166. Leida üheksandik arvust 352 476. Leida kaheksandik arvust 463 256.

707. 1) Mis arv tuleb jagada 5-ga, et saada 8?

$$\begin{array}{llll} 2) \quad x : 4 = 9 & x : 5 = 18 & x : 2 = 80 & x : 5 = 284 \\ & x : 3 = 15 & x : 6 = 20 & x : 7 = 30 & x : 8 = 137 \\ & x : 2 = 48 & x : 4 = 50 & x : 9 = 40 & x : 7 = 256 \end{array}$$

708. 1) Jagaja on 6, jagatis 15. Leida jagatav.

2) Jagaja on 8, jagatis 136. Leida jagatav.

709. 1) Mis arvuga tuleb jagada 24, et saada 6?

$$\begin{array}{llll} 2) \quad 27 : x = 9 & 50 : x = 2 & 68 : x = 4 & 91 : x = 7 \\ & 42 : x = 7 & 72 : x = 3 & 75 : x = 5 & 87 : x = 3 \end{array}$$

3) Jagatav on 48, jagatis 6. Leida jagaja.

4) Jagatav on 54, jagatis 3. Leida jagaja.

710. Koostada ja lahendada ülesandeid järgmiste andmete järgi:

Hind	Hulk	Koguväärtus
25 rubla	3 m	x
x	3 m	75 rubla
25 rubla	x	75 rubla

711. 3 m kalevi, hinnaga 150 rubla meeter, ja 4 m siidi eest maksti 642 rubla. Määrata siidi meetri hind.

712. Lasteaiale osteti 519 rubla eest 7 jalgratast, 65 rubla tükk, ja mõned pallid, 4 rubla tükk. Mitu palli osteti?

$$\begin{array}{lll} \mathbf{713.} \quad x : 6 = 352 & 98 : x = 7 & x : 8 = 675 \\ & x : 9 = 574 & 84 : x = 3 & 84 : x = 6 \end{array}$$

$$\mathbf{714.} \quad \begin{array}{llll} 56 : 7 & 84 : 7 & 60 : 12 & 72 : 18 & 91 : 13 \\ 7 \times 8 & 7 \times 12 & 12 \times 5 & 18 \times 4 & 13 \times 7 \end{array}$$

$$715. \quad 1\,329 : 3 \\ 443 \times 3$$

$$1\,860 : 5 \\ 372 \times 5$$

$$1\,512 : 8 \\ 189 \times 8$$

Selleks et kontrollida jagamist, korrutatakse jagaja jagatisega.

Kui tehe on sooritatud õigesti, siis saadakse jagatav.

716. Lahendada harjutused ja kontrollida:

$$\begin{array}{cccc} 4\,360 : 5 & 35\,728 : 4 & 170\,568 : 8 & 296\,380 : 7 \\ 5\,826 : 3 & 40\,362 : 6 & 607\,608 : 9 & 451\,200 : 8 \\ 7\,336 : 8 & 28\,143 : 9 & 423\,725 : 5 & 337\,026 : 6 \end{array}$$

$$717. \quad x : 3 = 7\,056 \qquad x : 7 = 9\,464 \qquad 96 : x = 16$$

718. Puuseppade artell, milles töötas 9 töölist, sai 6 tööpäeva eest 1890 rubla. Kui palju raha sai tööline?

719. Kui palju raha sai 9 puuseppa 6 tööpäeva eest, kui igaüks neist teenis päevas 35 rubla?

720. Lahendada harjutused peast ja kontrollida:

$$\begin{array}{ccccc} 45 : 3 & 60 : 5 & 216 : 2 & 540 : 5 & 618 : 6 \\ 72 : 4 & 91 : 7 & 315 : 3 & 824 : 4 & 714 : 7 \end{array}$$

$$721. \quad \begin{array}{cccc} 9\,621 : 3 & 6\,438 : 6 & 3\,520 : 5 & 7\,049 : 7 \\ 7\,535 : 5 & 8\,352 : 8 & 8\,127 : 9 & 5\,640 : 8 \end{array}$$

722. Kui palju saadakse, kui arvu 5 640 vähendada 8 korda? Millega võrdub seitsmendik arvust 6 349? Mitu korda sisaldub 9 arvus 4 527? Mitu korda on 4 842 suurem 6-st? Mitu korda on 6 väiksem kui 4 842?

723. Reisilennuk lendas esimesel päeval 7 tundi, teisel päeval aga 12 tundi, seejuures kogu aeg ühe ja sama kiirusega. Esimesel päeval lendas ta 1 540 km vähem kui teisel päeval. Mitu kilomeetrit lendas lennuk kahe päevaga?

724. Kaks metsatöölist teenisid kokku 375 rubla. Toidu ostmiseks kulutasid nad 168 rubla, ülejäänud raha jaotasid aga omavahel vastavalt kummagi tööpäevade arvule. Kui palju raha sai kumbki metsatööline, kui esimene töötas 5 päeva, teine aga 4 päeva?

$$725. \quad \begin{array}{cccc} 9\,624 : 3 & 6\,270 : 6 & 7\,035 : 7 & 5\,280 : 4 \\ 4\,020 : 5 & 4\,856 : 8 & 9\,081 : 9 & 8\,560 : 8 \end{array}$$

726. Lahendada harjutused ja kontrollida:

$$3\ 576 + 6\ 984 \quad 7\ 020 - 4\ 857 \quad 234 \times 174 \quad 3\ 628 : 4$$

727. $24\ 328 : 4$ $58\ 440 : 8$ $396\ 276 : 4$ $564\ 200 : 7$
 $36\ 210 : 6$ $34\ 356 : 7$ $512\ 016 : 8$ $891\ 720 : 9$

728. Koostada ja lahendada harjutused järgmiste andmete järgi:

Kiirus	Aeg	Vahemaa
12 km	4 tundi	x
x	4 tundi	48 km
12 km	x	48 km

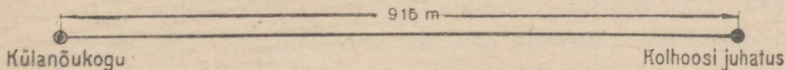
729. Mootorpaat läbis kahe sadama vahemaa 4 tunniga, kiirusega 30 km tunnis. Tagasisõidul läbis paat sama vahemaa 5 tunniga. Määrata mootorpaadi kiirus tagasisõidul.

730. Ookeaniaurik läbis kahe linna vahemaa 11 ööpäevaga, kiirusega 576 km ööpäevas. Tagasisõidul läbis ta sama vahemaa 9 ööpäevaga. Mitu kilomeetrit läbis aurik tagasisõidul ööpäevas?

731. $48\ 162 : 3$ $270\ 030 : 5$ $328\ 290 : 6$ $523 \times 609 : 7$
 $71\ 256 : 4$ $392\ 576 : 8$ $414\ 054 : 9$ $705 \times 248 : 8$

732. $x - 46\ 095 = 7\ 836$ $x : 12 = 45$ $x : 45 = 28$
 $50\ 020 - x = 49\ 682$ $84 : x = 6$ $94 : x = 47$

733. Tee külanõukogust kolhoosi juhatuseni kaeti asfaldiga. Kolmel esimesel päeval kaeti päevas 125 m, ülejäänud osa teest kaeti aga 4 päevaga, iga päev võrdne osa. Mitu meetrit teed kaeti asfaldiga iga viimase 4 päevaga? (Vt. joonis.)

734. Veisefarmis lüpsiti päevas 1 680 kg piima. Sellest piimast saadava koore kaal moodustab kaheksandiku piima kaalust, või kaal moodustab aga kolmandiku koore kaalust. Kui palju saadi võid?

735. Linnade A ja B vahemaa on 360 km. B ja C vahemaa moodustab viiendiku, C ja D vahemaa aga kolmandiku A ja B vahemaast. Leidke B ja D vahemaa. (Teha ülesande juurde joonis.)

736. Kas järgmised harjutused on õigesti lahendatud?

$$1\ 368 : 8 \times 504 = 86\ 184 \quad 15\ 345 : 5 : 9 \times 606 = 206\ 646$$

$$3\ 681 : 9 \times 328 = 134\ 152 \quad 24\ 288 : 8 : 6 \times 702 = 355\ 212$$

737. Esimesel metsalangil kasvas 10 820 puud, teisel 1 976 puu võrra vähem kui esimesel, kolmandal aga kaks korda vähem kui esimesel kahel kokku. Mitu puud kasvas üldse kolmel metsalangil?

738. Soo kuivendamiseks tuli kaevata kraav pikkusega 3 640 m. Esimesel päeval kaevati viiendik, teisel päeval aga neljandik kogu kraavist. Mitu meetrit kraavi kaevati teisel päeval rohkem kui esimesel päeval?

739. Vabrikus varuti talveks 2 088 t turvast. Esimese kuuga kulutati kuuendik, teise kuuga aga kaheksandik kogu turbast. Kui palju jäi turvast järele?

740. Kolhoosis varuti talveks 450 t ristikheina ja 1 310 t aasaheina. Kevadeks jäi järele kuuendik ristikheinast ja viiendik aasaheinast. Kui palju kulutati talve jooksul ristikheina ja kui palju aasaheina?

741. Uhele kaalukaasile asetati 2 ühesugust meega täidetud nõu, teisele kaalukaasile aga tasakaalustamiseks kaks 500-grammist vihti, kaks 200-grammist vihti ja üks 50-grammine viht. Tühi nõu kaalub 125 g. Kui palju mett oli kummaski nõus?

742. Parandatud tõugu lammas andis aastas 12 kg villa. Meeste mantliriide kudumiseks kulub 5 kg villa. Mitu meeste mantlit saab valmistada villast, mis saadakse aasta jooksul 325-lt niisuguselt lambalt?

743. Üks tööline valmistas päevas 138 detaili. Teine tööline valmistas kuue päevaga samasuguseid detaile niisama palju kui esimene 8 päevaga. Mitu detaili valmistas teine tööline päevas?

$$744. (4\ 879 + 137\ 096) : 5 \quad 385 \times 673 : 7 : 5$$

$$(120\ 345 - 56\ 727) : 3 \quad 496 \times 705 : 4 : 3$$

$$(310\ 020 - 84\ 006) : 6 \quad 608 \times 936 : 8 : 9$$

$$(732\ 006 - 158\ 940) : 9 \quad 804 \times 305 : 6 : 5$$

Jagamine 10-ga ja 100-ga

745. 1) Kolhoosi aeda istutati 10 rida vaarikaid, 75 põõsast igasse ritta. Mitu vaarikapõõsast istutati üldse aeda?

2) Aeda istutati 10-sse ritta 750 vaarikapõõsast, igasse ritta võrdselt. Mitu põõsast istutati igasse ritta?

746. 38×10 94×10 126×10 $2\,356 \times 10$
 $380 : 10$ $940 : 10$ $1\,260 : 10$ $23\,560 : 10$

747. $150 : 10$ $1\,560 : 10$ $43\,430 : 10$ $286\,750 : 10$
 $320 : 10$ $4\,800 : 10$ $72\,080 : 10$ $609\,800 : 10$
 $660 : 10$ $7\,230 : 10$ $53\,600 : 10$ $135\,040 : 10$
 $910 : 10$ $8\,520 : 10$ $72\,940 : 10$ $280\,300 : 10$

748. Lahendada harjutused ja kontrollida:

$640 : 10$ $3\,240 : 10$ $28\,710 : 10$ $640\,230 : 10$

749. Tööliste üks brigaad aetas 10 päevaga maha 7 360 m raudteerööpaid, teine aga 450 m rohkem. Mitu meetrit raudteerööpaid aetas maha päevas kumbki brigaad?

750. Lahendada harjutused ja kontrollida:

$3\,786 + 2\,098$ $6\,010 - 3\,795$ 350×124 $6\,380 : 10$

751. Lahendada peast:

$100\,000 : 10 : 10 : 10 : 10 : 10$ $30\,000 : 10 : 10 : 10 : 10$

752. 1) Klubi jaoks osteti 100 tooli, 24 rubla tükk. Kui palju raha kulutati selleks ostuks?

2) Klubi jaoks osteti 100 ühesugust tooli 2 400 rubla eest. Kui palju maksis 1 tool?

753. 45×100 72×100 135×100 648×100
 $4\,500 : 100$ $7\,200 : 100$ $13\,500 : 100$ $64\,800 : 100$

754. $1\,000 : 100$ $10\,000 : 100$ $100\,000 : 100$ $693\,500 : 100$
 $1\,800 : 100$ $15\,600 : 100$ $132\,400 : 100$ $710\,100 : 100$
 $4\,900 : 100$ $62\,100 : 100$ $257\,300 : 100$ $900\,000 : 100$
 $7\,000 : 100$ $98\,000 : 100$ $460\,000 : 100$ $800\,300 : 100$

755. Lahendada harjutused ja kontrollida:

930 : 10 7 500 : 10 43 200 : 100 270 400 : 100

756. Uhele autole laaditi 3 000 kg peensuhkrut, teisele aga 5 000 kg. Mitu kotti laaditi esimesele autole vähem kui teisele, kui kott suhkrut kaalus 100 kg?

757. Kaks traktorijaama said 19 200 l petrooleumi: esimene 48 paaki, teine 52 samasugust paaki. Mitu liitrit petrooleumi sai kumbki traktorijaam?

758. Korrutage arvude 70 400 ja 100 jagatis 406-ga. Korruti-seks peate saama 285 824. Kas te saite selle arvu?

759. $70 : 10$ $160 : 10$ $1\ 350 : 10$ $42\ 840 : 10$
 $74 : 10$ $168 : 10$ $1\ 356 : 10$ $42\ 845 : 10$

760. $600 : 100$ $1\ 500 : 100$ $32\ 400 : 100$ $125\ 600 : 100$
 $675 : 100$ $1\ 580 : 100$ $32\ 410 : 100$ $125\ 636 : 100$

761. Leida jagatis ja jääk:

$7\ 248 : 10$ $128\ 096 : 10$ $43\ 568 : 100$ $150\ 396 : 100$
 $53\ 062 : 10$ $501\ 008 : 10$ $28\ 920 : 100$ $643\ 790 : 100$

762. 1) Mitu kümnelist on igas järgmises arvus:

3 780, 5 648, 45 035, 123 702?

2) Mitu sajalist on igas eelmises arvus?

763. Mitu rubla on 1 200 kopikat?

764. $900\text{ cm} = \dots m$ $60\text{ ts} = \dots t$ $700\text{ kg} = \dots\text{ ts}$
 $1\ 300\text{ cm} = \dots m$ $280\text{ ts} = \dots t$ $3\ 200\text{ kg} = \dots\text{ ts}$

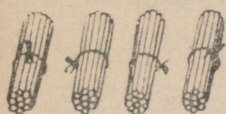
765. $5\ 396 : 10$ $54\ 620 : 100$ $43\ 280 : 10 : 4$
 $48\ 072 : 10$ $273\ 946 : 100$ $298\ 400 : 100 : 8$

Jagamine täiskümnete ja täissadadega

766. Lahendada peast:

$60 : 20$ $80 : 20$ 30×8 60×7 50×9
 $60 : 30$ $90 : 30$ 40×9 90×6 70×8

767. Mitu korda 40 sisaldub 120-s?

$$120 : 40 =$$

$$\underline{12 \text{ kümmelist} : 4 \text{ kümmelisega} =}$$

768. 120 kg ploome tuleb jaotada kastidesse, igasse kasti 20 kg. Mitu kasti läheb selleks vaja?

769. $150 : 30$ $240 : 60$ $320 : 40$ $400 : 80$ $270 : 90$
 $140 : 20$ $210 : 70$ $350 : 50$ $360 : 90$ $420 : 60$
 $120 : 30$ $250 : 50$ $320 : 80$ $490 : 70$ $560 : 80$

770. Autobuss läbis 5 tunniga 300 km. Mitu tundi kulub autobussil 420 km läbimiseks, kui ta sõidaks sama kiirusega?

771. Koostada ülesanne järgmiste andmete põhjal:

$$\begin{array}{r} 200 \text{ rubla} \quad 5 \text{ m} \\ 320 \text{ rubla} \quad x \end{array}$$

772. $180 : 30$ $480 : 60$ $450 : 50$ $560 : 70$ $350 : 70$
 $160 : 20$ $270 : 30$ $640 : 80$ $360 : 40$ $630 : 90$
 $300 : 50$ $280 : 40$ $540 : 60$ $720 : 90$ $480 : 80$

773. Jagatav on 170. Jagaja 30. Leida jagatis ja jääk.

774. $160 : 40$ $210 : 70$ $420 : 60$ $640 : 80$ $450 : 90$
 $185 : 40$ $253 : 70$ $475 : 60$ $705 : 80$ $536 : 90$

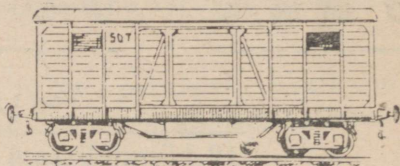
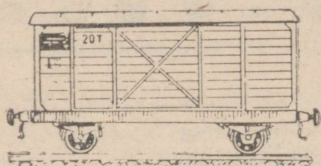
775. Leidä jagatis ja jääk:

$378 : 50$ $308 : 40$ $654 : 70$ $675 : 80$ $612 : 90$
 $292 : 30$ $504 : 60$ $583 : 90$ $592 : 60$ $609 : 70$

776. $2\ 160 : 40$ $6\ 840 : 90$ $45\ 500 : 70$ $576\ 000 : 80$
 $3\ 180 : 60$ $6\ 720 : 70$ $53\ 280 : 80$ $364\ 740 : 60$

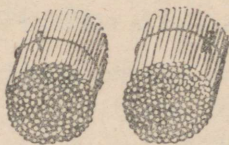
777. Õmbleja võib teha minutis käsitsi 50 pistet, hariliku õmb- lusmasinaga 1 500 pistet, kiirõmb- lusmasinaga aga 4 000 pistet. Mitu korda võib teha minutis kummagi masinaga rohkem pisteid kui käsitsi?

778. Raudteel taheti saata 2 800 t sütt 20-tonnistes vagunites ja niisama palju sütt 50-tonnistes vagunites. Missuguseid vaguneid vajati rohkem ja kui palju rohkem?

779. 2 340 : 30 29 340 : 60 73 760 : 40 + 29 785
 4 320 : 80 43 650 : 50 135 780 : 60 — 1 906
 5 310 : 90 397 600 : 80 485 640 : 90 — 2 078

780. Mitu korda 200 sisaldub 600-s?

$$\begin{array}{r} 600 : 200 = \\ \hline 6 \text{ sajal.} : 2 \text{ sajal.} = \end{array}$$

781. 1 500 : 500 2 100 : 300 4 000 : 800 1 800 : 300
 2 400 : 400 1 800 : 600 4 900 : 700 4 500 : 500
 3 600 : 900 4 500 : 500 6 300 : 700 4 800 : 800

782. Leida jagatis ja jääk:

1 700 : 200 2 600 : 300 3 940 : 700 2 306 : 500
 3 700 : 400 3 900 : 600 5 310 : 800 2 758 : 400
 2 800 : 600 5 800 : 700 4 806 : 900 5 028 : 600
 3 600 : 800 4 700 : 700 3 728 : 600 6 152 : 900

783. Kahe kooli vahel jaotati vihikud vastavalt õpilaste arvule. Esimeses koolis on 528 õpilast, teises 128. Mitu vihikut sai kumbki kool, kui teine sai 2 400 vihiku võrra vähem kui esimene?

784. Lahendada peast:

300×4	700×7	$58 : 6$	$43 : 9$
500×8	900×6	$47 : 7$	$70 : 8$

785. $1\ 520 : 200$ $2\ 070 : 300$ $3\ 150 : 500$ $3\ 840 : 400$
 $15\ 200 : 200$ $20\ 700 : 300$ $31\ 500 : 500$ $38\ 400 : 400$

786. $37\ 500 : 500$ $58\ 800 : 700$ $524\ 100 : 300$ $595\ 000 : 700$
 $52\ 200 : 600$ $62\ 400 : 800$ $658\ 500 : 500$ $378\ 000 : 900$
 $57\ 600 : 800$ $61\ 200 : 900$ $745\ 600 : 800$ $684\ 000 : 600$

787. Uks lennuk läbis kiirusega 400 km tunnis 6 000 km, teine läbis sama vahemaa kiirusega 300 km tunnis. Kumb lennuk oli kauem õhus ja kui palju kauem?

788. $37\ 600 : 400$ $552\ 000 : 300$ $648 \times 600 : 800$
 $41\ 400 : 600$ $431\ 900 : 700$ $576 \times 700 : 600$
 $52\ 200 : 900$ $475\ 200 : 800$ $405 \times 800 : 900$

Jagamine kahekohalise arvuga

789. Lahendada peast:

$240 : 40$	$320 : 80$	$26 : 3$	$38 : 4$	52×7	63×6
$420 : 70$	$450 : 90$	$42 : 5$	$50 : 8$	34×5	88×4

790. Mitu tundi kulub rongil 156 km läbimiseks, kui ta sõidab kiirusega 52 km tunnis?

791. $129 : 43$ $192 : 32$ $195 : 65$ $364 : 52$ $387 : 43$
 $147 : 21$ $212 : 53$ $360 : 72$ $675 : 75$ $378 : 63$
 $208 : 52$ $230 : 46$ $504 : 84$ $752 : 94$ $430 : 86$

Mitu korda 86 sisaldub 430-s? Mitu korda on 430 suurem 86-st? Kui palju saab, kui arvu 430 vähendada 86 korda?

792. Kolhoos müüs 364 t nisu, rukist 76 t võrra vähem kui nisu, tatraid aga 32 korda vähem kui rukist. (Mõelda küsimus ja lahendada ülesanne.)

793. Aurikule laaditi 176 t jahu, tangu 22 korda vähem kui jahu, suhkrut aga 2 t võrra vähem kui tangu. Mitu tonni kaupa laaditi üldse aurikule?

794. 136 : 34 476 : 68 510 : 85 (6 351—5 379) : 54
 270 : 45 828 : 92 448 : 56 (8 260—7 924) : 56
 285 : 57 532 : 76 679 : 97 (10 000—9 335) : 95

795. (Peast.) 45 jagada 5-ga, 6-ga, 7-ga, 8-ga, 9-ga.
 38 jagada samade arvudega.

796. Jagatav on 190, jagaja 45. Leida jagatis ja jääk.

797. Leida jagatis ja jääk:

270 : 52 330 : 63 358 : 44 510 : 83 349 : 66
 190 : 46 260 : 32 462 : 85 623 : 76 487 : 94

798. 1 428 : 42 1 485 : 33 3 420 : 76 5 544 : 84
 1 584 : 22 4 482 : 54 2 924 : 68 6 080 : 95

Kui palju saab, kui 6 080 vähendada 95 korda?

Mitu korda 95 sisaldub 6 080-s?

Mitu korda on 6 080 suurem arvust 95?

799. Kolhoosi aeda istutati ridadesse 1 476 viljapuud. Nendest 510 puud istutati 34 kaupa igasse ritta, ülejäänud aga 42 kaupa. Mitu rida viljapuid on üldse kolhoosi aias?

800. Kui palju on arvude 2 116 ja 92 jagatis suurem arvude 1 092 ja 84 jagatisest?

801. Mitu korda on arvude 2 080 ja 65 jagatis suurem arvude 1 152 ja 72 jagatisest?

802. 1 155 : 21 2 074 : 34 3 905 : 55 (70 010—66 542) : 68
 1 344 : 42 4 316 : 52 5 978 : 61 (30 104—27 332) : 33
 3 392 : 64 3 124 : 71 3 996 : 74 (51 480—43 200) : 72

803. (Peast.) 1) 48 jagada 5-ga, 6-ga, 7-ga, 8-ga, 9-ga.

2) 52 jagada 6-ga, 7-ga, 8-ga, 9-ga.

804. 15 120 : 42 29 736 : 56 229 620 : 43 652 500 : 75
 34 020 : 63 62 664 : 84 136 576 : 64 458 880 : 96

805. Mitu päeva kulub 540 t söe vedamiseks kolme veoautoga, kui igale autole laadida 3 t ja teha päevas 5 sõitu?

806. Sovhoos pidi saatma linna 1 344 t kartuleid. Mitu päeva kulub nende kartulite vedamiseks 8 veoautoga, kui igale autole laadida 4 t ja teha päevas 3 sõitu?

807. Lahendada harjutused ja kontrollida:

$$24\ 300 : 75 \quad 32\ 384 : 92 \quad 349\ 800 : 66 \quad 369\ 260 : 74$$

808. Lahendada peast:

1) Missuguste arvudega jaguvad $64?$ $75?$ $90?$

$$\begin{array}{ccccc} 2) & 24 \times 6 & 26 \times 8 & 34 \times 6 & 63 \times 9 & 48 \times 7 \\ & 43 \times 4 & 35 \times 5 & 53 \times 7 & 72 \times 8 & 94 \times 6 \end{array}$$

809. Leida jagatis ja jääk:

$$\begin{array}{ccccc} 270 : 56 & 385 : 65 & 318 : 35 & 272 : 98 & 377 : 57 \\ 230 : 34 & 457 : 58 & 266 : 47 & 360 : 76 & 428 : 88 \end{array}$$

$$\begin{array}{ccccc} 810. & 3\ 212 : 44 & 1\ 254 : 38 & 3\ 854 : 47 & 7\ 081 : 73 \\ & 2\ 520 : 35 & 4\ 558 : 53 & 7\ 220 : 76 & 6\ 141 : 69 \end{array}$$

811. Koostada ja lahendada ülesanded järgmiste andmete järgi:

Kiirus	Aeg	Tee
40 km tunnis	7 tundi	x
5 km minutis	30 minutit	x
x	3 tundi	180 km
x	10 minutit	20 km
50 km tunnis	x	200 km
12 km tunnis	x	60 km

812. Aurik läbis 32 tunniga 768 km. Mitu tundi kulub aurikul Gorkist Stalingradi sõiduks, kui ta sõidab sama kiirusega ja Gorki ning Stalingradi vaheline kaugus on 1 752 km?

$$\begin{array}{ccccc} 813. & 1\ 998 : 37 & 2\ 538 : 47 & 5\ 610 : 66 & 3\ 060 : 68 \\ & 4\ 350 : 58 & 3\ 780 : 45 & 5\ 304 : 78 & 5\ 016 : 57 \end{array}$$

814. Kas harjutused on õigesti lahendatud?

$$7\ 906 : 59 \times 307 = 41\ 138 \quad 6\ 612 : 87 \times 984 = 74\ 784$$

815. Leida jagatis ja jääk:

$$\begin{array}{ccccc} 340 : 48 & 416 : 57 & 251 : 39 & 678 : 98 & 606 : 68 \\ 212 : 36 & 554 : 66 & 365 : 48 & 749 : 87 & 912 : 96 \end{array}$$

816. 20 044 : 37 15 625 : 25 619 348 : 67 352 608 : 48
 42 572 : 58 33 948 : 46 753 028 : 79 531 328 : 56

817. Mitu kotti jahu saadi 1 620 kg-st nisust, kui jahvatamisjäätmel moodustasid kuuendiku nisu kaalust ja igasse kotti pandi 75 kg jahu?

818. Mitu kotti tangu saadi 1 470 kg-st hirsist, kui jahvatamisjäätmel moodustasid viiendiku hirsi kaalust ja igasse kotti pandi 84 kg tangu?

819. 17 696 : 28 38 385 : 45 114 291 : 27 575 416 : 68
 48 952 : 58 26 784 : 36 368 632 : 59 729 846 : 78

820. 228×432 : 48 216×608 : 36 405×560 : 27

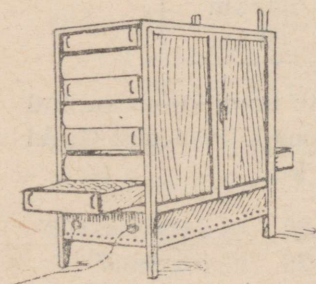
821. (Peast.) 1) 12 korrutada iga ühekohalise arvuga.
 2) 14 korrutada 3-ga, 5-ga, 7-ga.
 3) 19 korrutada 2-ga, 4-ga, 5-ga.

Kontrollida fabeli 2 järgi (lk. 139), kas korrutamine on tehtud õigesti.

822. (Peast.) 72 : 12 52 : 13 48 : 16 90 : 18
 720 : 12 520 : 13 480 : 16 900 : 18

823. 690 : 15 5 760 : 18 6 810 : 15 84 564 : 27
 490 : 14 9 760 : 16 3 791 : 17 98 592 : 16
 689 : 13 7 980 : 19 6 688 : 19 63 576 : 18

824. Aasta jooksul asetati inkubaatorisse (haudeaparaati) 14 korral iga kord 840 muna. Kaheteistkümnendikust kõigest munadest kanapojad ei koorunud. Mitu kanapoega koorus aasta jooksul?

825. Nelja suurde inkubaatorisse asetati igasse 52 000 muna. Mitu haudujat kana läheks tarvis nende munade väljaheidumiseks, kui iga kana alla asetada 16 muna?

826. Mitu korda on 7 560 suurem 18-st? Kui palju on 7 560 suurem 18-st?

827. 945 : 15 6 120 : 18 7 296 : 16 60 125 : 13
 702 : 13 5 950 : 17 6 517 : 19 93 852 : 18
 616 : 14 8 060 : 13 4 572 : 18 63 156 : 19

828. (Peast.) Korrutada arve 15 ja 17 iga ühekohalise arvuga.

829. 130 kg tomateid tuleb jaotada kastidesse, igasse kasti 15 kg. Kui palju saab täis kaste? Mitu kilogrammi tomateid jääb järele?

830. Leida jagatis ja jääk:

105 : 12 110 : 14 125 : 16 141 : 17 146 : 28
132 : 15 126 : 13 135 : 18 135 : 19 218 : 26

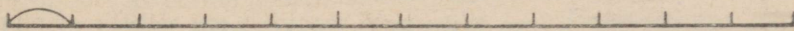
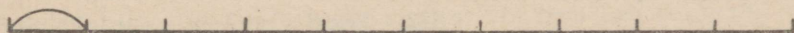
831. 1 260 : 15 1 134 : 14 1 536 : 16 30 100 : 35
1 118 : 13 1 314 : 18 1 615 : 17 24 700 : 26

832. Kaks kooliõpilaste brigaadi aitasid kolhoosi aiast ploome koristada. Esimene brigaad korjas 36 kastitait ploome, teine brigaad aga 22 samasugust kastitait ploome. Esimene brigaad korjas 252 kg ploome rohkem kui teine. Kui palju ploome korjasid mõlemad brigaadid kokku?

833. Kaks kolhoosnikute brigaadi korjasid kartuleid. Esimene brigaad korjas 43 kotti kartuleid, teine aga 45 samasugust kotti. Mõlemad brigaadid korjasid üldse 4 400 kg kartuleid. Mitu kilogrammi kartuleid korjas kumbki brigaad?

834. 1 104 : 12 2 324 : 28 1 242 : 18 12 350 : 19
1 309 : 17 1 176 : 14 2 548 : 26 22 320 : 36

835. Osteti 2 tükki nõõri, kumbki pikkusega 60 m. Esimesest nõõritükist lõigati ära viiendik, teisest aga kaheteistkümnendik. Mitu meetrit lõigati kummastki tükist?

836. 1) Leida kümnendik arvust 120. Leida kaheteistkümnendik arvust 96.

2) Leida kaheteistkümnendik arvust 11 184.

837. Praamile laaditi 1 680 t ehitusmaterjali; üheksandiku sellest laadungist moodustas lubi, kaheteistkümnendiku tsement, ülejäänud osa aga kivid. Mitu tonni kive laaditi praamile?

Märkus. Kontrollige ülesande lahendust. Liitke lubja, tsemendi ja kivide kaalud. Kui ülesanne on õigesti lahendatud, siis summaks peate saama 1 680 t.

$$838. \quad 14\,784 : 16 \quad 11\,610 : 18 \quad 254\,306 : 26 \quad 239\,686 : 37$$

$$18\,900 : 25 \quad 11\,088 : 12 \quad 597\,090 : 39 \quad 327\,870 : 45$$

$$839. \quad 751\,464 : 84 \quad 117\,782 : 14 \quad 504 \times 156 : 28$$

$$649\,512 : 93 \quad 124\,686 : 18 \quad 486 \times 305 : 27$$

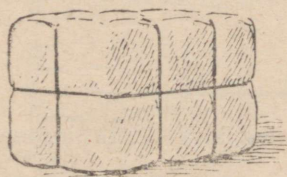
840. Koostada ja lahendada ülesanded järgmiste andmete järgi:

Hind	Hulk	Koguväärtus
20 rubla	6	x
18 kopikat	4	x
x	3	45 kopikat
x	5	60 rubla
8 kopikat	x	40 kopikat
30 rubla	x	120 rubla

841. (Peast.) Uks õpilane ostis 35 kopika eest sulgi, 5 kopikat sulg. Teine õpilane ostis samasuguseid sulgi 45 kopika eest. Mitu sulge ostis kumbki õpilane?

842. (Peast.) Kaks poissi ostsid kokku 10 õngekonksu. Esimene poiss maksis 30 kopikat, teine aga 20 kopikat. Mitu konksu ostis kumbki poiss?

843. Kahest 48 m ja 54 m pikkusest riidekangast õmmeldi 34 ühesugust kleiti. Mitu kleiti õmmeldi kummastki tükist?

844. Tekstiilivabrik sai esimesel korral 84 ts puuvilla, teisel korral 108 ts, kokku 96 ühesuguse raskusega palli. Mitu palli puuvilla sai vabrik esimesel korral ja mitu teisel korral?

845. Vabrik valmistas kahe päeva 81 kasti naelu: esimesel päeval 1 344 kg, teisel päeval aga 1 248 kg. Mitu kasti naelu valmistas vabrik esimesel ja mitu teisel päeval?

$$846. \quad x + 23\,576 = 40\,218 \quad x - 4\,729 = 15\,040 \quad x : 475 = 615$$

$$13\,680 + x = 25\,014 \quad 23\,405 - x = 9\,708 \quad 3\,750 : x = 25$$

847. Mitu korda on arvude 5 760 ja 45 jagatis suurem arvude 1 152 ja 18 jagatisest?

848. 2 472 õuna jaotati võrdselt kaheteistkümnesse kasti. Mitu õuna pandi igasse kasti?

849. $20\ 852 : 52$ $120\ 135 : 15$ $390\ 520 : 65$ $780\ 702 : 78$
 $57\ 288 : 44$ $162\ 072 : 18$ $499\ 296 : 96$ $970\ 582 : 97$

850. Tehas laskis välja:

viisaastaku esimesel aastal	viisaastaku viimasel aastal
2 496 tööpinki	4 824 tööpinki

Mitu tööpinki laskis tehas viisaastaku viimasel aastal kuus rohkem välja kui viisaastaku esimesel aastal?

851. Kui palju on arvude 25 680 ja 16 jagatis suurem arvude 18 675 ja 25 jagatisest?

852. $10\ 896 : 12$ $11\ 951 : 17$ $477\ 959 : 59$ $282\ 094 : 47$
 $43\ 290 : 18$ $13\ 052 : 26$ $380\ 684 : 76$ $602\ 086 : 86$

853. Kas järgmised harjutused on õigesti lahendatud?

$8\ 456 : 14 \times 305 = 184\ 220$ $17\ 875 : 13 : 11 \times 602 = 75\ 250$
 $36\ 144 : 72 \times 488 = 244\ 976$ $182\ 400 : 24 : 25 \times 506 = 153\ 824$

854. Uks poiss ostis 42 kopika eest vihikuid, teine 70 kopika eest. Teine poiss ostis kaks vihikut rohkem kui esimene. Mitu vihikut ostis kumbki poiss?

855. Lasteaiale osteti esimesel korral 20 kg keedist, teisel korral aga 32 kg. Teisel korral osteti 3 purki rohkem kui esimesel korral. Mitu purki keedist osteti esimesel ja mitu teisel korral?

856. Kommunistlikud noored ja pioneerid aitasid sovhoosis koristada puuvilja. Kommunistlikud noored korjasid 600 kg puuvilja, pioneerid aga 360 kg. Kommunistlikud noored korjasid 12 kasti puuvilja rohkem kui pioneerid. Mitu kasti puuvilja korjasid kommunistlikud noored ja mitu kasti pioneerid?

857. Võitööstuses valmistati ühel päeval 420 kg võid, teisel päeval aga 540 kg. Teisel päeval valmistati 2 tunni võid rohkem kui esimesel päeval. Mitu tunni võid valmistati teisel päeval?

858. 13 560 : 15 751 464 : 84 607 992 : 77 943 290 : 47
11 495 : 19 649 512 : 93 481 620 : 69 378 436 : 74

859. Korrutage arvude 18 108 ja 36 jagatis 704-ga. Korrutiseks peate saama 354 112. Kas te saite selle tulemuse?

860. Kolhoosi aiast võeti 84 õunapuult igaühelt 60 kg ja 96 õunapuult igaühelt 56 kg õunu. Mitu kasti vajatakse õunte ärasaatmiseks, kui igasse kasti panna 28 kg õunu?

861. Kaevanduses kaevandati veebruari esimese 15 päevaga 360 t sütt päevas, selle kuu ülejäänud päevade jooksul aga 400 t sütt päevas. Mitu vagunit vajati selle kuu jooksul kaevandatud söe ärasaatmiseks, kui igasse vagunisse laaditi 50 t sütt? (Veebruaris oli 24 tööpäeva.)

862. Kaks tööliste brigaadi valmistasid 1 260 telefoniposti. Üks brigaad valmistas 28 posti päevas, teine aga 42. Mitu päeva kulus nende postide valmistamiseks?

863. Kaks kolhoosnikute brigaadi puhastasid üheaegselt töötades 492 ts seemnevilja. Üks brigaad jõudis puhastada päevas 40 ts, teine aga 42 ts. Mitme päevaga lõpetati seemnevilja puhastus? Mitu tsentnerit seemet puhastas kumbki brigaad?

864. Kaks tööliste artelli ehitasid telefoniliini, pikkusega 360 km. Üks artell ehitas igas kuus 34 km liini, teine 38 km. Mitu kilomeetrit liini ehitas kumbki artell, kui nad töötasid võrdne arv kuusid?

865. Ühes aidas oli 730 ts vilja; sellest võeti ära kümnendik. Teises aidas oli 917 ts vilja; sellest võeti ära kaheteistkümnendik. Kui palju vilja jäi kokku kahte aita?

866. (Peast.) Kommunistlikud noored läksid suusamatkale. Nad pidid sõitma 36 km. Kolmandiku sellest vahemaast sõitsid nad kiirusega 6 km tunnis. Kui suure kiirusega peavad nad sõitma ülejäänud osa teest, et kogu vahemaa läbida 5 tunniga?

867. Kahe sadama vaheline kaugus on 672 km. Kaater läbis neljandiku sellest teest kiirusega 28 km tunnis. Kui suure kiirusega peab ta sõitma ülejäänud osa teest, et kogu vahemaa läbida 20 tunniga?

868. Järelvankriga veoauto pidi vedama 1 008 kotti kaera. Igal reisil laaditi veoautole 56 kotti, järelvankrile aga kaks korda vähem. Mitu reisi tuli teha kogu kaera äravedamiseks?

869. Paar lastesaapaid maksis 57 rubla, 6 paari samasuguseid saapaid maksis aga niisama palju kui 19 paari kalosse. Lastekodule osteti 20 paari kalosse. Kui palju raha kulutati selleks ostuks?

870. $(650\ 004 - 9\ 396) : 12$ $216 \times 728 : 32$
 $(120\ 402 - 13\ 860) : 18$ $632 \times 593 : 24$
 $(172\ 000 - 8\ 675) : 25$ $756 \times 908 : 56$
 $(840\ 060 - 219\ 168) : 36$ $384 \times 376 : 48$

871. $512 \times 650 : 16$ $645 \times 395 : 75$ $658 \times 588 : 14 : 12$
 $448 \times 370 : 28$ $309 \times 875 : 35$ $315 \times 975 : 45 : 25$
 $630 \times 122 : 45$ $906 \times 504 : 27$ $603 \times 828 : 18 : 67$
 $416 \times 808 : 32$ $678 \times 876 : 36$ $648 \times 576 : 24 : 96$

Jagamine kolmekohalise arvuga

872. (Peast.) 1) 2 400 muna tuleb jaotada kastidesse, igasse kasti 300 muna. Mitu kasti on selleks tarvis?

2) $800 : 400$ $840 : 210$ $1\ 200 : 200$ $1\ 800 : 300$
 $600 : 200$ $720 : 360$ $1\ 500 : 500$ $1\ 600 : 400$

873. Kooli saalis on 115 kohta. Mitu seansi on tarvis anda, et 345 õpilast saaksid kõik vaadata kinofilmi?

874. $651 : 217$ $2\ 490 : 415$ $1\ 625 : 325$ $6\ 768 : 846$
 $876 : 219$ $3\ 070 : 614$ $3\ 216 : 536$ $5\ 264 : 752$
 $784 : 112$ $5\ 696 : 712$ $3\ 780 : 630$ $8\ 676 : 964$

875. Tehases valmistati:

viisaastaku esimesel aastal	viisaastaku viimasel aastal
745 vedurit	2 235 vedurit

Mitu korda valmistati vedureid viisaastaku viimasel aastal rohkem kui esimesel aastal?

Mitu vedurit valmistati viisaastaku viimasel aastal rohkem kui esimesel aastal?

876. Tsaariajal õppis ühe linna koolides 546 last. Nüüd õpib selle linna koolides aga 4368 last. Mitu korda suurenes selles linnas õpilaste arv? Kui palju suurenes õpilaste arv?

877. 1 692 : 423 4 256 : 532 1 725 : 345 5 742 : 638
4 308 : 718 4 730 : 946 6 258 : 894 4 512 : 742

Lahendage harjutused ja seejärel liitke kõik saadud jagatised. Tulemuseks peate saama 50. Kas te saite selle arvu?

878. Mitmeks kuuks jätkub vabrikus 3320 t turbast, kui igas kuus kulutada 415 t turvast?

879. Leida jagatis ja jääk:

1 720 : 530 1 376 : 431 3 254 : 536 7 835 : 955
4 850 : 760 2 785 : 615 3 912 : 728 5 984 : 823

880. 15 120 : 420 17 940 : 345 468 720 : 744
28 620 : 540 27 347 : 667 355 180 : 826
32 136 : 618 298 080 : 648 617 900 : 835
17 604 : 326 276 000 : 115 496 800 : 216

300 650 : 859

494 484 : 926

314 940 : 724

332 288 : 944

881. Tehases kulutati 132 päevaga 1848 t sütt, kusjuures iga päev kulutati ühepalju. Mitmeks päevaks jätkuks sellest söest, kui päevas kulutada 2 t vähem?

882. 112 üliõpilast said kuus 35840 rubla stipendiumi, kusjuures kõik üliõpilased said ühepalju. Kui palju raha sai iga üliõpilane?

883. 225 780 : 530 306 252 : 724 615 615 : 715
148 256 : 328 280 071 : 621 214 016 : 836
135 200 : 416 236 376 : 938 196 878 : 627

884. Vagunisse laaditi 112 kotti nisu ja 85 kotti kaera. Kotid nisuga kaalusid kokku 9408 kg, iga kott kaera kaalus aga 22 kg vähem kui kott nisu. Mitu kilogrammi vilja laaditi vagunisse?

885. Kaks raudteetöölise brigaadi valmistasid 2580 lumeredelit. Üks brigaad valmistas päevas 106 lumeredelit, teine 109. Kui palju lumeredeleid valmistas kumbki brigaad, kui nad töötasid võrdne arv päevi?

886. 301 035 : 141 200 123 : 791 648×356 : 712
 175 808 : 328 416 724 : 924 426×308 : 616

887. Leida jagatis ja jääk:

1 368 : 356 2 988 : 764 4 208 : 572 5 076 : 685
 1 046 : 228 2 529 : 447 3 696 : 462 4 928 : 872

888. 19 875 : 375 30 208 : 472 511 648 : 944 461 964 : 562
 47 292 : 563 51 858 : 774 290 752 : 448 16 860 : 385

889. 1) Mitu korda ja kui palju on 251 750 suurem 475-st?
 2) Mitu korda ja kui palju on 356 väiksem 58 384-st?

890. Ühes kolhoosis valmistati talveks 18 630 ts silo, teises kolhoosis aga 2 690 ts võrra rohkem. Esimeses kolhoosis on 345 lehma, teises 328. Kui palju valmistati silo teises kolhoosis ühe lehma kohta rohkem kui esimeses?

891. 464 580 : 534 209 585 : 835 301 020 : 692
 306 252 : 724 213 816 : 472 209 596 : 859

892. Lahendada harjutused ja kontrollida:

451 418 : 781 658 920 : 696 564 300 : 675

893. (Peast.) Korrutada arvu 14 iga ühekohalise arvuga.

894. Leida jagatis ja jääk:

1 300 : 150 1 132 : 145 1 326 : 154 1 236 : 168
 1 280 : 180 1 058 : 136 1 029 : 127 1 568 : 194

895. 14 080 : 160 14 488 : 172 311 850 : 165 328 650 : 175
 12 298 : 143 24 924 : 268 489 750 : 125 127 912 : 236
 11 610 : 135 14 352 : 156 129 480 : 166 328 520 : 382

896. Õhuteed kaudu on Moskvast Vladivostokini 8 190 km. Kui palju aega kulub lennukil selle vahemaa läbimiseks, kui lennuk lendab kiirusega 273 km tunnis ja peatusteks kulub 9 tundi?

897. 112 944 : 156 310 896 : 127 256×372 : 248
 857 472 : 132 704 025 : 315 748×306 : 187

Lahendage harjutused. Seejärel liitke jagatised, mis te saate iga tulba harjutuste lahendamisel.

Esimese tulba harjutustes jagatiste liitmisel peate saama 7 220. Teise tulba harjutustes jagatiste summa on 4 683. Kolmanda tulba harjutustes jagatiste summa on 1 608. Kas te saate sellised tulemused?

898. 150 304 : 154 189 216 : 288 145 410 : 185
 329 592 : 372 157 458 : 163 350 304 : 356
- 151 200 : 175
 156 016 : 196

899. Kino jaoks osteti esimesel korral 275 tooli 9 900 rubla eest. Teisel korral osteti samasuguseid toole 1 944 rubla eest. Kui palju toole üldse osteti? (Lahendada ülesanne kahel viisil.)

900. Suusabaasile osteti esimesel korral 108 paari suuski 3 456 rubla eest. Teisel korral osteti samasuguseid suuski 1 536 rubla eest. Kui palju suuski üldse osteti?

901. $728 \times 468 : 273 : 78$ $507 \times 432 : 234 : 26$
 $804 \times 705 : 335 : 47$ $496 \times 960 : 372 : 160$

902. Õmbluskombinaat sai tellimuse õmmelda 22 145 kooliõpilaste ülikonda. Mitme päevaga täidab kombinaat tellimuse, kui päevas õmmelda 215 ülikonda?

903. 56 224 : 112 216 008 : 536 230 460 : 115 622 044 : 148
 64 414 : 214 312 708 : 618 397 056 : 132 221 616 : 216
 66 950 : 325 257 420 : 844 154 071 : 153 276 055 : 137

904. Tehas sai tellimuse valmistada 27 540 mootorratast. Plaani järgi tuli päevas valmistada 225 mootorratast, kuid töölisel valmistasid 15 mootorratta võrra rohkem. Mitu päeva enne tähtaega täitis tehas tellimuse?

905. Mitu korda ja kui palju on 70 380 suurem arvust 345?

906. Mitu korda ja kui palju on 524 väiksem arvust 55 544?

907. 35 148 : 116 276 576 : 344 351 585 : 117 308 712 : 153
 214 856 : 428 460 565 : 655 212 899 : 211 297 168 : 246

908. $612 \times 256 : 384$ $246 \times 812 : (1\ 001 - 673)$
 $759 \times 448 : 672$ $805 \times 282 : (4\ 000 - 3\ 678)$

909. (Peast.) Kaks noorte mitšuurinlaste brigaadi lupjasid kooli aias kokku 7 võrdset rida viljapuid. Esimene brigaad lupjas 80 puud, teine brigaad 60. Mitu rida puud lupjas kumbki brigaad?

910. Ühelt maatükilt saadi 320 kg porgandeid, teiselt 280 kg. Teiselt maatükilt saadi porgandeid 2 korvitäit vähem kui esimeselt. Mitu korvitäit porgandeid saadi kummaltki maatükilt?

911. Üks autojuht tõi ehitusplatsile 6750 tellist, teine 8250. Teine autojuht tegi 2 sõitu rohkem kui esimene. Mitu sõitu tegid mõlemad autojuhid kokku, kui kummalegi autole laaditi telliseid võrdselt?

912. Puhkekodule osteti 2 kasti ühesuguseid kompvekke, kokku 68 kg. Esimene kast maksis 864 rubla, teine 768 rubla. Mitu kilogrammi kompvekke oli kummaski kastis?

913. Jagada arvude 258 ja 406 korrutis 172-ga.

914. Lahutada arvude 218 ja 482 korrutisest 34836 ja saada vahe jagada 878-ga.

915. 1) Missugune arv tuleb korrutada 4-ga, et saada 28?

2) Missugune arv tuleb korrutada 8-ga, et saada 72?

916. $x \times 9 = 45$ $x \times 12 = 72$ $x \times 16 = 368$

917. Korrutaja on 25, korrutis 825. Leida korrutatav.

918. Missuguse arvuga tuleb korrutada 6, et saada 48?

919. $7 \times x = 42$ $15 \times x = 90$ $36 \times x = 504$

920. Korrutatav on 23, korrutis 483. Leida korrutaja.

921. Üks teguritest on 108, korrutis on 11512. Leida teine tegur.

922. 6 ahju ja teatud arvu pliitide ehitamiseks kulus 9500 tellist. Iga ahju ehitamiseks kulus 1425 tellist, pliidi ehitamiseks aga kolm korda vähem. Kui palju ehitati pliite?

923. Kolhoosi farmis anti lehmadele ja vasikatele peale teiste söötade 4588 kg heina päevas. Igale lehmale anti päevas 8 kg heina, vasikatele aga kaks korda vähem. Farmis oli 235 vasikat. Kui palju oli lehmaid?

924. 36×24

$864 : 36$

$864 : 24$

Selleks et kontrollida korrutamist, jagatakse korrutis ühe teguriga.

Kui tehe on sooritatud õigesti, siis tulemuseks saadakse teine tegur.

925. Lahendada harjutused ja kontrollida jagamisega:

352×46

615×432

288×645

802×436

708×57

306×218

807×208

706×608

926. Koostada ja lahendada ülesanded järgmiste andmete põhjal:

1) 15 m 170 rubla meeter		oli 8 310 rubla
48 m x rubla meeter		Ostu koguväärtus
2) x m 170 rubla meeter		oli 8 310 rubla
48 m 120 rubla meeter		Ostu koguväärtus

927. Kondiitritööstus valmistas ühel päeval 800 kg küpsiseid, teisel päeval aga 900 kg, kusjuures esimesel päeval valmistati küpsiseid 5 kasti vähem kui teisel päeval. Mitu kasti küpsiseid valmistas kondiitritööstus kahe päevaga?

928. Kahele veoautole laaditi 154 ühesugust kotti tsementi: esimesele autole 2 900 kg, teisele 4 800 kg. Mitu kotti tsementi laaditi teisele autole rohkem kui esimesele?

929. Jagatav on 654 840, jagaja 214. Leida jagatis.

930. 187 200 : 520	259 080 : 635	549 450 : 135	608 832 : 672
339 200 : 640	492 219 : 819	630 078 : 126	258 980 : 563
273 600 : 480	150 626 : 742	713 700 : 234	671 112 : 956
481 600 : 560	842 624 : 928	973 080 : 318	182 385 : 189

931. Tsaariajal oli rajoonis üldse üks raamatukogu, milles oli 635 raamatut. Nüüd on selles rajoonis 3 raamatukogu: esimeses on 16 510 raamatut, teises kaks korda rohkem, kolmandas aga 1 270 raamatu võrra rohkem kui esimeses. Mitu korda suurenes raamatute arv selle rajooni raamatukogudes nõukogude võimu aastail?

932. Meeter villast riidet maksis 160 rubla, 2 m kalevit aga niisama palju kui 3 m villast riidet. Mitu meetrit kalevit saab osta 960 rubla eest?

933. Vatitekk maksis 135 rubla, 4 vatitekki aga niisama palju kui 3 villast tekki. Puhkekodule osteti villaseid tekke 7 560 rubla eest. Mitu tekki osteti?

934. Veskest saadeti ära raudteel 5 940 ts nisujahu, rukkijahu 990 ts võrra vähem, kaerajahu aga kolm korda vähem kui nisujahu. Mitu vagunit vajati kogu jahu ärasaatmiseks, kui igasse vagunisse laaditi 165 ts jahu?

935. Sovhoosis korjati 23 070 sidrunit. Nendest 11 520 sidrunit jaotati kastidesse 180-kaupa, ülejäänud aga 150-kaupa. Mitmesse kasti jaotati kõik sidrunid?

936. Plaani järgi pidi artell valmistama juunis 12 480 jalgpalli. Artell valmistas päevas 40 palli võrra rohkem kui plaanis ette nähtud. Mitme päevaga täitis artell kuuplaani? (Juunis oli 26 tööpäeva.)

937. Aprilli 26 tööpäeva jooksul valmistati jalatsivabrikus 85 800 paari saapaid. Mais suurenes tehase igapäevane toodang 600 paari võrra. Mitme päevaga valmistab vabrik niisama palju paare saapaid, kui ta valmistas aprillis?

938. Kaks kolhoosnikute brigaadi istutasid üheaegselt töötades 780 viljapuud. Uks brigaad istutas päevas 62 puud, teine 68. Mitu puud istutas kumbki brigaad?

939. Kaks tööliste brigaadi parandasid üheaegselt töötades 6 240 m maanteed. Uks brigaad parandas päevas 246 m teed, teine 274 m. Mitu meetrit teed parandas kumbki brigaad?

940.	$(496\ 260 + 320\ 940) : 180$	$768 \times 456 : 288$
	$(620\ 625 - 54\ 875) : 125$	$549 \times 468 : 366$
	$(846\ 288 - 48\ 960) : 144$	$915 \times 507 : 845$
	$(658\ 525 - 147\ 875) : 175$	$702 \times 936 : 208$

941.	$108 \times 215 : 387$	$954 \times 875 : 742 : 25$
	$568 \times 789 : 213$	$864 \times 504 : 28 : 324$
	$612 \times 299 : 468$	$525 \times 906 : 75 : 151$
	$804 \times 405 : 324$	$804 \times 705 : 335 : 282$

Tehete järjekord

942. Liita:	$160 + 240$
Lahutada:	$320 - 40$
Korrutada:	80×6
Jagada:	$400 : 5$

Aritmeetikas õpitakse nelja tehet: liitmist, lahutamist, korrutamist ja jagamist.

Liitmine ja lahutamine on **esimese** astme tehted.

Korrutamine ja jagamine on **teise** astme tehted.

943. (Peast.) $110 - 60 + 70$

$120 + 80 - 60 + 30$

Missuguse astme tehteid tuleb kasutada nende harjutuste lahendamisel?

944. (Peast.) $80 \times 3 : 6$

$120 : 4 \times 7$

$60 \times 3 : 2 \times 5$

Missuguse astme tehteid tuleb kasutada nende harjutuste lahendamisel?

945. Koostada harjutusi esimese astme tehteile.

Koostada harjutusi teise astme tehteile.

946. Kolhoosnikul oli hoiukassas 1 650 rubla. Ta tõi hoiukassasse veel 340 rubla, kuid esimeseks maiks võttis kassast välja 400 rubla. Kui palju raha jäi kolhoosnikul hoiukassasse?

Lapsed lahendasid selle ülesande algul nii:

1) $1\ 650\ \text{rubla} + 340\ \text{rubla} = 1\ 990\ \text{rubla}$

2) $1\ 990\ \text{rubla} - 400\ \text{rubla} = 1\ 590\ \text{rubla}$

Seejärel kirjutasid nad lühidalt, millised tehted ja missuguses järjekorras tuleb sooritada ülesandeks antud arvudega:

$1\ 650\ \text{rubla} + 340\ \text{rubla} - 400\ \text{rubla}$

Kirjutada lühidalt, millised tehted ja missuguses järjekorras tuleb sooritada ülesannetes 947—950 antud arvudega.

947. 6-le hobusele anti päevas 60 kg heina. Kui palju heina tuleb anda 50-le hobusele samasuguse söödanormi puhul?

948. Kooli juurviljaaia väetamiseks kogus teine klass 180 kg tuhka, esimene klass 70 kg võrra vähem kui teine, kolmas aga 90 kg võrra rohkem kui esimene. Kui palju tuhka kogus kolmas klass?

949. Soo kuivendamiseks tuli kaevata kraav pikkusega 735 m. Esimesel päeval kaevati viiendik kogu kraavist, teisel päeval aga kaks korda rohkem. Mitu meetrit kraavi kaevati teisel päeval?

950. 36-le hobusele varuti 92-ks päevaks 13 248 kg kaera. Mitu kilogrammi kaera tuleb hobuse kohta päevas?

951. $4\ 001 - 3\ 827 + 27\ 086$

$316 \times 204 : 158$

$67\ 392 : 312 \times 348$

$423 \times 306 : 459$

952. (Peast.) $180 + 200 - 50$

$40 \times 6 : 3$

$150 : 5 \times 9$

$600 - 520 + 70$

$420 : 7 \times 5$

$180 + 120 - 40$

Missuguse astme tehteid tuleb sooritada iga harjutuse lahendamisel?

Kui harjutuses, milles ei esine sulge, tuleb sooritada ainult ühe ja sama astme tehted, siis sooritatakse need selles järjekorras, millises nad on kirjutatud (vasakult paremale).

953. $47\ 036 + 679 - 28\ 098$ $38 \times 92 : 76$
 $100\ 204 - 74\ 308 - 5\ 366$ $734\ 400 : 24 : 25$
954. $5\ 010 - 2\ 567 + 785$ $9075 : 15 \times 708$
 $53\ 001 - 45\ 080 + 89\ 748$ $756 \times 288 : 336$
 $90\ 010 - 78\ 906 + 135\ 986$ $124\ 542 : 306 \times 764$

Kirjutada lühidalt, millised tehted ja missuguses järjekorras tuleb teha ülesannetes 955 ja 956 antud arvudega.

955. Lasteaiale osteti 10 kg kompvekke, 20 rubla kilogramm, ja 6 kg küpsiseid, 15 rubla kilogramm. Kui palju maksab kogu ost?

956. Uks lukksepp tegi 5 tunniga 80 detaili, teine 4 tunniga 56 detaili. Kui palju valmistas esimene lukksepp detaile ühes tunnis rohkem kui teine?

957. Algul korrutada, seejärel aga liita või lahutada:

$$40 \times 7 + 30 \times 4 \qquad 20 \times 8 - 50 \times 3$$

958. Algul jagada, seejärel aga liita või lahutada:

$$600 : 2 - 800 : 4 \qquad 300 : 2 + 200 : 4$$

959. Algul korrutada või jagada, seejärel aga liita või lahutada:

$$120 \times 5 + 90 \times 3 \qquad 360 : 2 + 100 : 5$$
$$140 \times 3 - 60 \times 2 \qquad 450 : 3 - 240 : 8$$

Missuguse astme tehteid tuleb sooritada nendes harjutustes? Millised tehted tehakse algul ja millised hiljem?

Kui harjutuses, milles ei esine sulge, tuleb sooritada nii esimese kui ka teise astme tehteid, siis algul sooritatakse teise astme tehted, seejärel aga esimese astme tehted.

960. Lahendada peast:

$$\begin{array}{lll} 30 \times 7 + 80 \times 4 & 270 : 3 - 120 : 6 & 100 - 60 : 2 \\ 60 \times 5 - 100 : 4 & 160 : 8 + 25 \times 3 & 80 + 40 \times 3 \end{array}$$

961. $256 \times 324 + 108 \times 175$ $741\,600 : 360 + 760\,800 : 150$
 $405 \times 146 - 272 \times 180$ $340\,800 : 284 - 385\,560 : 756$

Kirjutada lühidalt, millised tehted ja missuguses järjekorras tuleb sooritada ülesannetes 962—967 antud arvudega.

962. Kolhoosis otsustati istutada 290 sõstrapõõsast. Esimesel päeval istutati 9 rida põõsaid, 30 põõsast igas reas. Mitu põõsast jäi veel istutada?

963. Uhes rühmas oli 30 pioneeri, teises 40. Esimese rühma iga pioneer korjas 6 kg tammetõrusid, teise rühma iga pioneer aga 4 kg. Mitu kilogrammi tammetõrusid korjas esimene rühm rohkem kui teine?

964. Koolis on 750 õpilast. Möödunud aastal puhkas nendest pioneerilaagris viiendik, käesoleval aastal aga 2 korda rohkem kui möödunud aastal. Mitu õpilast oli sel aastal pioneerilaagris?

965. Taimedest aurab palju vett. Kuumal päeval võib tammest aurata 90 l vett, kasest aga 360 l. Metsatukas kasvab 48 tamme ja 66 kaske. Kui palju vett aurab nendest puudest ühe kuuma päeva jooksul?

966. Umbrohud annavad palju seemneid. Iga põldrõigas võib anda 2 500 seemet, rukkilill aga 6 500 seemet. Pioneer hävitas 75 põldrõigast ja 86 rukkilille. Kui palju seemneid võisid anda need taimed?

967. Koolis on 840 õpilast. Õppeaasta algul oli ainult neljandikul neist OVTK („Ole valmis tööks ja kaitseks“) märk. Aasta jooksul täitis OVTK normid veel kolmandik kõigist õpilastest. Kui paljudel selle kooli õpilastel oli õppeaasta lõpuks OVTK märk?

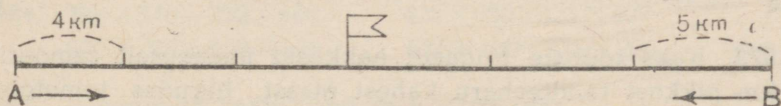
968. $308 + 726 - 97\,500 : 125$ $102\,080 + 306 \times 240$
 $99\,372 : 182 + 425 \times 864$ $10\,105 - 361\,080 : 360$
 $360\,288 : 144 - 45\,360 : 180$ $21\,000 - 132\,960 : 160$

Ülesandeid

969. Ülesande andmeist selgub, kui suure kiirusega sõitis rong ja kui kaua ta sõitis. Missuguse tehte abil saab leida sõidetud tee pikkuse? (Koostada selline ülesanne ja lahendada see.)

970. Kaks jalakäijat väljusid üheaegselt teineteisele vastu kahest külast ja kohtusid 3 tunni pärast. Esimene jalakäija käis tunnis 4 km, teine 5 km.

Kui suur oli vahemaa nende külade vahel?

Selle ülesande lahendasid Jüri ja Vilma erinevalt.

Jüri lahendas nii:

- 1) $4 \text{ km} \times 3 = 12 \text{ km}$
- 2) $5 \text{ km} + 3 = 15 \text{ km}$
- 3) $12 \text{ km} + 15 \text{ km} = 27 \text{ km}$

Vilma lahendas nii:

- 1) $4 \text{ km} + 5 \text{ km} = 9 \text{ km}$
- 2) $9 \text{ km} \times 3 = 27 \text{ km}$

Kuidas arutles Jüri ja kuidas Vilma ülesande lahendamisel?
Kumb ülesande lahendamise viis on parem?

971. 1) Kahest sadamast väljusid üheaegselt teineteisele vastu kaks aurikut. Aurikud kohtusid 7 tunni pärast. Esimene aurik liikus kiirusega 28 km tunnis, teine kiirusega 34 km tunnis. Kui suur on sadamate vaheline kaugus?

2) Koostada ülesanne, mille lahenduskäik oleks sarnane eelnevaga.

972. Kahest linnast väljusid üheaegselt teineteisele vastu kaks sõiduautot. Autod kohtusid 4 tunni pärast. Esimene auto liikus kiirusega 65 km tunnis, teine 10 km võrra kiiremini.

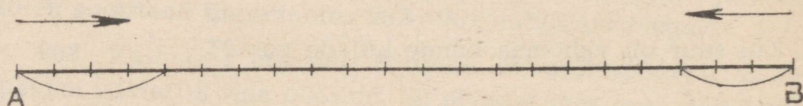
Kui suur on linnade vaheline kaugus?

973. Ülesande andmeist selgub, kui suure vahemaa läbis aurik ja millise kiirusega ta liikus. Missuguse tehte abil saab teada, kui kaua liikus aurik? (Koostada selline ülesanne ja lahendada see.)

974. Kaks pioneerisalka väljusid üheaegselt teineteisele vastu kahest asulast *A* ja *B*, millede vaheline kaugus on 21 km. Esimese salga pioneerid liikusid kiirusega 4 km tunnis, teise salga pioneerid aga kiirusega 3 km tunnis.

1) Mitme kilomeetri võrra lähenesid pioneerid teineteisele 1 tunni jooksul?

2) Mitme tunni pärast nad kohtusid?

975. Kaks tööliste brigaadi hakkasid üheaegselt remontima 20 km pikkust raudteeharu kahest otsast, liitudes teineteisele vastu. Esimene brigaad remontis päevas 2 km teed, teine brigaad 3 km. Mitme päeva pärast lõpetavad brigaadid raudteeharu remondi ja kohtuvad teineteisega?

976. Kahest linnast, millede vaheline kaugus on 520 km, väljusid üheaegselt teineteisele vastu kaks rongi. Esimene rong liikus kiirusega 50 km tunnis, teine kiirusega 54 km tunnis. Mitme tunni pärast rongid kohtuvad?

977. Koostada ülesanne, mille lahenduskäik oleks sarnane eelnevaga.

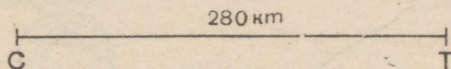
978. Kaks ujumat hakkasid ujuma üheaegselt teineteisele vastu. Esimene ujus kiirusega 95 m minutis, teine aga kiirusega 85 m minutis. Esiialgne vahemaa nende vahel oli 3 600 m. Mitme minuti pärast ujujad kohtuvad?

979. Kaks suusatajate meeskonda väljusid üheaegselt teineteisele vastu kahest külast, millede vahemaa on 60 km. Esimene meeskond liikus kiirusega 11 km tunnis, teine aga kiirusega 9 km tunnis. Mitme tunni pärast nad kohtuvad? Mitu kilomeetrit läbis kumbki meeskond kohtumiseni?

980. Kahest linnast, millede vahemaa on 736 km, väljusid üheaegselt teineteisele vastu kaks rongi. Esimene rong liikus kiirusega 47 km tunnis, teine aga kiirusega 45 km tunnis. Mitu kilomeetrit läbis kumbki rong kohtumiseni?

981. Gorkist ja Astrahanist väljusid üheaegselt teineteisele vastu kaks aurikut. Esimene aurik liikus kiirusega 22 km tunnis, teine aga kiirusega 18 km tunnis. Gorkist Astrahanini on 2 240 km. Kui kaugel Gorkist aurikud kohtuvad?

982. Kaks mootorpaati väljusid üheaegselt teineteisele vastu kahest sadamast C ja T. Esimene mootorpaat liikus kiirusega 33 km tunnis, teine aga kiirusega 37 km tunnis. Mitu kilomeetrit läbis kumbki paat kohtumiseni? (Vt. joonis.)

983. $(79\ 608 + 265\ 976 + 7\ 090) - (31\ 000 - 5\ 906)$
 $(420\ 010 - 380\ 698) - (100\ 900 - 70\ 890)$

984. $208 \times 378 - 252 \times 102$ $428 \times 609 : 321 \times 407$
 $630 \times 85 + 450 \times 156$ $625 \times 489 : 375 \times 290$

985. Lahendada harjutused ja kontrollida:

$30\ 708 + 94\ 059$ 485×307 $932\ 750 : 125$
 $75\ 062 - 48\ 395$ 640×318 $630\ 540 : 180$

Ajamõõdud

Aasta, kuu, ööpäev

986. Jaanuaris on 31 päeva.	Juulis on 31 päeva.
Veebruaris on 28 või 29 päeva.	Augustis on 31 päeva.
Märtsis on 31 päeva.	Septembris on 30 päeva.
Aprillis on 30 päeva.	Oktoobris on 31 päeva.
Mais on 31 päeva.	Novembris on 30 päeva.
Juunis on 30 päeva.	Detsembris on 31 päeva.

Mitu kuud on aastas? Kuidas neid nimetatakse?

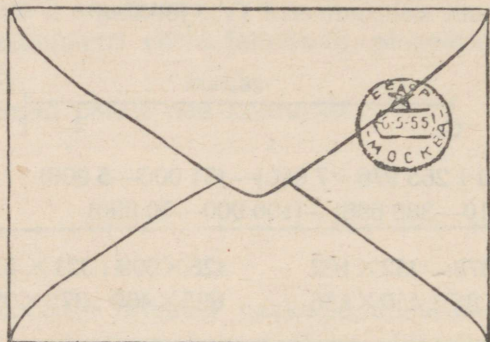
Mitmes kuus on aastas 30 päeva? 31 päeva?

Aprillis, juunis, septembris ja novembris on 30 päeva. Veebruaris on 28 või 29 päeva. Ulejäänud seitsmes kuus on 31 päeva.

Lihtaastal on veebruaris 28 päeva, lisapäeva-aastal 29 päeva.

Lihtaastas on 365 päeva, lisapäeva-aastas 366 päeva.

987. Kirjaümbrikul oleva templi järgi selgitage, mis kuupäeval, kuul ja aastal kiri saabus Moskvasse.

Õöpäev, tund, minut, sekund

988. Teha papist numbrilaud, tunni- ja minutiosuti. Kinnitada osutid numbrilaua keskohta nii, et nad pöörleksid.

989. Kuuendiku ööpäevast õpilane õpib koolis, koduste ülesannete tegemiseks kulutab aga kaheteistkümnendiku ööpäevast. Mitu tundi kulutab õpilane õppimiseks koolis ja mitu tundi koduste ülesannete tegemiseks?

990. Lapsed läksid ekskursioonile riidevabrikusse ja olid seal 1 tund ja 40 minutit. Mitu minutit olid lapsed vabrikus?

991. Sportlane jooksis 500 m 1 minuti 26 sekundiga. Mitme sekundiga läbis sportlane selle vahemaa?

992. Mitu tundi on ööpäeva algusest kuni kella 5-ni päeval? kella 9-ni õhtul? kella 11-ni õhtul?

993. Pioneerid läksid metsa ekskursioonile kell 2 päeval ja pöördusid tagasi kell 6 õhtul. Mitu tundi kestis ekskursioon?

994. Kauplus on avatud kella 9-st hommikul kella 1-ni päeval ja kella 2-st päeval kella 6-ni õhtul. Mitu tundi on kauplus üldse avatud?

995. Noored naturalistid alustasid tööd kooli aias kell 9 hommikul ja töötasid seal 4 tundi. Mis kell lõpetasid nad töö?

996. Traktorist hakkas põldu kündma kell 7 hommikul ja lõpetas põllu kündmise 8 tunni pärast. Mis kell lõpetas traktorist põllu kündmise?

997. Kultuurhommik koolis kestis 2 tundi ja lõppes kell 12 päeval. Mis kell algas kultuurhommik?

998. Metsapäeval tegelesid õpilased 4 tundi metsa istutamise-ga ja lõpetasid töö kell 1 päeval. Mis kell hakkasid õpilased tööle?

999. Määrake kella järgi, kui palju aega kulub teil koduste ülesannete tegemiseks.

Ajamõõtude tabel

Sajandis	on 100 aastat.
Aastas	on 12 kuud või 365 päeva (lisapäeva-aastas on 366 päeva).
Kuus	on 30 või 31 päeva (veebruaris on 28 või 29 päeva).
Ööpäevas	on 24 tundi.
Tunnis	on 60 minutit.
Minutis	on 60 sekundit.

1000. 1) Mitu aastat on 8 sajandit? 13 sajandit? 15 sajandit? 19 sajandit?

2) Missugune aasta on praegu? Mitmes sajand on praegu?

1001. Koolis on 210 õpilast. Aritmeetika tunnis õpilased arvu-tasid, et kui iga õpilane kaotab õppetunnis 1 minuti, siis kõik kooli õpilased kaotavad 4 õppetunniga 14 tundi.

Kas õpilased lahendasid ülesande õigesti?

Koostada selline ülesanne oma kooli kohta.

1002. Jalatsivabrik valmistas 8 tunniga 7 200 paari jalat-seid. Mitu paari jalatseid valmistas vabrik minutis?

1003. Kombinaat valmistas 8 tunniga 273 600 vihikut. Mitu vihikut valmistas kombinaat minutis?

1004. Tehasest lasti välja üks auto algul iga 6 minuti järel, hiljem aga iga 5 minuti järel. Kui palju suurenes autode väljalase 8-tunnise tööpäeva jooksul?

M ä r k u s. 8 tundi teisendada minutiteks.

1005. 28 396 + 844 368 : 42	252 × 708 : 378
801 105 — 756 108 : 36	675 × 486 : 729
911 020 — 136 850 : 170	594 × 475 : 171
100 306 — 760 320 : 144	697 × 704 : 136

Geomeetiline materjal

Sirgjoon ja sirglõik.

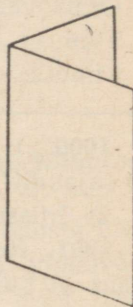
1006. Missugused nendest joontest on sirgjooned?

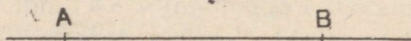
1007. Näidake sirgjooni teid ümbritsevatel esemetel.

1008. Pingutada niiti nii, et see moodustaks sirgjoone.

1009. Murda paberileht kokku nii, et murdejoon moodustaks sirgjoone.

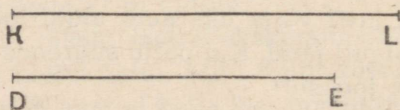

1010. Joonestada joonlaua abil sirgjoon.

1011. Võtame sirgjoonel tema punktide A ja B vahelise osa. Saame **sirglõigu** AB .

1012. Mõõta lõigu KL ja DE pikkus.

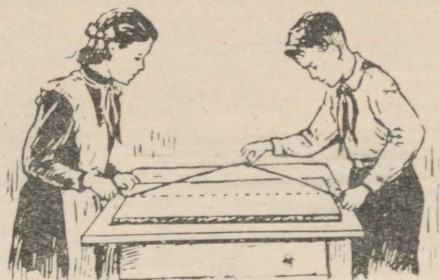

1013. Joonistada tahvlile sirglõik pikkusega 32 cm.

Puusepad, saagijad ja tiserid kasutavad sirgjoonte tõmbamiseks nõõri, mis on määratud kriidiga. Nõõr tõmmatakse pingule ja lastakse seejärel kiiresti lahti. Lauale või palgile jääb järele sirgjooneline jälg.

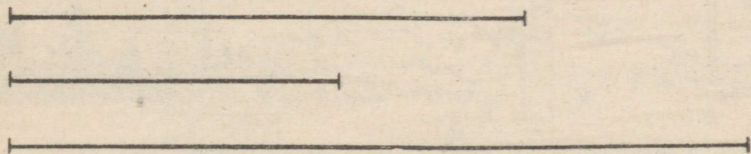
1014. Tõmmata nõöri abil tahvlile sirgjoon.

1015. Joonestada vihikusse kaks sirglõiku: üks pikkusega 8 cm, teine pikkusega 6 cm 5 mm.

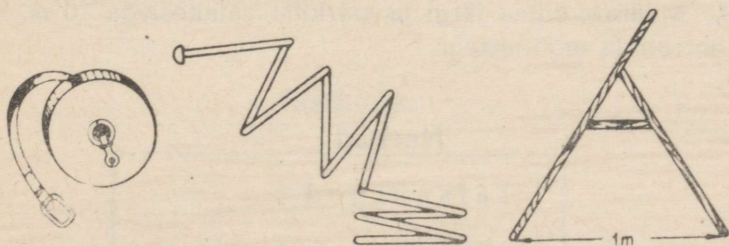

1016. Joonestada kolm sirglõiku: üks pikkusega 9 cm, teine pikkusega 5 cm 2 mm, kolmas pikkusega 7 cm 9 mm.

1017. Määrata algul silma järgi lõikude pikkused, seejärel aga mõõta need.

Maapinnal mõõdetakse sirgjooni **mõõdulindi**, **tollipulga** või **välisirkli** abil.

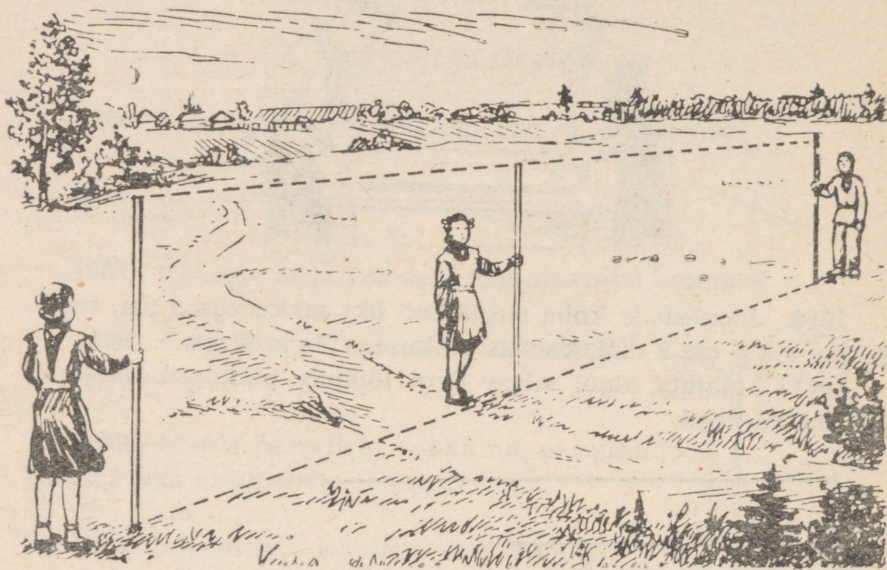

Mõõdulindi asemel võib teha **mõõdunööri** pikkusega 10 m.

Mõõdunööri otsa tuleb teha aasad, selleks et nõöri saaks pingutada ja kinnitada vaiakeste külge. Iga meetri lõppu kinnitatakse nõöri otsas sildikesed, milledele on kirjutatud vastavalt 1 m, 2 m, 3 m jne. pikkuste tähistamiseks.

Sirgjoonte märkimine ja mõõtmine maastikul

Sirgjooni märgitakse maapinnal tähiste abil.
Tähised asetatakse nii, et nad varjavad üksteist.

1018. Märkida maapinnale sirgjoon ja mõõta see.

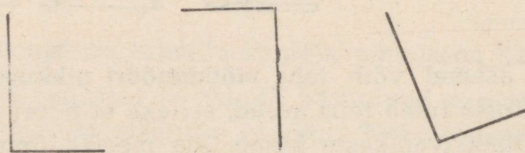
1019. Märkida maapinnale sirgjoon pikkusega 25 m.

1020. Määrata silma järgi kahe eseme vaheline kaugus maastikul ja seejärel mõõta see vahemaa.

1021. Määrata silma järgi ja märkida vaiakestega 10 m, seejärel kontrollida mõõtmisega.

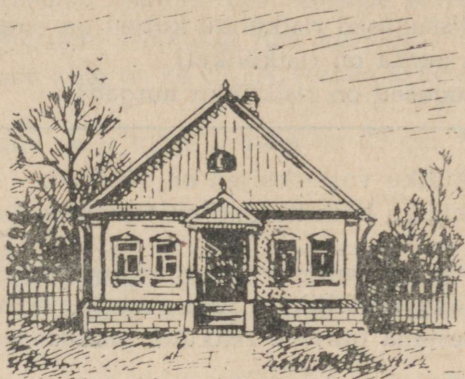
Nurgad

Täisnurgad

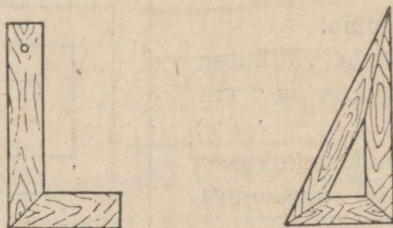

1022. Näidake täisnurki teid ümbritsevatel esemetel.

1023. Näidata nurki järgmisel joonisel.

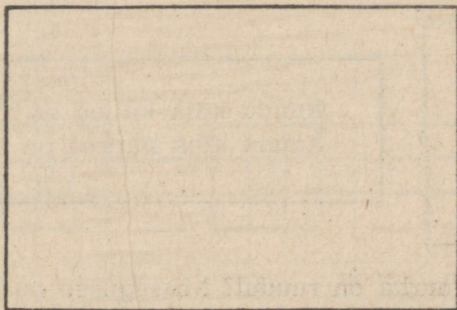
Täisnurkade joonestamiseks ja nende kontrollimiseks kasutatakse **nurklauda**.

1024. Joonestada täisnurk.

1025. Joonestada nurk, mis oleks täisnurgast suurem, ja nurk, mis oleks täisnurgast väiksem.

Ristkülik

- 1026.** Mitu külge on ristkülikul?
1027. 1) Mõõta ristküliku iga külge.
 2) Missugused ristküliku küljed on omavahel võrdsed?
1028. Mitu nurka on ristkülikul?
 Missugused on ristküliku nurgad?

Ristküliku vastasküljed on võrdsed.
 Ristküliku kõik nurgad on täisnurgad.

1029. Näidake ristkülikuid teid ümbritsevatel esemetel.

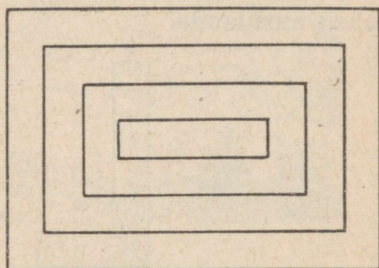
1030. Joonestada tahvlile ristkülik pikkusega 35 cm ja laius-
 sega 20 cm.

1031. 1) Joonestada vihikusse ristkülik, mille pikkus on 7 cm
 ja laius 5 cm.

2) Arvutada selle ristküliku
 kõigi külgede summa.

1032. Joonestada vihikusse
 ristkülik, mille pikkus on 5 cm
 ja laius 3 cm.

1033. Joonestada vihikusse
 kõrvalolev joonis (ornament)
 ristkülikutest.

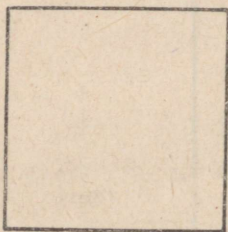

1034. Mõtelda üks ornament ristkülikutest ja joonestada see
 vihikusse.

1035. Joonestada vihikusse ristkülik pikkusega 6 cm ja laiu-
 sega 4 cm.

Ruut

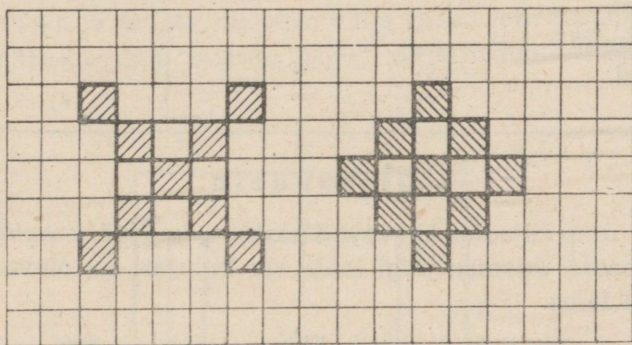
1036. Mitu külge on ruudul? Mõõta ruudu iga külge.

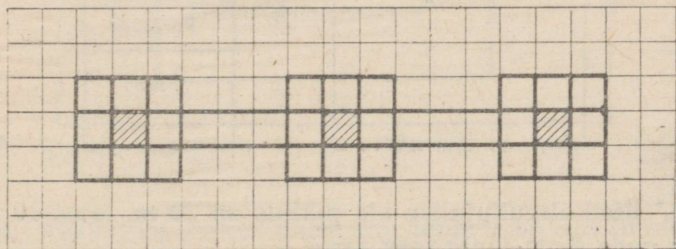
Ruudu kõik küljed on võrdsed.
 Ruudu kõik nurgad on täisnurgad.

1037. Mitu nurka on ruudul? Missugused nurgad on ruudul?

1038. Näidake ruute teid ümbritsevatel esemetel.
1039. Joonestada tahvlile ruut küljega 40 cm.
1040. Joonestada vihikusse ruut küljega 7 cm.
1041. Ruudu külg on 24 cm. Arvutada selle ruudu nelja külje summa.
1042. Ruudu nelja külje summa on 28 cm. Kui suur on selle ruudu külg?
1043. Ruudu külg on 16 cm. Arvutada selle ruudu nelja külje summa.
1044. Ruudukujuline laudlina tuleb ääristada narmastega. Mitu meetrit vajatakse selleks narmaid, kui laudlina iga külje pikkus on 125 cm?
1045. Ruudu nelja külje summa on 36 cm. Arvutada, kui suur on tema külg, ja joonestada see ruut vihikusse.
1046. Joonestada vihikusse niisugused joonised (ornamendid) ruutudest.

1047. Joonestada niisugune ornament ruutudest ja ristkülikutest.

Mõõtmised maastikul

1048. Mõõta kooliõue pikkus ja laius.

1049. Arvutada, kui pikk on kooliõue ümbritseva tara pikkus.

1050. Määrata silma järgi maatüki pikkus ja laius, seejärel mõõta aga selle küljed.

1051. Tähistada maapinnal ruut külje pikkusega 10 m.

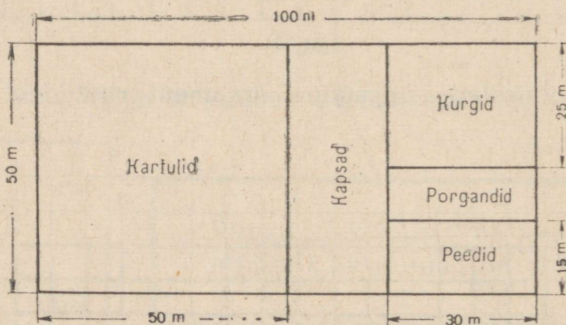
1052. Tähistada maapinnal ristkülik pikkusega 20 m ja laiusga 5 m.

1053. Mõõta oma juurviljaaias iga kultuuri all oleva maatüki pikkus ja laius. Andmed kirjutage vihikusse niisugusesse tabelisse:

Kultuuri nimetus	Maatüki pikkus	Maatüki laius
Kartulid Kapsad Kurgid Porgandid Peedid		

Ulesandeid

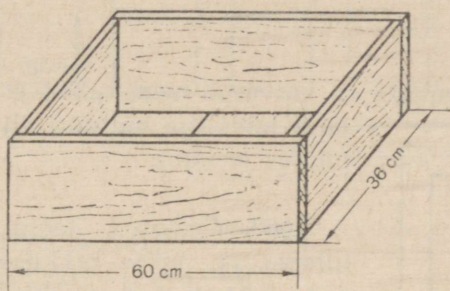
1054. Juurviljaaias kasvavad kartulid, kapsad, kurgid, porgandid ja peedid. Joonise järgi leida iga kultuuri all oleva maatüki pikkus ja laius.

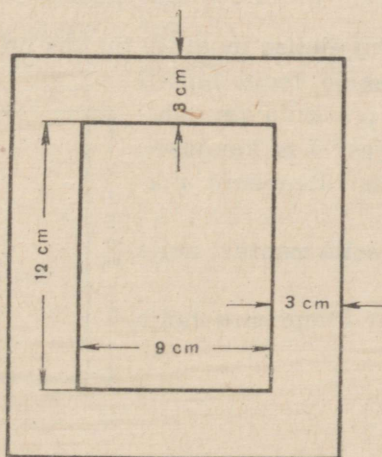
1055. Ristkülikukujulise aia pikkus on 30 m, laius 18 m. Kui pikk on seda aeda ümbritsev tara?

1056. Ristkülikukujulise juurviljaaia laius on 25 m, pikkus aga 15 m võrra suurem laisusest. Kui pikk on juurviljaaeda ümbritsev tara?

1057. Poiss tahab teha lavataimede jaoks niisuguse kasti, nagu on kujutatud vähendatult joonisel. Mitu meetrit vajatakse lauda niisuguse kasti valmistamiseks?

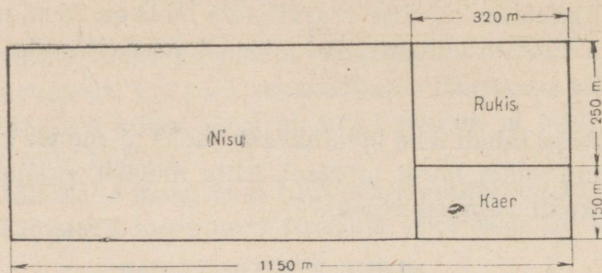

1058. Tüdruk saagis vineerist välja raami foto jaoks. Joonisel antud mõõtmete järgi lõigake papist välja niisugune raam.

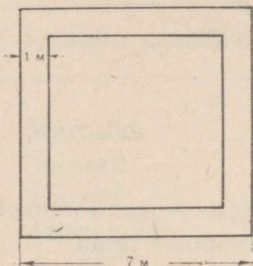

1059. Ruudu külg on 60 mm. Arvutada tema nelja külje summa.

1060. Ristküliku pikkus on 90 mm, tema laius aga 30 mm võrra väiksem kui pikkus. Arvutada selle ristküliku nelja külje summa.

1061. Katsepõllule on külvatud nisu, rukist ja kaera. Joonise järgi leida iga kultuuri all oleva maatüki pikkus ja laius.

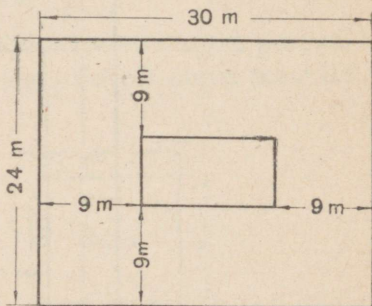
1062. Õpilased tegid ruudukujulise lillepeenra, külje pikkusega 7 m. Lillepeenra äärde, 1 m laiusele ribale, külvašid nad rohuseemned, ülejäänud lillepeenra osale istutasid aga lilli. Kui suur on lillepeenra selle osa iga külg? Kui suur on lillepeenra nelja külje summa?

1063. Ristkülikukujulise maatüki pikkus on 30 m, laius 24 m. Selle maatüki keskele tegid lapsed lillepeenra, mille iga külg on lähimast maatüki küljest 9 m kaugusel.

1) Kui suur on lillepeenra pikkus ja laius?

2) Kui suur on selle maatüki nelja külje summa?

3) Kui suur on lillepeenra nelja külje summa?

1064. Leida x :

$$3750 + x = 9010$$

$$x \times 37 = 18574$$

$$x - 4075 = 98685$$

$$x : 408 = 372$$

$$30101 - x = 18694$$

$$135075 : x = 75$$

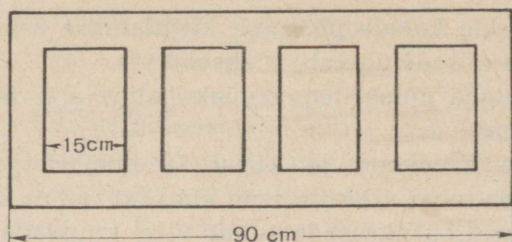
1065. $252 \times 506 : 168$

$$408 \times 612 : 459$$

$$378 \times (635076 : 897)$$

$$(45687 + 33885) : 349$$

1066. Seinalehe aluse pikkus on 90 cm. Kooliõpilased tahavad asetada sellele 4 veergu teksti, igaüks laiussega 15 cm. Veerud peavad asetsema üksteisest ja seinalehe servadest võrdsel kaugusel. Määrata see kaugus.

1067. $190 \times (177\ 135 : 241)$
 $(925\ 155 : 231) \times (7\ 098 : 78)$
 $(28\ 085 : 137) \times (150\ 017 : 739)$
 $464\ 580 : 534 + 900\ 620 : 919$

$(16\ 788 + 16\ 179) : 407$
 $(300\ 102 - 299\ 392) \times 808$
 $(640\ 018 - 639\ 608) \times 567$
 $276\ 012 : 396 - 451\ 418 : 781$

Kordamine

1068. Millisele kohale paremalt kirjutatakse arvus ühelised? kümnelised? sajalised? ühetuhandelised? jne.

1069. Kirjutada numbritega kuuekohaline arv. Näidata selle klassid ja järgud.

1070. Võtta arvelaul ja kirjutada numbritega järgmised arvud: kolmsada tuhat viiskümmend kuus; kakssada kümme tuhat kaheksakümmend; üheksasada tuhat viis; kuussada tuhat nelikümmend.

1071. Võtta arvelaul ja kirjutada numbritega arvud, mis sisaldavad:

- 1) 5 kolmanda järgu ühikut;
- 2) 8 viienda järgu ühikut;
- 3) 185 teise klassi ühikut;
- 4) 175 teise klassi ja 48 esimese klassi ühikut.

1072. Kui palju on kümnelisi üldse arvus 35 600? Kui palju on üldse sajalisi arvus 273 050?

- 1073.** 1) Kuidas nimetatakse antud arve liitmisel?
- 2) Kuidas nimetatakse arvu, mis saadakse liitmisel?

1074. Üks liidetav on 90, teine liidetav 60. Leida nende arvude summa.

1075. Milles seisneb liidetavate ümberpaigutamise saladus?

1076. Lahendada peast liidetavate ümberasetamise teel:

$$75+86+25 \qquad 82+95+18 \qquad 67+74+26$$

1077. Kuidas kontrollida liitmist?

1078. Lahendada harjutused ja kontrollida:

$$\begin{array}{ll} 35\,708+154\,976 & 3\,750+24\,806+52\,634 \\ 488\,092+93\,758 & 67\,480+5\,396+125\,748 \end{array}$$

- 1079.** 1) Kuidas nimetatakse antud arve lahutamisel?
- 2) Kuidas nimetatakse arvu, mis saadakse lahutamisel?

1080. Vähendatav on 120, lahutatav 80. Leida vahe.

1081. Kuidas kontrollida lahutamist?

1082. Lahendada harjutused ja kontrollida:

85 314— 57 628	205 100— 86 909
300 010—109 088	912 081—890 907
160 102— 48 905	482 346—378 639

1083. Lahendada peast ümardamise teel:

35+59	67+99	75—19	147—98
-------	-------	-------	--------

1084. 1) Kuidas nimetatakse antud arve korrutamisel?

2) Kuidas nimetatakse arvu, mis saadakse korrutamisel?

1085. 1) Korrutatav on 24, korrutaja 3. Leida korrutis.

2) Üks tegur on 15, teine tegur 8. Leida korrutis.

1086. Milles seisneb korrutamisel tegurite ümberpaigutamise seadus?

1087. Lahendage peast tegurite ümberpaigutamise teel:

$25 \times 13 \times 4$	$35 \times 7 \times 2$	$9 \times 45 \times 2$
-------------------------	------------------------	------------------------

1088. (Peast.) $30 \times 9 - 9 \times 30$ $75 \times 8 - 8 \times 75$

1089. Kuidas kontrollida korrutamist?

1090. Lahendada harjutused ja kontrollida:

758×496	309×672	408×209	428×350
832×275	708×496	306×705	270×524
394×567	577×803	908×507	680×345

1091. 1) Kuidas nimetatakse antud arve jagamisel?

2) Kuidas nimetatakse arvu, mis saadakse jagamisel?

1092. Jagatav on 90, jagaja 5. Leida jagatis.

1093. Kuidas kontrollida jagamist?

1094. Lahendada harjutused ja kontrollida:

$30\ 024 : 36$	$168\ 750 : 250$	$59\ 334 : 93$	$126\ 994 : 386$
$60\ 408 : 72$	$252\ 720 : 360$	$30\ 682 : 667$	$158\ 046 : 742$
$13\ 590 : 45$	$313\ 020 : 740$	$30\ 065 : 859$	$265\ 430 : 635$

1095. (Peast.) $280 + 120 - 50$ $40 \times 7 - 30 \times 9$

$90 \times 4 : 6$ $240 : 6 + 20 \times 8$

$480 : 8 \times 5$ $350 : 5 - 60 : 4$

Missuguses järjekorras tehakse tehted iga eelmise harjutuse lahendamisel?

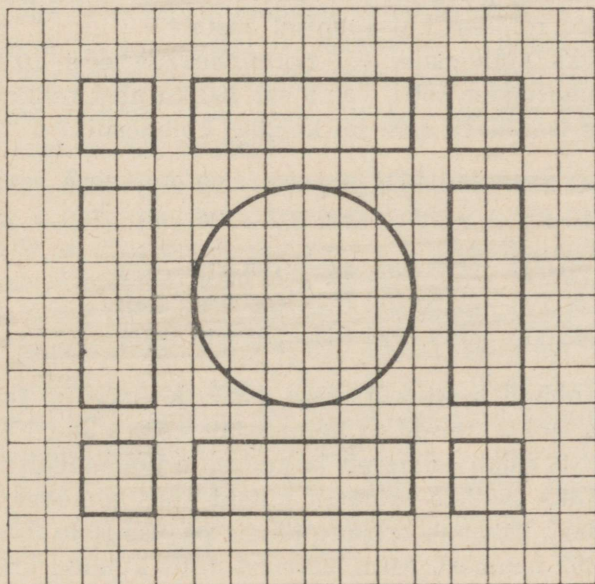
1104. Kolmele katselapile pandi maha kurgiseemneid: esimesele pandi maha kuivad seemned, teisele niisutatud, kolmandale aga idanenud seemned. Esimeselt katselapilt saadi 250 kg kurke, teiselt 305 kg, kolmandalt aga 335 kg. Kui palju saadi kolmandalt katselapilt kurke rohkem kui esimeselt? kolmandalt rohkem kui teiselt?

1105. Kolmele katselapile pandi maha porgandiseemneid. Suve jooksul rohiti esimest katselappi üks kord, teist kolm korda ja kolmandat kuus korda. Esimeselt katselapilt saadi 125 kg, teiselt 250 kg ja kolmandalt 400 kg porgandeid. Kui palju saadi kolmandalt katselapilt rohkem porgandeid kui esimeselt? kolmandalt rohkem kui teiselt?

1106. Joonestada ristkülik, mille pikkus on 65 mm, laius 40 mm.

1107. Joonestada ruut, mille külgede summa oleks 20 cm.

1108. Õpilased rajasid koolimaja ette lilleaia, mis koosnes neljast ristkülikukujulisest, neljast ruudukujulisest ja ühest ümmargusest lillepeenrast. Igale ristkülikukujulisele lillepeenrale istutasid õpilased 328 lillepõõsast, igale ruudukujulisele lillepeenrale aga 106. Kõigile lillepeenraile kokku istutasid nad 1 920 lillepõõsast. Mitu lillepõõsast istutasid õpilased ümmargusele lillepeenrale?

1109. Ristkülikukujulise aia pikkus on 46 m, laius aga kaks korda vähem pikkusest. Kui pikk on seda aeda ümbritsev tara?

1110. Põllumajanduskool jaotas elanikkonnale individuaal-aiamaadele istutamiseks 326 sõstrapõõsast, karusmarjapõõsaid 178 võrra vähem kui sõstrapõõsaid, vaarikapõõsaid aga 480 võrra rohkem kui karusmarja- ja sõstrapõõsaid kokku. Kui palju marjapõõsaid jaotas kool elanikkonnale?

1111. Kolhoosi linnufarmis munesid kanad kolme kuuga 15 600 muna: esimesel kuul 4 890 muna, teisel 536 muna võrra rohkem kui esimesel. Kui palju mune munesid kanad kolmandal kuul?

1112. Noored naturalistid aitasid kolhoosnikutel nelja aasta jooksul istutada lilli 580 maja juurde. Esimesel aastal istutati lilli 116 maja juurde, teisel aastal 18 maja juurde rohkem, kolmandal aastal aga 26 maja juurde rohkem kui esimesel. Mitme maja juurde istutati lilli neljandal aastal?

1113. 120 pioneeri korjasid viljapuuseemneid, 80 pioneeri korjasid igaüks 125 g, ülejäänud aga igaüks 175 g seemneid. Mitu kilogrammi seemneid korjasid pioneerid üldse?

1114. Möödunud aastal oli kooli näitusele pandud välja 38 laste käsitööd paberist, 57 käsitööd puust ja 45 käsitööd metallist. Käesoleval aastal oli paberist käsitööd pandud välja 2 korda rohkem, puust 4 korda rohkem ja metallist 3 korda rohkem kui eelmisel aastal. Kui palju oli pandud välja käesoleval aastal näitusele käsitööd rohkem kui eelmisel aastal?

1115. Üks kolhoosnik sai normipäevade eest 10 kotti nisu, teine 15 samasugust kotti. Teine sai 400 kg nisu rohkem kui esimene. Mitu tsentnerit nisu sai kumbki kolhoosnik?

$$\mathbf{1116.} \quad (41\ 215 - 40\ 297) \times (100\ 001 - 99\ 488) : (800 - 638) \\ (10\ 100 - 9\ 228) \times (206\ 902 - 206\ 398) : (700 - 28)$$

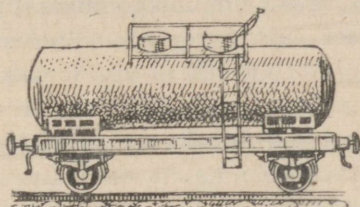
$$\mathbf{1117.} \quad 100\ 000 - (275\ 480 : 485 - 180\ 025 : 379) \\ 40\ 208 - (629\ 040 : 120 - 647\ 550 : 150) \\ 256\ 000 - (289\ 572 : 708 - 205\ 690 : 670)$$

1118. Kolmelt maatükilt saadi 2 307 ts teravilja: teiselt maatükilt saadi 695 ts, teiselt ja kolmandalt kokku aga 1 433 ts. Kui palju teravilja saadi esimeselt ja kui palju kolmandalt maatükilt?

1119. Kaks tööliste brigaadi niitsid koos töötades sovhoosis 3 600 lammast. Esimene brigaad jõudis päevas niita 358 lammast, teine aga 362 lammast. Mitu lammast niitis kumbki brigaad?

1120. Bakuust saadeti Moskvasse kaks rongi naftaga kokku 2 560 t. Esimene rong koosnes 62-st tsisternist, teine 66-st tsisternist. Mitu tonni naftat saadeti Moskvasse kummagi rongiga, kui kõik tsisternid olid võrdse suurusega?

1121. Linnade M ja N vaheline kaugus õhuteed mööda on 3 050 km. Viieks kuu sellest teest lendas lennuk kiirusega 305 km tunnis. Kui suure kiirusega peab lennuk lendama ülejäänud osa teest, et läbida linnadevaheline kaugus 7 tunniga?

1122. Tehas sai algul 1 355 t kivisütt, hiljem veel 580 t. Esimesel kuul kulutati viieks kuu kogu söest, teisel kuul aga 48 t võrra vähem. Mitu tonni kivisütt jäi pärast seda tehasesse järele?

1123. Laos oli 38 750 valget tellist, punaseid aga kolm korda rohkem. Ehitusplatsile saadeti 8 vagunit punaseid telliseid, igas vagunis 5 600 tükki. Kui palju jäi punaseid telliseid lattu?

1124. Donbassist saadeti Moskvasse 60 vagunit sütt, nendest 38 vagunile oli laaditud 20 t sütt, ülejäänutest aga igale 50 t. Mitu tonni sütt saadeti Moskvasse?

1125. Kauplus sai 300 kg küpsiseid, hinnaga 16 rubla kilogramm. Õhtuks oli jäänud kauplusse järele neljandik küpsistest. Kui palju raha sai kauplus müüdud küpsiste eest?

1126. Esimesel poolaastal (1. jaanuarist 1. juulini) valmistas vabrik iga päev 645 paari suuski, teisel poolaastal aga 90 paari võrra päevas rohkem. Mitu paari suuski valmistas vabrik teisel poolaastal rohkem kui esimesel?

M ä r k u s. Esimesel poolaastal oli 153 tööpäeva, teisel poolaastal 155.

1127. 108 ts nisu pandi kottidesse: kolmandik sellest nisust 72 kg kaupa, ülejäänud nisu aga 80 kg kaupa. Mitmesse kotti pandi kogu nisu? (108 ts teisendada kilogrammideks.)

1128. Kõitekojas tuli kõita 95 520 õpikut. Esimesel päeval köideti kaheteistkümnendik, teisel päeval aga üheksandik kõigist õpikutest. Kui palju õpikuid jäi kõitekojas veel kõita?

1129. Lennuk lendas ühest linnast teise ... tunniga. Esimesed ... tundi lendas ta kiirusega ... km tunnis, seejärel suurendas aga kiirust ... km võrra tunnis. Leida linnadevaheline kaugus.

Täiendada ja lahendada ülesanne.

1130. Ehitusmaterjalide laos oli 1. märtsil 570 tonni tsementi, 234 t kriiti, lupja aga 3 korda rohkem kui kriiti. Märtsi jooksul müüs ladu 385 t tsementi, 156 t kriiti ja 498 t lupja. Kui palju tsementi, kriiti ja lupja jäi (eraldi) lattu 1. aprilliks?

1131. Õmbluskombinaat sai 6 kangast musta kalevit ja 9 kangast sinist kalevit, kusjuures igas kangas oli ühepalju riidet. Musta kalevit oli 135 m võrra rohkem kui sinist. Mitu palitut saab õmelda sinisest kalevist, kui igale palitule läheb 3 m?

1132. Moskvast ja Kiievist väljusid üheaegselt teineteisele vastu kaks kaubarongi. Esimene rong sõitis kiirusega 38 km tunnis, teine 40 km. Kui kaugel Kiievist rongid kohtusid?

M ä r k u s. Moskva ja Kiievi vaheline kaugus on 858 km.

1133. Ühest kilogrammist täispiimast saadi 160 g koort, järele jäänud kooritud piimast saadi aga kohupiima, mille kaal oli 14 korda väiksem võetud piima kaalust. Mitu grammi saadi kohupiima?

1134. Naftasaaduste lattu toodi 1380 t naftat, petrooleumi 3 korda vähem kui naftat, bensiini aga 140 t võrra vähem kui petrooleumi. Mitu tsisterni naftat, petrooleumi ja bensiini sai ladu, kui iga tsistern mahutas 20 t?

1135. Kahe linna vaheline kaugus on 1440 km. Rong läbis neljandiku sellest vahemaast kiirusega 40 km tunnis, ülejäänud osa aga kiirusega 45 km tunnis. Mitu tundi kulus rongil kogu vahemaa läbimiseks?

1136. Kondiitritööstus kulutas kolme päevaga 3 t suhkrut: esimesel päeval 14 kotti, teisel päeval 16 samasugust kotti. Mitme kilogrammi võrra kulutas tööstus suhkrut teisel päeval rohkem kui esimesel päeval? (3 t teisendada kilogrammideks.)

1137. Mootorpaat läbis kahe sadama vahemaa päri voolu 40 minutiga, kiirusega 625 m minutis. Tagasiteel vastuvoolu kulus aega aga 10 minuti võrra rohkem. Mitu meetrit läbis aurik 1 minutiga vastuvoolu vähem kui päri voolu?

1138. Märtsi esimese 12 päevaga andis kaevurite brigaad üle plaani 45 t sütt päevas, selle kuu ülejäänud päevade jooksul aga 56 t sütt päevas. Mitu 20-tonnist vagunit sütt andis brigaad üle plaani märtsikuu 27 tööpäeva jooksul?

1139. Esimesel poolaastal valmistab paberivabrik päevas 420 t paberit, teisel poolaastal aga 440 t. Mitu vagunit vajati aasta jooksul toodetud paberi ärasaatmiseks, kui igasse vagunisse laaditi 20 t?

M ä r k u s. Esimesel poolaastal oli 153 tööpäeva, teisel poolaastal 154.

1140. Kahe sadama vaheline kaugus on 168 km. Nendest sadamatest väljusid üheaegselt teineteisele vastu kaks mootorpaati, mis kohtusid 3 tunni pärast. Esimene mootorpaat liikus kiirusega 30 km tunnis. Mitu kilomeetrit läbis teine mootorpaat tunnis?

1141. Kahest linnast, millede vahemaa on 680 km, väljusid üheaegselt teineteisele vastu kaks autot. Autod kohtusid 5 tunni pärast. Esimene auto liikus kiirusega 72 km tunnis. Määrake teise auto tunnikiirus.

1142. Kangrute brigaad tootis iga päev 124 m kalevit üle plaani. Mitu lastepalitud saab õmmelda selle brigaadi poolt aasta jooksul toodetud üleplaaniisest kalevist?

M ä r k u s e d. 1) Aastas oli 307 tööpäeva; 2) lastepalitul läheb 2 m kalevit.

1143. Lastesaanatooriumile osteti kaks kotti üht ja sama sorti tangu. Esimeses kotis oli 6 kg võrra rohkem tangu kui teises. Esimene kott maksis 320 rubla, teine 296 rubla. Mitmeks kuuks jätkub sanatooriumile ostetud tangudest, kui igas kuus kulutada 77 kg?

1144. 1 380-lt lambalt saadi igaühelt 5 kg ja 128-lt lambalt igaühelt 6 kg villa. Pesemisel kaotab vill kolmandiku oma kaalust. Kui palju saadi pestud villa?

1145. Metsaistutamisel töötasid kaks kommunistlike noorte brigaadi. Esimene brigaad istutas päevas 135 puud, teine aga jõudis 5 päevaga istutada niisama palju puid kui esimene 6 päevaga. Kui palju istutas teine brigaad päevas puid rohkem kui esimene?

1146. Pioneerid hävitasid kolhoosi põldudel 72 suslikute perekonda. Suslik sööb aasta jooksul 12 kg teri. Kui palju teravilja hoidsid pioneerid kokku aasta jooksul, kui lugeda, et suslikute perekond koosneb viiest loomast?

1147. Veskis jahvatati 7 200 kg nisu, kusjuures jäätmed moodustasid kuundiku nisu kaalust. Jahvatatud jahu pandi võrdselt

kottidesse ja laaditi kahele autole: ühele 40 kotti, teisele 35. Mitu kilogrammi jahu laaditi teisele autole?

1148. Kui palju vajatakse laudu ristkülikukujulise hoovi ümbritsemiseks taraga, kui hoovi pikkus on 35 m ja laius 23 m ning 1 m tara kohta läheb 8 lauda?

1149. Kaks mootorratturit väljusid teineteisele vastu... Täiendada ülesande tingimusi nii, et ülesanne lahenduks järgmiselt:

1) $65 \text{ km} + 75 \text{ km} = 140 \text{ km}$

2) $560 \text{ km} : 140 \text{ km} = 4 \text{ (tundi)}$

1150. Koostada ülesanne, milles tuleb saada teada, kui palju kleite ömmeldi lasteaiale, ja mis lahendatakse järgmiselt:

1) $920 \text{ rubla} + 880 \text{ rubla} = 1800 \text{ rubla}$

2) $1800 \text{ rubla} : 20 \text{ rubla} = 90 \text{ (m)}$

3) $90 \text{ m} : 3 \text{ m} = 30 \text{ (kleiti)}$

1151. $47\,000 : 680 + 34\,425 : 425$

$378 \times 240 : 252$

$673\,750 : 125 + 407 \times 286$

$630 \times 594 : 945$

$133\,892 : 187 - 21\,852 : 36$

$608 \times 738 : 684$

$871\,320 : 318 - 26\,600 : 152$

$705 \times 207 : 423$

1152. 1) Korrutada arvude 654 ja 178 summa samade arvude vahega.

2) Kui palju on arvude 208 ja 175 korrutis suurem arvude 136 ja 92 korrutisest?

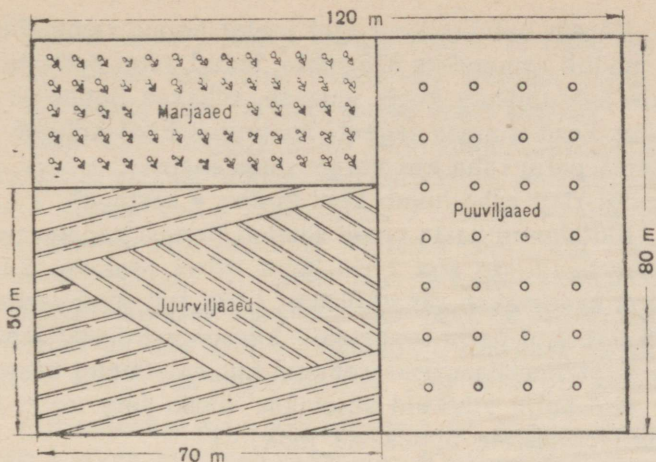
1153. Mitu korda on arvude 75 000 ja 125 jagatis suurem arvude 19 200 ja 320 jagatisest?

1154. Lapsed tegid lindude päevaks plakati. Joonisel on plakati mõõtmeid vähendatud 15 korda. Kui suur on plakati pikkus ja laius?

LINNUD — MEIE SÕBRAD

1155. 1) Määrata joonise järgi puuvilja-, juurvilja- ja marja-aia alla eraldatud maatükkide pikkus ja laius.

2) Leida iga maatüki külgede summa.

1156. Keskkoolis oskasid õppeaasta algul hõõveldada 47 poissi ja 19 tüdrukut, õppeaasta lõpul aga 120 poissi ja 106 tüdrukut. Õppeaasta algul oskasid saagida 54 poissi ja 35 tüdrukut, õppeaasta lõpul aga 106 poissi ja 147 tüdrukut. Kui palju selle kooli õpilasi õppis õppeaasta jooksul hõõveldama ja kui palju saagima?

1157. Rajoonis on 9 keskkooli, 5 seitsmeaastast kooli ja 7 algkooli. Kui palju kuldnokapuure võiksid valmistada selle rajooni koolide õpilased, kui igas keskkoolis valmistada 125 kuldnokapuuri, igas seitsmeaastases koolis 75 ja igas algkoolis 25 kuldnokapuuri?

Koostada samasugune ülesanne oma rajooni koolidest.

1158. Kui palju puid ja kui palju põõsaid võivad istutada teie kooli õpilased, kui 1.—4. klassi iga õpilane istutab ühe puu, 5.—7. klassi iga õpilane ühe puu ja kaks põõsast, 8.—11. klassi iga õpilane kaks puud ja kaks põõsast?

(Täiendada ja lahendada ülesanne.)

1159. Rajoonis õpivad kolmandates klassides 850 õpilast. Õppeaasta lõpul selgus, et ülesannete kogud olid õpilastel väga hästi säilinud. Lapsed arvasid, et paberile, mida vajatakse niisama paljude uute ülesannete kogude trükkimiseks, võib trükkida 1 360 90-leheküljelist lasteraamatut. (Ülesannete kogus on 144 lehekülge.)

Kas lapsed arvasid õigesti?

Koostada samasugune ülesanne oma klassist.

1160. Varem kulutas kool igal aastal hoone remondiks 2 780 rubla ja mööbli remondiks 875 rubla. Nüüd, tänu õpilaste tähelepanelikule suhtumisele kooli varasse, tehakse hoone ja mööbli remont üks kord 4 aasta tagant, kusjuures kool kulutab remondiks niisama palju raha kui varem ühes aastast.

Kui palju riigi raha hoiab kool kokku 4 aastaga?

1161. Möödunud aasta suvel saadeti linnast sanatooriumi 845 last, pioneerilaagrisse aga 2 650 lapse võrra rohkem. Käesoleva aasta suvel saadetakse sanatooriumi 1 085 last, pioneerilaagrisse aga 3 825 last. Kui palju saadetakse käesoleval aastal lapsi sanatooriumi ja pioneerilaagrisse rohkem kui möödunud aastal?

1162. Kui palju vihikuid vajatakse üldse teie kooli 1., 2., 3. ja 4. klassi õpilastele õppeaasta jooksul?

Märkus. Andmed ja tehete tulemused kirjutage vihikusse niisugusesse tabelisse:

Klassid	Kui palju on õpilasi	Kui palju vihikuid vajab õpilane aasta jooksul	Kokku
1.			
2.			
3.			
4.			

1163. Õpilane arvutas, et suvevaheaja 98 päeva jooksul võib ta lugeda läbi 14 72-leheküljelist raamatut, kui iga päev, välja arvatud 14 pühapäeva, lugeda läbi 12 lehekülge. Kas õpilane lahendas ülesande õigesti?

Koostada samasugune ülesanne enda kohta.

Huvitavaid ülesandeid

1164. „Kui vana on tamm?“ küsisid lapsed metsavahilt. „Arvutage,“ vastas metsavaht. „Liitke suurim ühekohaline, suurim kahekohaline ja suurim kolmekohaline arv; saadud summast lahutage väikseim neljakohaline arv ja te saategi teada, kui vana on tamm.“

Kui vana on tamm?

1165. Kahes puuviljavaasis oli kummaski 16 õuna. Esimesest vaasist võeti teatud arv õunu, teisest aga niisama palju, kui jäi esimesse. Kui palju õunu jäi mõlemasse vaasi kokku?

1166. Vello ostis õngede jaoks kaks õngekorki. Sõber küsis temalt, kui palju maksis ta kummagi õngekorgi eest. „Suure õngekorgi eest,“ vastas Vello, „andsin ma 7 niisugust raha, milliseid väikese õngekorgi eest andsin 5. Mõlema õngekorgi eest kokku maksin ma 60 kopikat.“ Kui palju maksis kumbki õngekork?

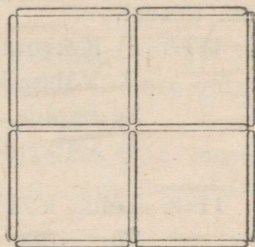
1167. Lapsed küsisid vanaisalt, kui vana ta on. Vanaisa vastas: „Kui minu aastate arvu vähendada 6 korda ja saadud arvu vähendada 6 võrra, siis saate arvu 6.“ Kui vana on vanaisa?

1168. Kui mõeldud arvu vähendada kolm korda, saadud arvu suurendada 3 võrra, ja uuesti saadud arvu korrutada kolmega, siis korrutiseks saadakse 333. Leida see arv.

1169. 1) Moodustada 12-st tikust 4 ruutu. Võtta 2 tikku ära nii, et jääks järele 2 ruutu.

2) Moodustada 12-st tikust 4 ruutu. Asetada 3 tikku ümber nii, et saaks 3 ruutu.

3) Moodustada 12-st tikust 4 ruutu. Asetada 4 tikku ümber nii, et saaks 3 ruutu.

1170. Missugust arvu tähistab ruudus iga täht, kui on teada järgmist:

K		L
	M	
N		O

- 1) K on 2 korda väiksem kui L;
- 2) L võrdub M ja N summaga;
- 3) M võrdub N ja O vahega;
- 4) N on 3 korda suurem kui O;
- 5) O on neli korda väiksem kui 56.

1171. Antud ruudu igasse nelja tühja ruutu tuleb kirjutada niisugune arv, et iga rea 3 arvu annaksid korrutamisel ühe ja sama arvu. (Arvutused teha vihikusse.)

256		
	32	
16	512	4

Harjutusi ja ülesandeid peastarvutamiseks

1172.	$15 \times 4 : 5 \times 7 + 16$	$80 \times 7 : 4 + 60$
	$91 : 7 \times 6 : 2 + 54$	$60 \times 8 : 3 + 80$
	$84 : 14 \times 15 - 47 + 29$	$420 : 7 \times 9 - 130$
	$76 : 19 \times 23 : 46 \times 0$	$400 : 8 \times 9 + 150$

1173. 60 suurendada 2 korda, saadud arvu vähendada 3 korda, uuesti saadud arvu vähendada 3 võrra.

1174. 600 vähendada 4 korda, saadud arvu suurendada 2 korda, uuesti saadud arvu vähendada 4 võrra.

1175. Liita igale järgmisele arvule 20 ja suurendada summat 2 korda:

40	90	70	110	160	150
----	----	----	-----	-----	-----

1176. Nimetada kaks arvu, milledest üks oleks 4 korda suurem teisest.

1177. 1) Korrutada arvude 90 ja 70 summa 2-ga.
 2) Vähendada arvude 150 ja 30 vahet 4 korda.
 3) Jagada arvude 60 ja 4 korrutis 8-ga.
 4) Vähendada arvude 400 ja 5 jagatist 10 korda.

1178. Leida kolmandik igast järgmisest arvust:

90	300	540	600	900	720	840
----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Leida kuuendik igast eelmisest arvust.

1179. On antud arvud 12 ja 6.

- 1) Mitu korda on nende arvude summa suurem kui teine arv?
 2) Mitu korda on nende arvude vahe väiksem kui esimene arv?
 3) Mitu korda on nende arvude korrutis suurem kui nende summa?

1180. Igast järgmisest arvust lahutada tema neljandik:

120	160	300	420	900	600	360
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

1181. Kas järgmised harjutused on õigesti lahendatud?

$72 : 4 \times 3 : 27 \times 39 = 78$	$120 \times 5 + 60 \times 3 = 780$
$51 : 17 \times 28 : 6 + 78 = 92$	$150 \times 2 - 200 : 5 = 260$
$96 : 2 : 3 + 65 - 47 = 34$	$400 : 5 + 300 : 6 = 130$
$80 : 16 \times 15 : 25 \times 0 = 0$	$560 : 4 - 120 : 4 = 110$

1182. Missugused tehted on tehtud järgmistes harjutustes?

$$40 \dots 5 \dots 9 = 72 \qquad 120 \dots 80 \dots 90 = 130$$

$$15 \dots 4 \dots 5 = 55 \qquad 210 \dots 3 \dots 4 = 280$$

$$84 \dots 6 \dots 6 = 20 \qquad 150 \dots 3 \dots 5 = 90$$

1183. Möödunud aastal oli kolhoosis 380 lehma ja 450 lam-mast. Aasta jooksul kasvas lehmade arv 130 võrra, lammaste arv aga kaks korda. Kui palju lehma ja lambaid on nüüd kolhoosis?

1184. Möödunud aastal oli uisuvälja pikkus 130 m ja laius 55 m. Käesoleval aastal suurendati uisuvälja pikkust 70 m võrra ja laiust 2 korda. Kui suur on uisuvälja pikkus ja laius käesoleval aastal?

1185. Kingsepatöökoda valmistas ühe nädala jooksul 300 paari jalatseid. Teisel nädalal valmistas töökoda päevas 10 paari rohkem kui varem. Mitu paari jalatseid valmistas töökoda teisel nädalal? (Nädalas on 6 tööpäeva.)

1186. Veoauto sõitis ühest linnast teise kiirusega 50 km tun-nis. 6 tunni pärast peale väljumist jäi autol sõita 100 km vähem, kui ta oli juba sõitnud. Leida linnadevaheline kaugus.

1187. Möödunud aastal oli lasteraamatukogus 115 lugejat. Aasta jooksul kasvas lugejate arv 3 korda. Kui palju lugejaid tuli juurde aasta jooksul?

1188. Töökoda pidi remontima 280 külvimasinat. Ta remontis päevas 20 külvimasinat. Mitu päeva enne tähtpäeva lõpetas töö-koda remondi, kui plaani järgi pidi ta tegema selle töö 17 päevaga?

1189. Tööpäeva esimese 3 tunniga trükkis trükkija 15 lehe-külge. Mitu lehekülge trükib ta ülejäänud 5 tunniga, kui ta trükiks tunnis ühe lehekülje rohkem kui varem?

1190. Autojuht võttis endale kohustuseks hoida kuus kokku 60 l bensiini. 15 päeva jooksul hoidis ta iga päev kokku 3 l, üle-jäänud 12 päeva jooksul iga päev aga 4 l bensiini. Kui palju ületas ta oma kohustuse?

1191. Mootorpaat pidi sõitma 220 km. Esimesed 60 km sõitis ta kiirusega 30 km tunnis, ülejäänud tee aga kiirusega 40 km tunnis. Mitu tundi kulus mootorpaadil kogu vahemaa läbimiseks?

1192. Aprilli 16 esimese tööpäeva jooksul valmistas tehas 320 tööpinki, seejärel hakkas aga valmistama päevas 5 pingi võrra rohkem kui varem. Mitu tööpinki valmistas tehas selle kuu üle-jäänud 10 tööpäeva jooksul?

1193. Kauba- ja reisiaurik väljusid üheaegselt teineteisele vastu kahest sadamast ja kohtusid 2 tunni pärast. Kaubaurik liikus kiirusega 25 km tunnis, reisiaurik aga kiirusega 30 km tunnis. Leida sadamatevaheline kaugus.

1194. 840 vihikut tuli jaotada kahe klassi vahel vastavalt õpilaste arvule. Ühes klassis oli 40 õpilast, teises klassis 44 õpilast. Mitu vihikut pidi saama kumbki klass?

1195. Paat liikus päri voolu kiirusega 6 km tunnis, vastu voolu aga 2 korda aeglasemalt. Mitu tundi kulub paadil sõiduks ühest külast teise ja tagasi, kui küladevaheline kaugus mööda jõge on 18 km?

1196. Tööpäeva esimese 2 tunniga tegi lukksepp 16 detaili. Mitu detaili teeb ta ülejäänud 6 tunniga, kui ta teeks tunnis 2 detaili rohkem kui varem?

1197. Turist läbis lennukiga 1200 km ja rongiga 300 km. Lennukiga lendas ta 3 tundi, rongiga sõitis aga 6 tundi. Mitu korda oli lennuki tunnikiirus suurem kui rongi tunnikiirus?

1198. Üks tööliste brigaad monteeris 8 päevaga 72 autot, teine brigaad aga niisama palju autosid 6 päevaga. Kumb brigaad monteeris päevas rohkem autosid ja kui palju rohkem?

1199. Kaks rongi väljusid üheaegselt teineteisele vastu kahest linnast ja kohtusid 2 tunni pärast. Leida linnadevaheline kaugus, kui esimene rong sõitis 50 km tunnis, teine aga 5 km võrra rohkem?

1200. Lusikas maksis 4 rubla, 8 kahvlit maksid aga niisama palju kui 6 lusikat. Kui palju maksis kahvel?

1201. Kaater pidi läbima 150 km. 2 esimese tunniga läbis ta 60 km. Mitu tundi kulub kaatril ülejäänud teosa läbimiseks, kui ta sõidab sama kiirusega?

1202. Tuli ehitada telefoniliin pikkusega 40 km. Esimese 5 päevaga ehtasid töölisel iga päev 2 km, seejärel aga iga päev 3 km liini. Mitme päevaga ehtasid nad kogu telefoniliini?

1203. Traktoristide brigaad hoidis 6 tööpäeva jooksul kokku iga päev 10 kg kütteõli, selle kuu ülejäänud tööpäevade jooksul aga iga päev 15 kg. Kui palju kütteõli hoidis brigaad kokku selle kuu 26 tööpäeva jooksul?

1204. Kaks rongi väljusid üheaegselt teineteisele vastu kahest linnast, millede vahemaa on 450 km. Esimene rong sõitis kiirusega 40 km tunnis, teine aga kiirusega 50 km tunnis. Kui suure vahemaa läbib kumbki rong kuni kohtumiseni?

1205. Kaks lendurit lendasid üheaegselt välja teineteisele vastu kahest linnast, millede vahemaa on 1000 km. Kui kaugel olid lendurid teineteisest tund aega pärast väljalendu, kui selle aja jooksul esimene lendur lendas neljandiku, teine aga viiendiku kogu teest?

1206. Perenaisel oli 6 kana ja teatud arv parte. Aasta jooksul munes iga kana 120 muna, iga part 50 muna, kanad ja pardid kokku aga 920 muna. Kui palju oli perenaisel parte?

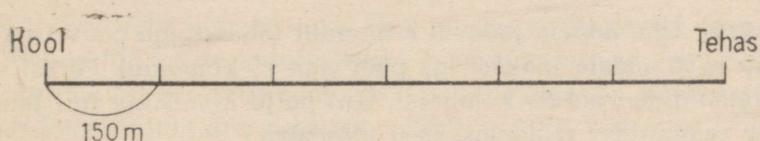
1207. Mööblivabrik sai tellimuse valmistada 15 päevaga 480 koolipinki. Töölised valmistasid päevas 40 pinki. Mitu päeva enne tähtaega täitsid töölised tellimuse?

1208. Esimene tööliste brigaad monteeris päevas 12 autot, teine brigaad aga 3 päevaga niisama palju autosid kui esimene 4 päevaga. Kui palju autosid monteeris teine brigaad päevas?

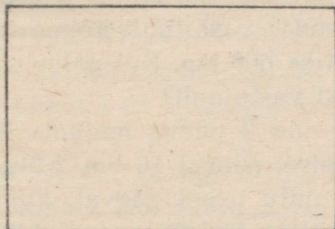
1209. Ristkülikukujulise juurviljaaia pikkus on 60 m, laius 40 m. Juurviljaaed piirati taraga. Kui pikk on see tara?

1210. Kaks tööliste artelli hakkasid ehitama trammiliini pikkusega 16 km erinevatest otstest, liikudes teineteisele vastu. Kuu ajaga ehitas esimene artell 3 km, teine 5 km liini. Mitu kilomeetrit liini ehitas teine artell üldse rohkem kui esimene?

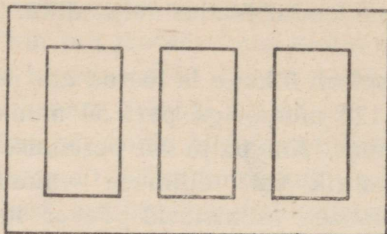
1211. Vahemaa koolist tellisetehaseni, kuhu lapsed läksid ekskursioonile, on kujutatud joonisel vähendatud kujul. Mitu meetrit on koolist tellisetehaseni?

1212. Klaastahvli mõõtmeid on joonisel vähendatud 8 korda. Millised on klaastahvli mõõtmed?

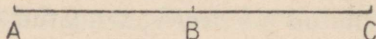

1213. Seinalehe pikkust ja laiust on joonisel vähendatud 20 korda. Millised on seinalehe mõõtmed?

1214. Öppeaasta algul oli koolis 20 noort naturalisti. II veerandi lõpuks suurenes nende arv 3 korda, aasta lõpuks suurenes noorte naturalistide arv veel 30 õpilase võrra. Kui palju naturaliste lisandus aasta jooksul?

1215. Küla B asetseb linnade A ja C vahel poolel teel. Jalgrattur läbis A ja C vahemaa 3 tunniga, kiirusega 10 km tunnis. Kui palju aega kulub tal B ja C vahemaa läbimiseks, kui ta sõidaks kiirusega 15 km tunnis?

1216. Ühe nädala jooksul remonditi tehases iga päev 10 kombaini, teise nädala jooksul iga päev aga 15 kombaini. Pärast seda jäi remontida veel 50 kombaini. Kui palju kombaine tuli tehasel üldse remontida? (Nädalas on 6 tööpäeva.)

1217. Kolmes kastis oli 60 kg küpsiseid. Esimeses kastis oli 24 kg, esimeses ja teises kokku aga 42 kg. Mitu kilogrammi küpsiseid oli teises kastis ja mitu kolmandas?

1218. Kolme arvu summa on 100. Teine arv on 35, teise ja kolmanda arvu summa aga 60. Määrata esimene ja kolmas arv.

1219. Lennuk lendas vastutuult kolme tunniga 750 km, pärituult aga kahe tunniga 600 km. Kui palju oli lennuki tunniikiirus pärituult suurem kui vastutuult?

1220. Pioneerid olid 2 päeva matkal. Esimesel päeval matkasid nad 24 km, teisel päeval 16 km. Mitu tundi matkasid pioneerid esimesel ja mitu teisel päeval, kui üldse matkasid nad 10 tundi ja liikusid kogu aeg ühesuguse kiirusega?

1221. Kahe päevaga läbisid turistid 32 km. Esimesel päeval matkasid nad 3 tundi, teisel päeval 5 tundi. Mitu kilomeetrit läbisid turistid esimesel ja mitu teisel päeval, kui nad kogu aeg liikusid ühesuguse kiirusega?

1222. 3 päevaga läbis reisija 900 km. Esimesel päeval läbis ta kolmandiku sellest vahemaast, teisel päeval poole sellest, mis ta läbis esimesel päeval. Mitu kilomeetrit läbis reisija kolmandal päeval?

1223. Kolmele lillepeenrale istutasid noored naturalistid 720 lilletaime. Esimesele lillepeenrale istutasid nad poole, teisele aga kolmandiku kõigist taimedest. Mitu lilletaime istutasid naturalistid kolmandale lillepeenrale?

1224. Sovhoosis oli kevadeks varutud 150 t mineraalväetisi. Suve alguseks oli jäänud järele viiendik varutud väetistest. Kui palju kulutati kevadel väetisi?

1225. Uhelt maatükilt saadi 5 korvitäit aedmaasikaid, teiselt 3 samasugust korvitäit. Esimeselt maatükilt korjati 30 kg aedmaasikaid rohkem kui teiselt. Mitu kilogrammi aedmaasikaid korjati kummaltki maatükilt?

1226. Uhelt maatükilt korjati 90 kg aedmaasikaid, teiselt 60 kg. Esimeselt maatükilt saadi 2 korvi aedmaasikaid rohkem kui teiselt. Mitu korvi aedmaasikaid saadi kummaltki maatükilt, kui kõigis korvides oli aedmaasikaid ühepalju?

1227. Autojuht pidi vedama 70 t teravilja. Selleks et kiirendada vedu, kinnitas ta autole järele 3 järelvankrit ja igal sõidul vedas autoga 5 t teravilja ning iga järelvankriga 3 t. Mitme sõiduga vedas autojuht ära kogu teravilja?

1228. Kaks tööliste brigaadi, töötades üheaegselt, asetasiid kohale 150 posti elektriliini jaoks. Üks brigaad püstitas päevas 26 posti, teine 24 posti. Mitu päeva töötasiid brigaadid?

1229. Sovhoosist tuli transportida vabrikusse 48 t villa. Vill veeti kohale kahe veoautoga, kolme- ja viietonnilisega. Kui palju villa veeti kummagi autoga, kui autod tegid võrdse arvu sõite?

1230. 150 kg tomateid jaotati kastidesse: 60 kg ja 15 kg kaupa igasse kasti, ülejäänud tomatid 18 kg kaupa kasti. Mitmesse kasti jaotati kõik tomatid?

1231. Jalakäija pidi läbima 24 km. Poole sellest vahemaast käis ta kiirusega 4 km tunnis. Kui suure kiirusega pidi ta käima ülejäänud osa teest, et kogu maa ära käia 5 tunniga?

1232. Põllutööriistade lattu toodi müügiks 200 atra ja 90 külvi-
masinat. Kuu aja pärast oli jäänud lattu veel viiendik toodud
atradest ja kuuendik külvimasinatest. Mitu atra ja mitu külvi-
masinat müüdi selle kuu jooksul?

1233. Kaks kolhoosnikute brigaadi valmistasid koos 900 t silo.
Üks brigaad valmistas päevas 40 t silo, teine 50 t. Kui palju silo
valmistas kumbki brigaad, kui nad töötasid võrdne arv päevi?

1234. Kaks veoautot väljusid üheaegselt teineteisele vastu
kahest sovhoosist, millede vahemaa on 440 km. Autod kohtusid
4 tunni pärast. Esimene veoauto liikus kiirusega 50 km tunnis.
Määrake teise veoauto tunnikiirus.

$$I \quad 4 \times 50 = 200$$

Tabel 1
Peastarvutamiseks

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
A	4	17	25	32	49	56	68	75	83	96
B	1	15	28	36	43	57	64	72	85	99
C	7	12	21	35	50	60	65	79	88	93
D	10	18	30	34	45	55	66	80	82	100
E	6	14	26	39	42	58	61	74	86	94
F	9	16	23	31	47	53	69	77	84	91
G	3	11	29	37	44	56	63	71	89	97
H	5	20	24	33	46	54	67	76	90	95
I	8	13	27	40	48	52	70	73	87	92
J	2	19	22	38	41	59	62	78	81	98

Tabel 2
Arvude 12—19 übekohaliste arvudega korrutamise tulemused

	12	13	14	15	16	17	18	19
2	24	26	28	30	32	34	36	38
3	36	39	42	45	48	51	54	57
4	48	52	56	60	64	68	72	76
5	60	65	70	75	80	85	90	95
6	72	78	84	90	96	102	108	114
7	84	91	98	105	112	119	126	133
8	96	104	112	120	128	136	144	152
9	108	117	126	135	144	153	162	171

Vastuseid

317.	854 raadiovastuvõtjat.	606.	1 298 t.
318.	2 290 õpikut.	610.	194 t.
320.	338 km.	611.	445 niidumasinat.
325.	7 tundi.	614.	1 085 km.
326.	6 tundi.	619.	14 826 ts.
327.	6 päeva.	620.	32 499 ts.
328.	12 päeva.	628.	1) 24 750 liiprit;
2) 56 000 m.
332.	936 rubla.	632.	540 paari; 1 116 paari.
334.	213 lammast.	635.	1 008 km.
336.	1) 260 kg; 208 kg.	637.	130 rubla.
338.	3 päeva.	638.	360 kg.
340.	180 g.	640.	195 km.
457.	2 458 ts; 29 530 ts.	647.	58 542.
462.	1 679 t.	660.	50 336 ts.
471.	2 214 paari.	664.	2 368 l.
472.	2 548 t.	665.	5 876 t.
473.	792 km.	672.	1 569 külvimasinat.
478.	4 258 t.	674.	80 750 l.
485.	160 ts.	675.	52 800 rubla.
513.	1 436 t.	680.	3 484 kg.
527.	324 vormimütsi.	681.	600 rubla.
530.	2 046 last.	682.	4 000 rubla.
533.	148 vagunit; 380 vagunit.	683.	74 844 jalgratast.
539.	2 688 t.	691.	2 656 t.
540.	2 624 km.	696.	890 l.
544.	2 466 autot.	723.	5 852 km.
545.	1 217 traktorit.	724.	115 rubla; 92 rubla.
550.	3 833 palitut.	730.	704 km.
559.	31 245 t võrra.	733.	135 km.
560.	324 kasti.	737.	29 496 puud.
566.	2 710 ts.	738.	182 m.
575.	280 l.	739.	1 479 t.
580.	250 t; 200 t.	740.	375 t; 1 048 t.
589.	6 800 kg.	741.	600 g.
590.	5 040 kg.	742.	780 palitut.
595.	2 530 kotti.		

743. 184 detaili.
757. 9 216 l; 9 984.
783. 3 168 vihikut;
768 vihikut.
799. 38 rida.
805. 12 päevaga.
806. 14 päevaga.
812. 73 tunniga.
817. 18 kotti.
818. 14 kotti.
832. 1 044 kg.
833. 2 150 kg; 2 250 kg.
844. 42 palli; 54 palli.
845. 42 kasti; 39 kasti.
850. 194 tööpinki.
857. 9 tunni.
860. 372 kasti.
861. 180 vagunit.
862. 18 päevaga.
864. 170 km; 190 km.
865. 1 493 ts.
867. 36 km.
868. 12 sõitu.
869. 360 rubla.
881. 154 päevaks.
884. 14 678 kg.
885. 1 272 lumeredelit;
1 308 lumeredelit.
890. 11 ts.
899. 329 tooli.
900. 156 paari.
904. 6 päeva.
912. 36 kg; 32 kg.
922. 2 ahju.
923. 456 lehma.
927. 85 kasti.
928. 38 kotti.
931. 106 korda.
932. 4 m.
933. 42 tekki.
934. 78 vagunit.
935. 141 kasti.
936. 24 päevaga.
937. 22 päevaga.
938. 372 puud; 408 puud.
939. 2 952 m; 3 288 m.
972. 560 km.
980. 376 km; 360 km.
981. 1 232 km.
1003. 570 vihikut.
1004. 16 auto võrra.
1108. 184 põõsast.
1110. 1 428 põõsast.
1113. 17 kg.
1114. 299 käsitööd.
1115. 8 ts; 12 ts.
1118. 874 ts; 738 ts.
1119. 1 790 lammast;
1 810 lammast.
1120. 1 240 t; 1 320 t.
1121. 488 km.
1122. 1 209 t.
1123. 71 450 tellist.
1124. 1 860 t.
1125. 3 600 rubla.
1126. 15 240 paari.
1127. 140 kotti.
1128. 78 008 õpikut.
1131. 135 palitut.
1132. 440 km.
1135. 33 tundi.
1136. 200 kg võrra.
1137. 125 m.
1138. 69 vagunit.
1139. 6 601 vagunit.
1141. 64 km.
1142. 19 034 palitut.
1143. 2 kuuks.
1144. 5 112 kg.
1145. 27 puud.
1146. 4 680 kg.
1147. 2 800 kg.
1148. 928 lauda.
1160. 10 965 rubla.
1161. 570 last.

SISUKORD

Sada

Teises klassis läbivõetu kordamine

Liitmine ja lahutamine	3
Korrutamine ja jagamine	4
Ulesandeid ja harjutusi kõigile tehetele	9

Tuhat

Liitmine	10
Peast liitmine	10
Kirjalik liitmine	12
Lahutamine	15
Peast lahutamine	15
Kirjalik lahutamine	18
Korrutamine ühekojalise arvuga	21
Peast korrutamine	21
Kirjalik korrutamine	23
Jagamine ühekojalise arvuga	25
Peast jagamine	25
Ulesandeid	27
Jäägiga jagamine 100 piires	28
Kirjalik jagamine	30
Ulesandeid ja harjutusi kõigile tehetele	33

Mitmekohalised arvud

Mitmekohaliste arvude numeratsioon	38
Pikkusmõõdud	46
Raskusmõõdud	49
Mitmekohaliste arvude liitmine	51
Mitmekohaliste arvude lahutamine	54
Mitmekohaliste arvude korrutamine	61
Korrutamine ühekojalise arvuga	61
Ulesandeid	65
Korrutamine 10-ga ja 100-ga	67
Korrutamine täiskümnete ja täissadadega	68
Korrutamine kahekojalise arvuga	69
Korrutamine kolmekohalise arvuga	73

Mitmekohaliste arvude jagamine	77
Jagamine ühekohalise arvuga	77
Jagamine 10-ga ja 100-ga	83
Jagamine täiskümnete ja täissadadega	84
Jagamine kahekohalise arvuga	87
Jagamine kolmekohalise arvuga	95
Tehete järjekord	101
Ülesandeid	105
Ajamöödud	107

Geomeetriline materjal

Sirgjoon ja sirglõik	110
Sirgjoonte märkimine ja mõõtmine maastikul	112
Nurgad	112
Ristkülik	113
Ruut	114
Mõõtmised maastikul	116
Ülesandeid	116
Kordamine	120
Huvitavaid ülesandeid	130
Ülesandeid ja harjutusi peastarvutamiseks	132
Vastuseid	140

Пчёлко Александр Спиридонович
Поляк Григорий Борисович

АРИФМЕТИКА

Учебник для 3-го класса

На эстонском языке

Эстонское Государственное Издательство
Таллин, Пярнуское шоссе, 10

Toimetaja R. Siirak

Tehniline toimetaja A. Sepp

Korrektorid M. Pedajas ja V. Pillau

Trükkimisele antud 29. IX 1958. Paber
60×92, 1/16. Trükipoognaid 9. Arvutus-
poognaid 7,1. Trükiarv 14 000. Tellimise
nr. 1625. Trükikoda «Punane Täht», Tal-
linn, Pikk t. 54/58.

Hind rbl. 1.25

6--6

Rbl. 1.25

A
22364

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 01130832 9